GEORGES C. LECCA

~DRESAJUL~ CÂNELUI DE ARET

PREPELICARUL

IAŞI ~ „VIAŢA ROMÂNEASCĂ" S. A. ~ 1925

GEORGE C. LECCA

DRESAJUL
CÂNELUI DE ARET
(PREPELICARUL)

CU 21 FIGURI IN TEXT.

IAŞI
INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE VIAŢA ROMÎNEASCĂ
1925

Dedicată acelor vânători cari înţeleg cânele şi sufletul lui după cum l'am înţeles eu.

PREFAŢA

Nu m'aşi fi gândit poate să compun acest tratat de dresaj şi să-l dau publicităţei, dacă n'ar fi inzistat câţi-va prieteni, buni vânători, care îmi cunoşteau trecutul meu vânătoresc, cunoştinţele mele şi îndelunga mea experienţă în această materie.

Crescut de mic copil într'un mediu pur vânătoresc, am învăţat a iubi cu pasiune vânătoarea şi cânii de vânătoare, ocupându-mă cu aceiaşi pasiune de dresajul lor. Nu m'am mulţumit însă numai cu rezultatul experienţelor mele şi cu cele auzite şi văzute de la alţi meşteri în ale dresajului, ci tot în acest timp, am căutat să mă cultiv în această direcţie, cetind şi urmărind în deaproape tot ce s'a publicat mai de samă ; în Anglia şi Franţa în materie de dresaj. Apoi timpu care l'am petrecut în străinătate, mi-a dat ocazia să vizitez foarte des expoziţiile de câni de vânătoare, precum şi field-trialsurile (concursuri de câni dresaţi). Intr'un cuvânt în dorinţa de a

pătrunde, cât mai adânc ori şi ce chestiune privitoare la rasele de câni şi la dresajul lor, am dobîndit o sumă de cunoştinţi, care puse în urmă în practică mi-au dat posibilitatea să creiez o metodă specială a mea de dresaj, care mi-a dat cele mai strălucite rezultate.

Ca atare, în dorinţa de a împărtăşi şi altora aceste cunoştinţi ale mele, dobîndite după cum am spus cu multă muncă şi osteneală, timp de 40 ani, am scris prezentul tratat de dresaj. Neavînd pretenţia să fac literatură, rog pe cetitori, ca să ia în consideraţie numai fondul acestei lucrări. Pe de altă parte previn : că acest tratat, departe de a fi o lucrare migăloasă şi complicată cum sunt în deosebi tratatele similare, e mai mult un dialog între vînător şi câne, menit a-i face să se înţeleagă reciproc. Uşor şi plăcut la citit. Poate că mi se va găsi vina că : cuvintele care exprimă comenzile, nu sunt pur romîneşti, ci luate în majoritate din limbi străine. După experienţa mea, cuvîntul care exprimă o comandă pentru câne, trebue să fie compus din una sau două silabe, sonore, bine distincte, uşor de perceput de urechea cânelui ; în acelaş timp cuvintele nu trebue să se asemene de loc, spre a nu fi confundate comenzile de câne. Unele comenzi sunt imperative, altele pentru îndemnare sau încurajare, altele pentru mustrare, pentru rugăminte, în fine pentru fiecare comandă tre-

bue să avem câte un cuvânt deosebit, sonor, bine distinct, căruia îi dăm intonaţia lui specială în raport cu comanda care trebue executată de câne.

De aceia, am ales din terminologia engleză, franceză, germană şi romînă, cuvintele care mi s'au părut mai potrivite. Nu aşi avea nimic de zis, dacă s'ar întrebuinţa terminologia curat romînească, sau ori care alta, important este ca să le priceapă cânele cât mai uşor.

---

1. Despre diversele rase de câni.

Este incontestabil, că fiecare rasă de câni de vânătoare are calitățile și defectele înăscute acelei rase. Apoi fiecare rasă, este compatibilă mediului și țărei ei de origină și icompatibilă cu altă țară sau alt mediu. Ca pildă, să luăm bracul german, fie pur fie încrucișat, acest câne peste măsură de masiv, cu urechile lungi, cu babinele (buzele) care-i spînzură, cu pleoapele cascate, poate să fie bun pentru țara lui, unde clima e foarte temperată, cîmpiile cultivate cu multă știință, (așa că nu vei găsi nici spinăriș nici bălării) unde vânatul e aproape în stare domestică și să-l transplantăm la noi, unde temperatura se urcă vara la peste + 30 gr. și iarna scade la peste -- 20 - 30 gr. Spinăriile și bălăriile cât omul, locuri peste măsură accidentate, sau șesuri cu o întindere dezolantă și lipsite de apă. Pune acest câne să lucreze, ar fi nenorocit; căci imediat ce începe a da căldura, el își caută umbră, nu vânat. Apoi urechile prea lungi îl incomodează, veșnic însîngerate din cauza spinilor, el tot scuturîndu-le capătă ușor,

boala specială lor „şancărul de ureche" şi la 3 – 4 ani, cei mai mulţi asurzesc. Pleoapele cascate, parcă anume făcute buzunare pentru strîns mohorul de pe câmp, îl fac să sufere veşnic de ochi. Intr'un cuvânt, e cu totul neapt pentru ţara noastră. Tot astfel şi cu alte rase de câni, bune pentru ţara lor de origină, dar neapte pentru ţara noastră.

Pentru ţara noastră, trebue un câne cu părul scurt şi des, nu prea mare, rezistent şi plin de ardoare, urechile scurte, fără babine, (buze) care spânzură, cu pleoapele strânse, pieptu bine dezvoltat şi o musculatură puternică. Acesta nu e decât Pointerul, care în ardoarea lui, uită şi de sete, şi de foame, şi de osteneală, şi de căldură şi de frig, păstrînd intact mirosul lui minunat.

Acest câne, dresat şi modelat după necesitatea ţării, este tipul ideal de câne ce ne trebueşte. El este superior, tuturor celorlalte rase, prin calităţile lui. Defectul, dacă se poate numi defect acesta: de a fi prea iute, se poate uşor îndrepta prin dresaj. Un Pointer, dresat cum trebue, îşi moderează cheta, conformîndu-se felului de teren, pe care are a-l căuta, va aporta tot aşa de bine, ca şi oricare alt câne, va merge la apă, ca cel mai bun epaniol sau setter. Intr'un cuvînt, va face absolut totul, ce ar face ori şi care alt câne şi de multe ori cu mai mult antren şi bună voinţă. Şi în plus

posedă cheta şi nasu, incomparabil suprerioare celorlalţi.

Noi am greşit, adoptând pentru ţara noastră, toate rasele imaginabile de câni. De aici, au eşit cele mai baroce încrucişări. In ignoranţa noastră, am crezut, că tot ce zboară se mănâncă şi că dacă e prepelicari, ori şi cu ce rasă de prepelicari l-am încrucişa, tot prepelicari vor eşi. Intocmai ca şi viticultorul ignorant, care amestecă toate speciele de struguri la un loc, făcând o micstură ce se cheamă vin, dar care nici nu se poate bea şi să şi alterează în curând.

De câte ori, fiecare din noi, n'am avut, sau n'am văzut, câni, de altfel, foarte frumoşi ca aspect, dar cari la vânat lasă foarte mult de dorit. Cei mai mulţi, nu au propiu zis o chetă, se demenează mai mult, şoricărind cu nasu pe jos, marcând continu areturi falşe, având aproape aliure de cotei. Alţii, de şi ar poseda o chetă oareşicare, dar n-au nas. In fine, majoritatea acestor hibrizi, au mai mult defecte, de cât calităţi. Şi e mare păcat, pentru vânătoru, care 'şi pune toată munca şi osteneala, cu speranţa, că va avea un câne bun, adoptând un hibrid de aceştia, în loc, ca aceiaşi muncă şi osteneală s'o depue pentru un câne de rasă.

La noi, afară de câţi-va rari cunoscători, care posedă câni de rasă, toţi ceilalţi avem cele mai imposibile încrucişări (corcituri). Şi repet e foarte mare pacat să peardă cineva timpul cu ei.

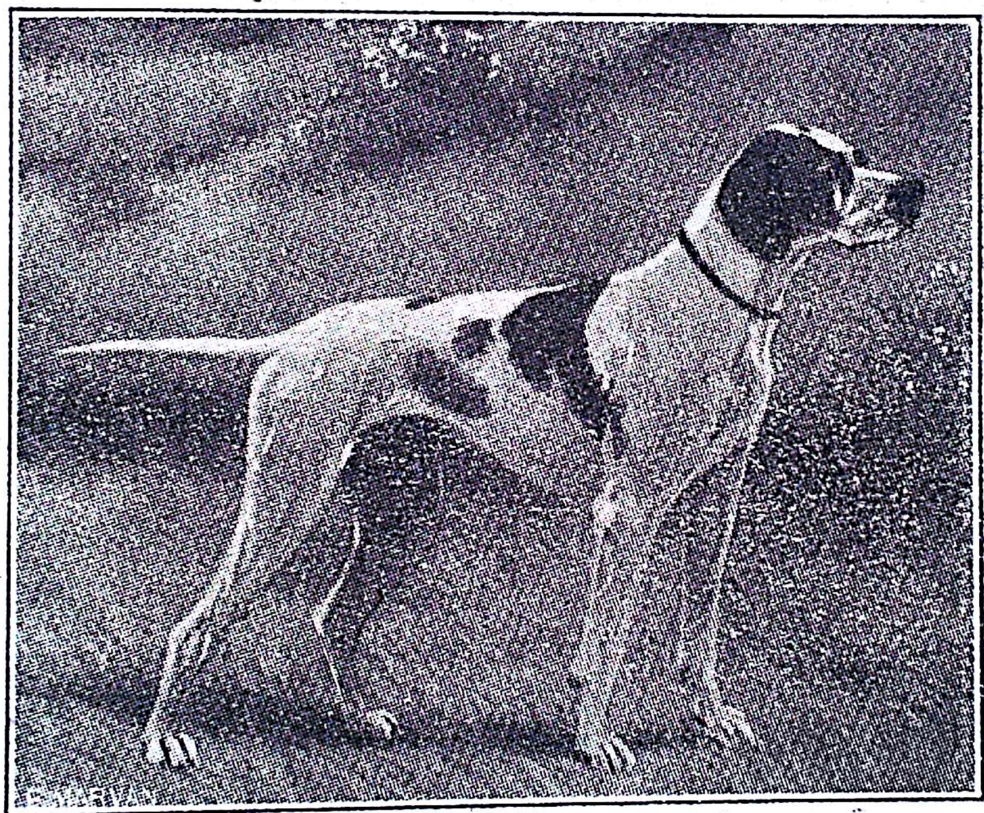
Să ne uităm de pildă, la un câne de rasă, fie pointer, fie seter, cum lucrează; în special dacă e şi bine dresat. O chetă splendidă, mai ales la câmp deschis, în galopu cel mai mare, încrucişază pe dinaintea noastră, la 100 metri în dreapta şi 100 în stânga şi de odată din acel galop îndrăcit, îl vedem că-şi moderează cheta, până ce o dă la pas, c'apoi să rămâe într'un aret splendid, cu capul în sus şi coada orizontal care-i tremură puţin. Am putea să-l lăsăm în acea poziţie, o oră întreagă fără să mişte. Şi de multe ori vânatul, e la 20-30 metri departe de nasul lui. Acestea se numesc, areturi de lungime, care sunt apanajul Pointerilor şi a Seterilor.

Acum să revenim la cânele nostru. Ne va face milă, comparându-l cu pointerul sau seterul care l-am văzut; căci nu posedă nimica, din perfomanţele lor. Şi de multe ori stau nedumerit şi mă întreb: care să fie cauza: că bunii vânători, şi cu dare de mână, se încăpăţinează, să aibă corcituri şi nu câni de rasă, sau dacă sunt de rasă, au atâtă consagvinitate în ei; în cît cei mai mulţi sunt nevropaţi, isterici, sau nebuni cu totul.

Prin urmare, se inpune o selecţiune, şi când e vorba să ne procurăm un câne, sau un căţel de la cineva, trebue să ne interesăm, din ce părinţi se trage şi chear din ce bunici; căci de multe-ori, ne poate înşela aspectul unui câne, care poate să acuze forme frumoase, dar a cărui

părinţi au lasat de dorit, în privinţa rasei, şi atunci, 90 la sută, ca şi produsul lor, nu va corespunde aşteptărilor noastre. Şi de multe ori, un exemplar, nu atât de arătos ca precedentul, dacă ştim sigur, că se trage din părinţi de rasă, vom putea fi siguri, că vom avea un câne superior.

Este iarăşi important lucru, că cânele nostru

Pointer.

să se tragă din părinţi care au vânat. Sunt mulţi reproductori, care sunt ţinuţi numai pentru reproducere, nefiind scoşi la câmp, poate 2-3 generaţii dearândul. In cazu acesta, ne lovim de câni

aproape imbecili, cu toate că sunt de rasă. Şi cu care trebue să muncim înzăcit, spre ai dresa.

Pe lângă Pointer, ar mai fi o rasă de câni, proprie pentru ţara noastră, cu calităţi egale cu ale pointerului. Aceasta este bracul francez de Auvergnia (Braque bleu D'auvergne). Aceiaşi ardoare şi pasiune ca a pointerului, acelaş nas fin, aceiaşi rezistenţă, cu deosebire că e ceva mai domol de cât pointeru şi de la 4-5 ani începe a se îngreuna câte puţin, şi cam perde din ardoare, pe când pointeru adevărat şi la 10 ani, e tot aşa ca la doi ani, acesta e în stare să moară de bătrâneţe la vânătoare, căutând.

Cu toate elogiele, ce le aduc acestui câne divin, tot se vor găsi vânători din cei mai în vârstă, care însă vor obiecta: „toate sunt adevărate ce spui D-ta, ne închinăm şi noi înaintea pointerului D-tale; dar ca mai bătrâni, ne trebueşte un câne mai liniştit, pentru un pointer trebue un vănător tânăr, care să se poată ţinea de el". S'ar părea, foarte judicioasă această ideie, dar e cu totul greşită. Dacă e pe aceia, mult mai mult, umblă şi se osteneşte, un vânător cu un brac liniştit, de cât unul cu un pointer. La loc deschis, bracului îi trebue de câteva ori mai mult timp, să exploreze un loc, pe care un pointer bazat pe nasul lui, din două trei tururi la dat gata. Şi acum întrebarea: cine a umblat mai mult? Vânătorul cu bracu, care s'a ţinut într'una de coada câ-

nelui său, sau vânătorul cu Pointeru, care nu s'a grăbit de loc. Văzând câinele său în aret, s'a dus foarte liniştit, să-l servească, ştiind că pointerul său, îl va aştepta cât de mult. La locuri acoperite, pointeru bine dresat, va căuta foarte liniştit, cu deosebire, că va areta şi va stârni mult mai uşor, de cât ori care alt câne, vânatu ce s'ar găsi pe acolo ; aceasta datorită nasului său.

Sunt şi alte rase de câni, cu nasul mai tot atât de puternic, ca şi a pointerului ; dar foarte rar sunt acei, care să deie, aceleaşi dovezi, de rezistenţă ca Pointeru. Ca atare, după o experienţă îndelungată cu multe rase de câni, am ramas la convingerea nestrămutată, că pentru ţara noastră este numai Pointeru. Cu o condiţie numai, să ştii să-l dresezi.

2. Despre dresaj. — Introducere.

Nu e greu lucru, a dresa un câne, spre al face să lucreze aşa după cum trebue, pentru acela, care are pasiunea şi amorul pentru el. Avându-le pe acestea: răbdarea, priceperea, blândeţa inerentă dresajului, vin de la sine.

In lumea noastră vânătorească, prea puţini sunt acei, care dau importanţa cuvenită, unui bun dresaj. Majoritatea cred, că dacă au scos cânele de câteva ori la câmp, a aretat şi mai cu seamă dacă a aportat, e dresat gata, sunt încântaţi de el, alt câne mai bun n'ar exista. Dar dacă le-ai obiecta: că, cânele lor, n'are nici o chetă, nu ţine aretu îndeajuns, stârneşte vânatul înainte ca vânătorul să ajungă la el, fuge după ori ce vânat stârnit, nu prea vrea să ştie de apel; ei vor obiecta poate la rândul lor; că aceasta nu prea are importanţă.

Şi poate în definitiv, să fie scuzabili de această ingnoranţă în arta dresajului; de oare-ce poate, nu au avut ocazie să vâneze, sau macar să vadă, un câne bine dresat cum lucrează. Dacă s'ar

înfiinţa şi la noi, cum e în străinătate, fieldtrial-suri (concursuri pentru câni de vânătoare dresaţi) mai în fiecare capitală de judeţ, lucrurile, s'ar schimba ca prin farmec. Atunci, cei mulţi îşi vor da seamă, de ceia ce însamnă un câne dresat şi de la sine se va naşte, stimulaţia şi ambiţia, de a avea şi ei asemenea câni dresaţi, fiindu-le oarecum ruşine, de ignoranţa lor de până acum.

Pe cât îmi va fi posibil, voi căuta mai bine, a dezvolta în acest tratat, metoda de dresaj, preconizată de mine.

In chestie de dresaj, pe lângă răbdare şi metodă, se cere de la vânător, a ţinea în samă unele condiţiuni, de la care nu se va putea abate, fără ca să nu compromită, toată străduinţa, sau munca depusă.

1) Excluderea cu totul a bătăei: prin ataşament şi persuaţiune, putem face minuni cu cânele nostru.

2) Să ne ferim, a învăţa cânele nostru să execute alte lucruri, de cât numai acelea ce se referă strict la vânătoare (Vezi cap. Cânii savanţi).

3) Să nu cedăm nici odată.

4) Să nu pedepsim, sau chiar să dojenim cânele pe nedrept.

5) Să ne dăm seama cu ce fel de temperament avem aface şi ca atare să ne purtăm în

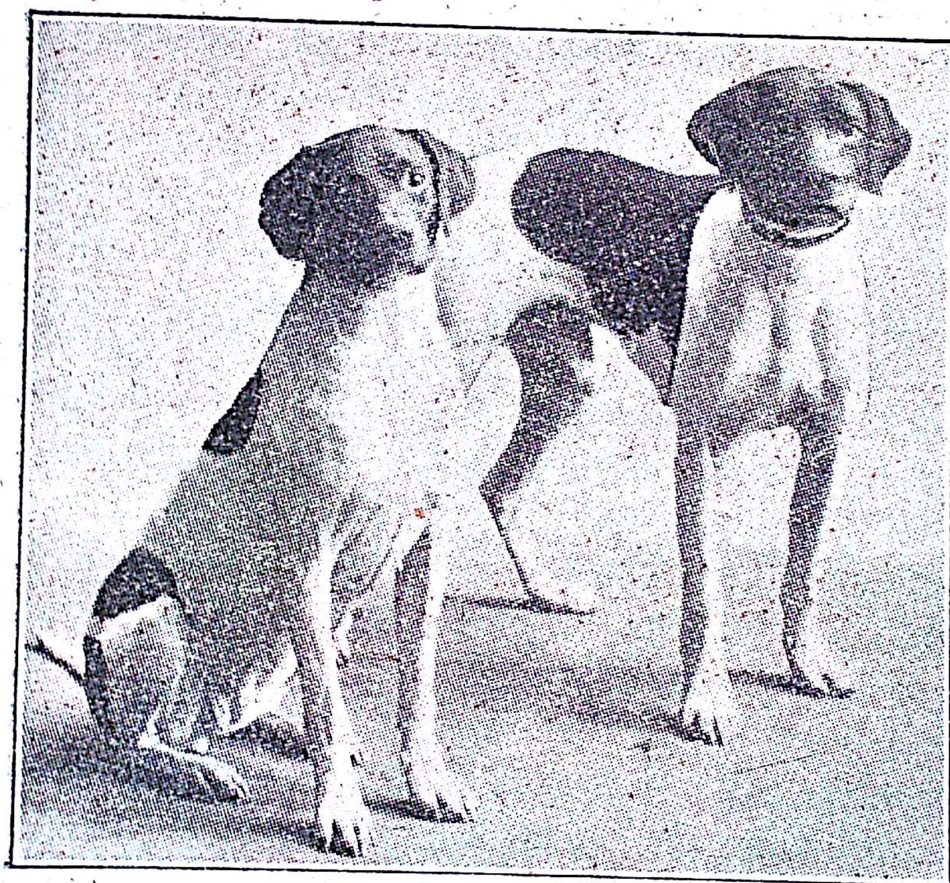
consecinţă. Unii sunt prea vioi, alţii prea moi, alţii sensibili peste măsură, iar unii îndărătnici. Prin metoda preconizată de mine parvenim cu toţi la scop.

6) Nu ne putem da seama de valoarea unui câne, de cât în momentul în care s'a declarat; adică când s'a desvoltat complect în el simţul vânatului. Unii din ei se declară foarte de timpuriu, între 8-12 luni, alţii peste doi sau chiar trei ani. Aceştia se numesc tardivi; însă cele mai de multe ori, sunt cei mai buni şi mai rezistenţi.

Pătrunşi de aceste principii, ori şi care vânător cu ambiţie de a avea un câne bine dresat, dacă va pune puţină bunăvoinţă, în a aplica întocmai metoda mea de dresaj, sunt absolut convins, că va reuşi pe deplin, spre mulţumirea şi satisfacţia lui. Şi lucruri, care i se păreau inposibile înainte, va vedea cu mirare că sunt de o simplicitate naturală şi foarte uşoare.

Nu trebue însă, să cetim un tratat de dresaj cum e acesta, ca pe un roman, şi odată cetit să ni-l închipuim că-l ştim, nu; căci atunci, riscăm să greşim facând confuzie între diferitele comenzi, ceia ce ne-ar strica totul. Trebueşte cetit cu foarte mare atenţie, să căutăm să-l pătrundem bine, căci fiecare fapt se leagă cu altul. Să-l consultăm cât mai des, căci vom vedea, că în fiecare zi descoperim lucruri noi.

Eu pot să afirm în toată sinceritatea; că cu toate, că de tânăr m'am ocupat cu pasiune de dresaj, tocmai acuma, în pragul bătrâneţei, am parvenit să înţeleg cu adevărat, ce înseamnă a dresa şi cum trebue dresat un câne, spre a ne da

Din cânii mei: Lux şi Codiţa de sub Sennor Pointer pur cu pedigren, aduş din Franţa de la Hubert de Moroges şi Ledy, căţea Pointer, din cânii Doctorului Ioan Calenderu din Bucureşti.

acea satisfacţie, de al vedea lucrând aşa de frumos şi de inteligent, în cât să-l asămănăm cu omul.

De şi în definitiv, poate că nu aduc nimic nou

în tratatul meu ; dar ceia ce aduc e sistemul, metoda specială cu totul diferită de metoadele de prin tratatele străine. Mă apropii întrucât-va de metoda Engleză, însă modificată în raport cu ţara noastră.

Metoda mea e bazată pe aceia : că eu mă adresez numai inteligenţei cânelui, pe care o modelez şi o îndrumez numai în scopul vânatului şi cum am spus mai sus prin persuaţiune. Cu acestea parvenim să avem un câne inteligent şi cu iniţiativă proprie, nu automaţi incapabili de ori ce iniţiativă, după cum dau alte metode de dresaj.

Totuşi, nu-mi prea fac mari iluzii : că metoda mea, va fi îmbrăţuşată şi adoptată de toţi vânătorii. Psihologia vânătorului e foarte curioasă, mai ales la cei mai bătrâni. Ei cred că nu mai au nimic de învăţat şi că ei sunt chemaţi a da lecţii altora. Uită că omul cât trăeşte tot învaţă.

Pe mulţi buni vânători, i-am auzit spunând, că nici odată în vieaţa lor, n'au putut să dreseze bine un câne, căci n'au avut răbdare. Acestora le voi răspunde, că nu atât răbdarea şi priceperea le-a lipsit, cât mai mult ataşamentul, amorul pentru câne. Nu e suficient, numai să îngrijeşti bine de el, trebue mai ales în perioada dresajului să trăeşti cu el, să-l ai aproape la fiecare moment lângă D-ta, să-i vorbeşti, să-l mângâi, să-i faci educaţia. Cu aceasta, jumatate de sarcină ţi-ai uşurat. Dresajul pe urmă e foarte uşor.

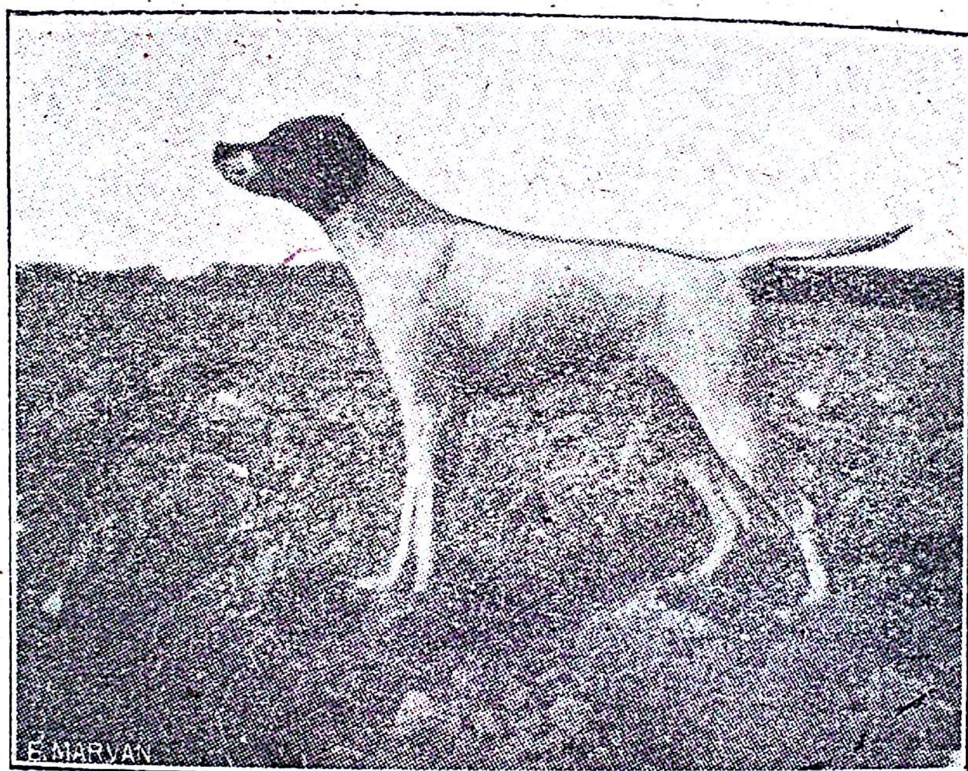
3. Cânii savanţi.

Inainte de a trata despre dresaj, ţin să vorbesc de aşa zişii câni savanţi, chestie care o cred la locul ei şi îndeajuns de importantă.

In introducere la dresaj, la numărul 2, am anunţat ca principiu: „Să ne ferim a învăţa cânele nostru, să execute alte lucruri, de cât numai acele strict referitoare la vânat". Doresc în interesul amatorilor de câni, să dezvolt mai pe larg această chestiune, spre a evita greşala ce s'ar face, cu un dresaj rău înţeles şi nereferitor la scopul pentru care dresăm cânele; adică pentru vânat.

Probabil, că aproape fiecare din noi am văzut câni de vânătoare, care ne-au uimit prin dresajul lor de casă, cunoscând să execute o sumedenie de tururi, de pildă: să caute un obiect ascuns, să aducă un cuţitaş, un ban, o farfurie, să aducă obiectele ce le numim: batista, mănuşele, pantofii, peria etc. să facă sărituri pe băţ, să ne spue în limba lui câte ceasuri, uitându-se la pendula din perete, să deie din coadă când e culcat, de

câte ori i se spune, în fine câte şi mai multe drăcii de acestea. Şi pot spune, că şi eu în tinereţa mea, am dresat câni cu felurite feluri de tururi, închipuindu-mi, că cu cât un câne va şti să facă mai multe drăcii de acestea, cu atât va fi mai bine dresat, şi la vânat va face minuni.

Din cânii mei: Marquis fiul lui Lux, proprietatea Prinţului Mihai D. Sturdza, Iaşi.

Spre uimirea mea, cânele meu atât de savant, la câmp mă face tot-deauna de ruşine; acolo neavând a face, cu cuţitaş, cu farfurie de aportat, sau să facă vreo acrobaţie, s'a purtat mai rău, de cât acei câni, care nu aveau măcar noţuni de dresaj de casă. Atunci, mi-am dat seama, c'am

greşit. Toată inteligenţa lui, i-am îndrumat-o numai în spre acest dresaj, care, credeam după cum am spus, că e absolut necesar, spre a avea un câne bine dresat. A trebuit pe urmă, să treacă mult timp, să-l fac să uite toate acestea prostii, pe care l-am învăţat fără nici un folos şi să-l aduc la adevărata lui menire.

De atunci, de câte ori vedeam un câne savant la cineva, ştiiam la ce să mă aştept şi nici odată nu m'am înşelat. In acelaşi timp, mi-am format convingerea, că spre a avea un câne bine dresat, trebue să-l învăţăm să execute, numai lucruri strict referitoare la vânat.

Totuşi însă, nu trebue să neglijăm dresaju de casă câtuşi de puţin. Conformându-se metodei mele, se va avea rezulate admirabile, căci odată cu dresaju ar primi şi educaţia.

Cu toate cele spuse şi susţinute de mine până aici, cred că tot vor fi câţi-va, care să nu le vie a crede, stând oareşi cum la îndoială. Acestora le voi răspunde cu o pildă: Să luăm de exemplu un copil, care ne uimeşte prin via lui inteligenţă, cu dispoziţii şi talente naturale la ori şi ce, şi a cărui părinţi, vor avea slăbăciunea să steie într'o continuă admiraţie, făcând caz mare de câte ori se produce copilu. Il cred superior până şi profesorilor lui, îl pun să facă şi îl învaţă lucruri incompatibile cu vârsta inteligenţei lui etc. Acest copil, trrimis în urmă la şcoală, vom vedea, că

lasă de dorit şi că geniul nostru, în loc să fie primul în clasă, îl vom vedea cele mai de multe ori printre cei dintăi din coadă „pentru ce?“ pentrucă, n'am ştiut să-i îndrumăm inteligenţa. Tot astfel şi cu elevul nostru cânele, am greşit îndrumându-i inteligenţa într'o direcţie, care e departe de menirea lui, făcându-l neapt pentru o muncă serioasă.

---

4. Dresajul.

5. Condiţiunele ce se cer, pentru a numi un câne bine dresat.

Se cer următoarele condiţiuni pentru a numi un câne bine dresat:

1) Să aibă o chetă frumoasă: adică să încrucişeze la dreapta şi la stânga dinaintea vânătorului, astfel ca să nu poată rămânea nici un spaţiu necontrolat de mirosul lui.

2) Aret ferm, impecabil şi cât se poate de lungă durată.

3) Să se culce la comanda „Down" (pronunţă Daun) instataneu fie la voce, la fluer, sau la semn, acolo unde s'ar afla în momentul când a auzit comanda.

4) Să nu stârnească vânatul înainte de a primi comanda.

5) Să se culce la „Down" la focul de puşcă, sau când sare vânatul.

6) Să vie imediat în galop la apel, când va auzi comanda „aici" sau fluerul.

7) Să meargă la picior ori şi cât de mult timp am vroi.

8) Să nu fugă după epuri, sau după ori ce alt vânat.

9) Să ştie să plece înainte la comandă sau la semn.

10) Să aporteze corect şi numai la comandă.

Toate acestea cânele trebue să le execute cu plăcere şi cu bună dispoziţie; atunci vom putea spune că avem un câne bine dresat. Nu vom face greşala de neertat că, printr'un dresaj rău înţeles, să facem din cânele nostru un automat. Din contra, trebue să lăsăm inteligenţa şi iniţiativa lui proprie să lucreze, noi nu vom face alta, decât profitând de pasiunea lui, să-i arătăm cum trebue să procedeze.

6. Copilăria cânelui.

Inainte de a începe, trebue să ne închipuim căţeluşul nostru ca un copil. Dat fiind marea lui inteligenţă, se aseamănă perfect în cele mai multe apucături cu un copil; tot aşa de îndărăpnic, tot aşa de ghiduş, de zglobiu, gata totdeauna la joacă, nu-i place să fie prea mult atent, se satură repede de şcoală. De aceia, trebue procedat cu multă băgare de seamă, să nu facem să dureze lecţia mai mult de cât va avea el dispoziţie; altfel îl facem să-i fie urâtă şcoala, se va ascunde de noi, nevenind decât constrâns; va executa cu silă comenzile, într'un cuvânt, vom avea de zece ori mai multă muncă să-l învăţăm un lucru, pe care l-ar pricepe şi e-

xecuta de multe ori dintr'o dată, dacă vom profita de dispoziţia lui.

De asemenea să ne ferim a face şcoală cu el, când suntem necăjiţi sau nervoşi. Chiar când îl vom pepepsi, să facem mai mult teatru, să nu ne înfuriem nici odată, să ne învăţăm a pastra totdeauna calmul.

Pătrunşi de aceste precepte vom putea începe şcoala cu el; dar mai întăi trebue să fim siguri, că avem de aface cu un animal de rasă; căci ar fi pacat să depunem atâta muncă şi interes cu un căţel de rasă îndoelnică, care, în cele mai multe cazuri nu va corespunde aşteptărilor noastre.

7. Numele de dat cânelui. Câteva comenzi începătoare şi maniera de al învăţa curat.

Comenzile:
„aici" „la loc" „couche" „afară"

Să zicem că l-am capatat sau îl avem din prăsila noastră. Trebue să-l botezăm, să-i dăm un nume. E de preferat un nume compus din două silabe sonore, de cât cele din o singură silabă, prin faptul că el le distinge, le aude mai bine şi noi avem posibilitatea de a modela intonaţia. De pildă să-i dăm numele de „Medor" accentuând prima silabă.

La trei luni putem să-l punem la grădina de copii, să-l învăţăm să-şi cunoască numele şi să înceapă a învăţa buna cuviinţă; adică a fi curat. Ca să-şi cunoască repede numele, îl chemăm

pronunţând „Medor“, rar şi nu cu glas prea tare, ne aşezăm jos pe vine, ca să ne vadă el, îi facem semn din mâni bătând în palme, repetând „aici Medor“, arătându-i în acelaş timp şi farfurioara cu lapte, până când înţelege şi vine, dându-i apoi să mânânce.

De acum înainte, tot timpul dresajului va fi o lege pentru noi că, comanda „Aici Medor“ trebue însoţită de o bucăţică de pâne sau bişcot, mângâindu-l în acelaş timp. Odată cu numele lui el învaţă şi comanda „Aici“.

După ce-am parvenit să-l facem să ne cunoască, să vie ori de câte ori îl chemăm şi ori de unde ar fi, şi aceasta o va face cu multă plăcere având în vedere recompensa; apoi ne gândim, cum să-l facem să-l învăţăm curat. Dacă vom şti cum să ne luăm cu el, ne va fi foarte uşor, dacă nu, foarte greu.

Când ne vom da seama, că-şi caută loc spre aşi face interesele şi chiar lăsându-l să înceapă puţin, ne vom repezi imediat la el, luându-l de pielea de după gât şi-l vom scoate afară ocărându-l, îl vom aştepta să-şi facă interesele, permiţându-i apoi să vie după noi în casă. Dacă vom proceda greşit, să-l dăm afară înainte de fapt, se va întâmpla cu siguranţă că va veni de afară spre a se pune din nou în casă, dacă îl vom lasa să-l dăm afară, după ce-a comis fapta, nu va şti pentru ce. Procedăm aşa de câte-va ori,

şi dacă vedem că nu înţelege, tot numai asupra faptului, cu o vărguţă subţire, îi tragem câteva să-l usture, dându-l afară, în acelaş timp repetând comanda „afară". După o lecţie două, vă asigur că va şti despre ce e vorba. Pe urmă, pedeapsa sau ocara, va avea efectul dorit, chiar dacă nu a fost dată asupra faptului; căci va pricepe foarte bine pentru ce-l pedepsim.

In camera unde-l primim şi ne jucăm cu el, îi aşternem într'un colţişor, un mic covoraş, pe care el se va culca, şi când vom vroi ca să se liniştească îi vom comanda: „ la loc Medor" arătându-i cu mâna sau chemându-l acolo, repetându-i „la loc şi couche Medor", De câteva ori după aceasta, când va primi comanda „la loc couche" va şti că trebue să se ducă la covoraşul lui să se culce.

Elevul nostru deşi încă mic, l-am învăţat cu uşurinţă până acum: 1) să-şi cunoască numele de „Medor" 2) să vie la comanda „Aici Medor" 3) să fie curat, să se ceară el singur afară şi să iasă afară când îi comandăm „Medor afară" 4) să se ducă la locul lui, când îi comandăm „la loc Medor" şi să se culce când îi spunem „couche Medor".

8. Noţiuni începătoare de aport. Cu repetarea celor învăţate în fiecare zi trecem mai departe. Profitând de dispoziţia lui de joc, începem a-i arunca di-

verse mici obiecte sau chiar o minge mică făcută din cârpă, la o distanţă mică şi de manieră a fi văzuţi de el, spunându-i „aport Medor“, din prima dată, va lua obiectul în gură venind înspre noi, ne vom face că vroim să-il luăm din gură, vom ţine de un capăt şi el de un capăt, va trage la el şi noi de asemenea, în fine îi vom da inpresia că ne jucăm cu el. Şi astăzi şi mâne aşa, Medor va şti că, „Aport“ înseamnă să se ducă să ne aducă ce i-am aruncat. Chiar el singur pe urmă, ori ce obiect va găsi prin cameră sau pe afară, ni-l va aduce, rugându-ne să ne jucăm cu el; însă să căutăm a nu-l necăji prea mult, şi imediat ce vom vedea că începe a se sătura să-l lăsăm.

9. Hrana ce trebue să o dăm cânelui.

E necesar să dăm o îngrijire deosebită, hranei ce dăm cânelui, ea trebue să fie abundentă, curată şi sănătoasă, să ne bucure când căţelul nostru se va învaţa a mânca mult; căci trebue să ne silim să-l supra-alimentăm când e tânăr. Atunci se va dezvolta mai bine, devine mai rezistent şi bolile nu vor avea priză asupra lui. Jigaraia, de care zace fiecare căţel între 8-12 luni şi e cea mai periculoasă boală a lor, o va suporta astfel foarte lesne.

Până pe la 8-10 luni e bine să-l deprindem să-i dăm de trei ori pe zi mâncare: dimineaţa,

la prânz şi seara la oare fixe. Pe cât e posibil să ne ferim a-i da carne, mai ales până la vârsta de 6-7 luni. Hrana lui să conziste din lapte şi din supă cu pâne sau cu mămăligă. Ii dăm şi oase pe care poate el să le roadă, cele mari şi prea tari le aruncăm, dar pe acelea pe care poate el să le roadă, nu i le punem nici odată în farfuria cu mâncare çi i le dăm pe urmă după ce-a mâncat, afară; căci puse în mâncare, se va învăţa a mânca urât luându-le din strachină şi punându-le jos murdăreşte tot locul. El simte o nevoe mare de a roade şi nu trebue să-l privăm de oase.

Nu trebue de învăţat cânele să-i dăm mâncare din masă cât timp stăm noi la masă, se învaţă a cerşi, urmărind cu ochii fiecare bucăţică ce o ducem la gură; apoi îi curg balile, ne murdăreşte punând botul pe noi, cu alte cuvinte devine rău crescut. El, în timp ce luăm noi masa, trebue să stea culcat pe lăicerul din colţişorul lui.

10. „Down“ (daun). Acum să venim le lecţia principală „Down“ (pronunţă „Daun“ totdeauna cu glas tare răstit); adică când va auzi această comandă, ori şi unde ar fi, va trebui să se culce imediat la pământ părându-i-se că i-ar fi tăiat cineva picioarele. „Down şi Aici“ e baza întregului dresaj, ca atare vom pune toată priceperea

şi stăruinţa, să-l facem să execute aceste comenzi ireproşabil.

Ca să execute comanda „Down", procedăm prin a-i pune străchinuţa cu mâncare dinaintea lui şi când vrea să mănânce, îi strigăm cu glas tare „Down", poruncitor şi în acelaş timp exercităm o presiune cu mâna pe spinarea lui făcându-l să se pue pe labe, cu capul pe labele de dinainte,

11. „Pill"

menţinându-l câtva timp în poziţia aceasta, ca apoi să-i dăm voe să mănânce, comandându-i „Pill". După două trei lecţii, putem să mai repetăm odată sau de două ori în timpul cât mănâncă. Când pronunţăm „Down", să nu uităm a ridica mâna dreaptă în sus, căci mai târziu va fi suficient acest semn pentru a-l face să se culce ori şi unde ar fi.

Foarte mulţi căţei, din două sau trei lecţii prind să facă „Down" imediat ce le prezentăm străchinuţa cu mâncare, de obicei se culcă înainte de a auzi „ Down", noi să potrivim a-i spune „Down" chiar în momentul când se culcă; dar fie c'am prins sau nu acest moment tot trebue să-i spunem „Down" ridicând mâna dreaptă în sus.

12. „Tout-beau".

Odată cu comanda „Down" putem să-l mai învăţăm comanda „Tout-beau", ceia ce însemnă să aştepte, să aibă răbdare.

Pronunţăm „Tout-beau", prelungind mult cuvântul din urmă şi repetându-l continu. Astfel după ce s'a pus „Down", înaintea farfuriei cu mâncare, menţinându-l cu mâna îi spunem: „Tout-beau, Tout-beau", mângâindu-l şi forţându-l să se pue jos, de câte ori manifestă intenţia de a se ridica, până ce credem noi suficient, ca apoi să-i spunem „Pill", dându-i voe să mănânce. Mai repetăm pe urmă „Down şi Tout-beau" în timpul mâncărei, totdeauna însă „Down" înainte şi pe urmă „Tout-beau".

După ce s'a deprins a se culca la „Down" înaintea străchinuţei cu mâncare; începem a-l pune „Down" în afară de timpul mâncărei şi ori şi unde în curte, în odae, când se cere să iasă afară, sau să intre în casă, când e să-i deschidem uşa. Scopul nostru însă, e să-l facem să facă „Down" acolo unde se află în momentul când aude această comandă. Pentru aceasta, la început, profităm de un moment când se uită la noi şi îi strigăm „Down", totdeauna cu aceiaşi intonaţie scurtă şi inperativă, ridicând mâna în sus. Se întâmplă că se culcă imediat unde se află, în caz dacă vine spre noi îl ducem la locul unde era când a auzit comanda de „Down" punându-l din nou „Down", retrăgându-ne înapoi încet cu faţa spre el cu mâna în sus repetând „Down" mai răstit, până ajungem la locul de unde eram, gata să-l ducem de zece ori înapoi, în caz când

nu ascultă ; dar totdeauna cu blândeţă. Când am ajuns la locul de unde am plecat, ţinând mâna în sus, îl lăsăm să mai stea puţin aşa şi apoi aplecând mâna în jos îl chemăm „Aici Medor" mângâindu-l şi dându-i să mănânce o bucăţică de pâne sau altă ceva care-i place lui mai mult.

Dacă vom avea rabdarea, repetând cât mai des aceste lecţii, în câteva zile vom avea satisfacţia, să-l vedem executând cu multă drăgălăşenie această comandă. In timpul cât stă „Down" să-i spunem „Tout-beau" de maniera după cum am spus mai sus.

13. „Allez".

Până acuma Medor ştie că de câte ori îl punem „Down" îl chemăm la noi cu „Aici Medor" şi el vine luându-şi recompensa, acum trebue să-l învăţăm să meargă înainte. Pentru aceasta, odată ce e în poziţia de „Down" îi punem la oarecare distanţă de el, farfuria cu mâncare şi cum noi ne aşezăm înapoia lui, îi spunem: „Allez" arătându-i cu mâna, mergând şi noi în direcţia aceia. Repetăm aceastâ comandă de mai multe ori până când va înţălege că „Allez" însamnă să se ducă înainte; apoi alterăm „Allez Medor" cu „Aici Medor" până când va distinge suficient aceste două comenzi. După ce vedem c'a priceput bine, înainte de a ajunge să mănânce putem să-l punem „Down" „Tout-beau şi în urmă Pill".

14. A executa corect „Down". Ne vom da osteneala la început să-l învăţăm a face „Down" cât se poate mai corect; adică a se lasa pe labe, cu capul jos pe labele de dinainte; pentru aceasta îi vom corecta poziţia de câte ori va greşi. De pildă, dacă suntem înapoia lui şi i-am comandat „Down" el trebue să se culce cu capul înainte, nu să se întoarcă cu faţa spre noi, sau când îl avem în faţă, el trebue să se culce cu faţa spre noi. Alţi câni cu toate că dresaţi la „Down", nu-l fac corect, se culcă rău sau se răstoarnă pe spate, sau pe o coastă şi nu e nici frumos nici avantajos.

Un câne dresat bine la „Down" îl execută din galopul cel mai mare, fie că vine înspre noi, fie că fuge înainte sau de-a curmezişul, se opreşte aşa de brusc că de multe ori vine peste cap.

Ţinând seamă, că elevul nostru n'are de cât 4-5 luni, va trebui să avem în vedere, că lecţiile să fie scurte şi la intervale destul de rare, făcute cu multă blândeţe şi răbdare, nici odată cu bataea şi numai atunci cînd îl vedem dispus la joacă. Procedăm tot aşa cum am proceda cu un copil mic, având grijă a repeta lecţiile din urmă.

15. Recapitularea celor învăţate. Să recapitulăm ce a învăţat Medor până acum:

„Aici, la Loc, Afară, Couche, Aport, Tout-beau,

Pill, Down, Allez“, care le execută destul de binişor; dar aproape inconştienţ, dat fiind vârsta lui fragedă. Pe măsură ce creşte, inteligenţa lui se dezvoltă şi atunci va lucra mai conştient. Noi până acum ne-am jucat cu el. După vrâsta de 6-7 luni vom începe a fi puţin mai serioşi, dar tot cu blândeţe şi fără batae.

16. „Sitz“.

Să trecem mai departe, să-l învăţăm să facă „Sitz“; ceia ce însamnă să se aşeze pe labele de dinapoi când va auzi această comandă. Pentru aceasta, începem prin a-i arata şi ţinea sus deasupra capului său, ceva de mâncare, pâne, bişcot, zahar, ce-i place mai bine, după un timp, tot uitându-se cu poftă la ea, de la o vreme se va aşeza el singur pe trenu dinapoi, vom potrivi momentul să-i comandăm „Sitz“ şi numai după ce s'a aşezat îi dăm să mânânce bucăţica, apropiind-o de bot şi spunându-i, „Tout-beau şi Pill“, când îi dăm ca să mânânce. Procedăm tot aşa când îi punem zgarda ori i-o scoatem. După câteva exerciţii repetate, va înţelege uşor comanda „Sitz“ şi va face diferenţa între „Sitz şi Couche“.

17. „Lasă sau dă“.

Acum când îi facem „Aport“, nu vom lua obiectul din gura lui până când nu va face „Sitz“, şi atunci îi întindem mâna dedesubtul botului spunându-i „Lasă sau Dă“,

ca să lese să ne cadă în mână ce are în gură. Aceasta înseamnă a aporta corect. Vra să zică, de acum înainte, nu-i vom lua nimic din gură, până ce nu va lasa el de buna voia lui, să ne cadă în mînă obiectul din gură. Insă pentru ca să execute aceasta, de câte ori îi vom spune „lasă“, în acelaşi timp cu mâna dreaptă, îi apucăm falca de jos, întroducându-i două degete între dinţi, presând pe buzele de jos, care fiind apucate peste dinţi, îi va cauza puţină durere, în urma căreia va fi nevoit a lasa neaparat obiectul ce are în gură. Trebue însă să ne păzim, a nu-l brusca nici odată, ca să nu prindă frică. Dacă însă lasă obiectul înainte de a primi comanda, îl plasăm din nou în gură făcându-l să aştepte ordinul. Dacă vom proceda cu tact, ne va fi deajuns 7-8 lecţii, ca să-l facem să priceapă ce cerem de la el.

18. „Such“.

Cu ocazia aportului îl vom mai învăţa încă o sumedenie de lucruri, profitând de ocazie că acest sport îi place mult. Să-l învăţăm comanda „Such“ : adică să caute obiectul ce vroim a i-l arunca aport. Pentru aceasta îi dăm să miroase bine obiectul, apoi ne facem că-l aruncăm într'o anumită direcţie, el crezând că l'am azvârlit, v'a apuca într'acolo, noi căutând să nu ne vadă, îl aruncăm în altă parte observînd bine locul unde a căzut, el văzând că nu găseşte, va începe a căuta, noi ne vom duce

lângă el spunându-i „Such Medor“, „Such Medor“ incontinu, îndreptându-ne spre locul unde a căzut obiectul, care bine înţeles e aproape. Vom sesiza momentul când cânile a găsit obiectul spunându-i „Pill“, apoi îl vom mângâia, făcându-l să vie după noi cu obiectul în gură până la locul de unde l'am azvârlit. Aici îl vom pune „Sitz“ şi întinzând mâna îi vom spune: „Dă sau Lasă“ ; vom repeta de atâtea ori, până când vedem că cânile începe să se sature.

In curând va şti bine şi înţelesul cuvântului „Such“. Mai pe urmă, când îi vom spune „Such Aport“, chiar fără să-i aruncăm ceva, va începe a căuta, aducându-ne primul obiect găsit. Tot cu această ocazie putem să-l învăţăm şi noţiunea de dreapta, sau stânga, indicându-i gestul cu mâna dreaptă când trebue să apuce la dreapta, şi stânga când trebue să apuce la stânga.

Aice e locul să spunem, că fiecare comandă trebue însoţită de gestul ei cu mâna, pe care-l vom face destul de desluşit, şi pe care nu-l vom uita nici odată.

Şi ca principiu, ori ce comandă neexecutată bine, trebue repetată până la corecta ei executare.

Când s'a învaţat bine la „Aport şi la Such“, putem să-l punem „Down“ ca pe urmă să-i intimăm comanda de „Allez, Such Weiter, Allez

Weiter“, „Such Weiter“ adică să caute mai departe.

19. Comanda „Aici“ în timpul când mănâncă.

Odată cu aceasta trebue să ne reamintim că comanda „Aici“ să nu o neglijăm, cânile fiind mai în vrâstă i-o cerem s'o execute ireproşabil adică să vie imediat în galop la fluer, la semn, la voce. De câte ori vrem aceasta, să nu uităm să-i dăm bucăţica de zahar.

Profitând când cânele e prin curte sau grădină şi nu ne vede, dăm un semnal scurt şi puternic din fluer, dacă întârzie sau nu ne-a auzit, îl repetăm şi când vine în spre noi, strigăm „Medor Aici“ aplecând mâna dreaptă de sus în jos, cânile văzându-ne, va căuta să mărească viteza, având bucurie că ne vede şi în acelaşi timp îşi aduce aminte de recompensă şi mângâiere.

Trebue de repetat această comandă şi cu ocazia când îi dăm mâncarea lui obişnuită. După ce i-am făcut „Down, Tout-beau, Pill“, apoi când va mânca mai biue, noi fiind la o distanţă destul de bună de el, îl fluerăm deodată, scurt strigând „Aici Medor“ dacă întârzie, îi batem din picior, repetând comanda până când vine. Îl punem „Sitz sau Down“ îl mângâiem şi îi spunem „Allez Medor, Allez Pill“.

Când ajungem la acest rezultat, care nu e greu de atins, dacă observăm în totul ordinea şi re-

gulele prescrise, putem să ne lăudăm, căci am reuşit să-i infiltrăm atât de puternic apelu, că lasă mâncarea şi cu gura plină vine imediat la comanda „Aici". Această comandă trebue repetată zilnic.

20. Să nu strângă vânatul. Spre a-l învaţa să nu strângă vânatul care ni-l a-duce în gură, îl învăţăm deocamdată să apuce încet şi delicat de tot bucăţica care i-o dăm să mânânce. De aceia, după ce l'am pus „Sitz", îi apropiem încet pânea de gură spunându-i: „Tout-beau" prelungind mult silaba din urmă şi repetând continuu, apoi îi zicem „Pill" lăsându-l să ne-o ia din mână, şi când a luat-o în gură, din nou îi spunem: „Tout-beau" mai poruncitor, mai scurt imobilizându-i botul cu mâna. De obicei va asculta imediat, o va ţine în gură fără s'o mânânce până la comanda din nou „Pill" când o va mânca definitiv. In caz când nu va asculta, îi vom scoate imediat pânea din gură, apucând cu mâna stângă falca de desupt, presând pe buze, ceia ce cauzându-i durere, o va lăsa imediat, c'apoi să repetăm din nou. După 2—3 ori putem să-i spunem: „Lasă sau Dă", astfel că el singur va lăsa pânea din gură. Acuma vom putea să-i aruncăm pentru aport şi lucruri de mâncare, pe care ni le va aduce negreşit şi le va mânca numai după ce va avea ordin. Vom reuşi să ne aducă până

chiar şi o bucăţică de carne friptă, care-i place atât de mult, ne va aduce un ou în gură fără să-l strice. Cu acest sistem îl învăţăm să aducă uşor şi fără să vatăme cumva ori ce piesă de vânat prinsă de el sau împuşcată. Ne va aduce puiu de prepeliţă în gură, viu, nevătămat şi căruia bine înţeles îi vom da drumul în urmă.

21. Maniera de a aporta obiecte mai grele şi cum se va lua să le apuce mai bine.

Până acuma la aport i-am dat să aducă tot obiecte mici în raport cu vrâsta şi puterea lui; acum când Medor are 6—7 luni începem să-l învăţăm cu obiecte mai mari şi mai grele. Insă să ne ferim a-i arunca lucruri de fier, căci pe acestea nu le aduce cu plăcere sau chiar de de loc unii din ei, alţii aduc bucuroşi cărămizi întregi, pietre grele. Dar scopul nostru nu e a face din cânile nostru un acrobat sau un jongleur, ci căutăm a-l dresa numai în scopul vânatului. De aceia vom căuta a-i asvârli săcuşori de diverse mărimi umpluţi, fie cu grăunţe, fie cu alte cele, spre a-l deprinde şi cu greutatea şi cu volumul, formându-şi muşchii gâtului şi în acelaşi timp va învaţa maniera cum să apuce spre a-i veni mai uşor. Tot aşa va proceda cu epurile pe care-l va apuca de mijloc. Dacă vedem că nu se pricepe, îi aşezăm noi obiectul în gură cum trebue.

Pe urmă să nu ne fie teamă să-i aruncăm pă-

sări împuşcate sau epuri mici, să-i aporteze. Alţi câni vor strâmba din nas, nu le vor plăcea să aducă mortăciuni, dar cu stăruinţi cu rugăminţi, nici odată bruscaţi sau siliţi cu forţa, vor parveni a aduce şi ei. Nici aici nu trebue de uitat recompensa.

Unii câni sînt, ca să zic aşa, buni aporteuri din naştere, ei pun o pasiune în a aporta, alţii din contra, în special Pointerii arată o repulsiune pentru a lua în gură vânatul, în special Sitarul şi Cristelul şi îi vezi că li e silă. Cu toate acestea, graţie dresajului ce i l-am făcut, cu toată repulziunea lor vor aporta şi ei fiind deprinşi a executa comenzile învăţate.

Englejii, nici nu pretind Pointerilor să aporteze. Ei chiar nu găsesc demn ca Pointerul de rasă mare să facă astfel de serviciu, pentru această treabă ei au o altă rasă de câni numiţi „Retruver“ care vin în urmă cu servitorul, sau îl ţine stăpânul la picior. Retruverul caută vânatul înpuşcat şi-l aduce, fie servitorului fie stăpânului când acesta lipseşte. Datoria Pointerului e numai de a căuta şi a areta. Dar noi, cum nu suntem Engleji şi mulţi din noi nu ne permitem acest lux, avem pretenţia ca cânele nostru să facă de toate. In privinţa modului de a învaţa un câne să aporteze pe lângă sistemul aratat de mine, mai sunt şi alte sisteme. Cel mai uzitat este acel cu „Bilboketu“ : un lemn rotund ca de 20—25 centimetri lungime şi ca de 4-5 cent. în dia-

metru, prevăzut la ambele capete cu nişte cutii de tablă goale, care sunt menite a fi umplute cu greutăţi, apoi o gumă groasă destinată a fi prinsă după capul cânelui în cazu când refuză să ia obiectul în gură. Pe urmă cu ajutorul unei frânghiuţi pe care i-o aninăm de sgardă tragem cânele la noi de câte ori îi facem aport. De cât acest sistem ca şi ori şi care sistem de constrângere face pe elevul nostru să prindă groază de şcoală. Pe lângă că ne trebue mult mai mult timp cu acest sistem, apoi cânele nu va executa nici odată cu voe bună comanda, ci mai mult cu silă şi cu frică. Eu personal sunt contra ori cărui sistem de constrângere. Vrau să citesc în ochii cânelui meu bucuria şi plăcerea în execuţia comenzilor ce i le dau.

22. Despre educaţie.

Odată cu dresajul, trebue să meargă paralel şi educaţia cânelui. Să nu ne fie ruşine să ne prezentăm cu dânsul în lume, să ştie cum să se poarte în casă străină, într'un local public, pe străzi, în tren, în trăsură, în tramvai, să nu supere pe nimeni, să nu facă nimărui neplăceri, cu un cuvânt să fie bine crescut. Ne va fi foarte uşor dat fiind că l'am învăţat a ne asculta orbeşte în chestie de dresaj.

23. Ausspuf.

Mai întăi să-l învăţam a nu da drumul prea des la „Ausspuff" (a nu lasa

gazuri mirositoare în odae). Pentru aceia, e de datoria noastră ca mâncarea pe care i-o dăm să fie totdeauna proaspăt făcută, nu strânsă de două sau trei zile, să nu fie fermentată, suficientă dar nu prea multă. Vasul în care mânâncă totdeauna spalat, să nu aibă bucăţi prea grase, slănini sau grăsimi, în fine să evităm ori şi ce ar putea să-i strice stomahul, căci trebue să hrănim cânile cu mâncare nu cu lături.

Acum, de câte ori nu se va purta cuviincios, să facem caz mare şi să spunem „Pfi Medor urât, nu ţi-e ruşine, eşi afară“ dându-l imediat afară. Şi azi aşa şi mâni aşa cânele nostru va înţălege că nu-i frumos, face ceva rău, pe care nu trebue să facă, şi pentru care e dojenit şi dat afară când scapă câte una. Se va învăţa să se abţie sau să se ceară afară când nu poate altfel. E de observat că nici noi să-l ocărâm sau să-l dăm afară degeaba când n'a făcut nimic, nici să ne facem că n-am simţit când a păcătuit.

24. Pe stradă.

Până acum Medor a nostru încă n'a eşit din curte, nu cunoaşte lumea exterioară. După ce i-am cumpărat o zgardă frumoasă, un lănţujel şi o cravaşă sau o vărguţă putem să încercăm să-l scoatem. E bine ca acasă să-l purtăm fără zgardă, să-i punem zgarda numai când îl luăm cu noi, căci va şti că zgarda înseamnă că merge cu noi, contrar rămâne acasă.

Aşa, după ce l-am pus „Sitz“, îi punem zgarda şi lanţul. Având în cealaltă mână vărguţa, îl scoatem cu noi pe stradă, având grijă a-i ţinea lanţul scurt spre a-l face să meargă odată cu noi. La prima oară, va fi foarte distrat şi zăpăcit, din cauză că va fi impresionat de toate ce vede, trăsuri, tramvae, oameni, animale, toate lucruri noi pentru el; dar după două sau trei ori va începe a se deprinde să meagă legat şi odată de-

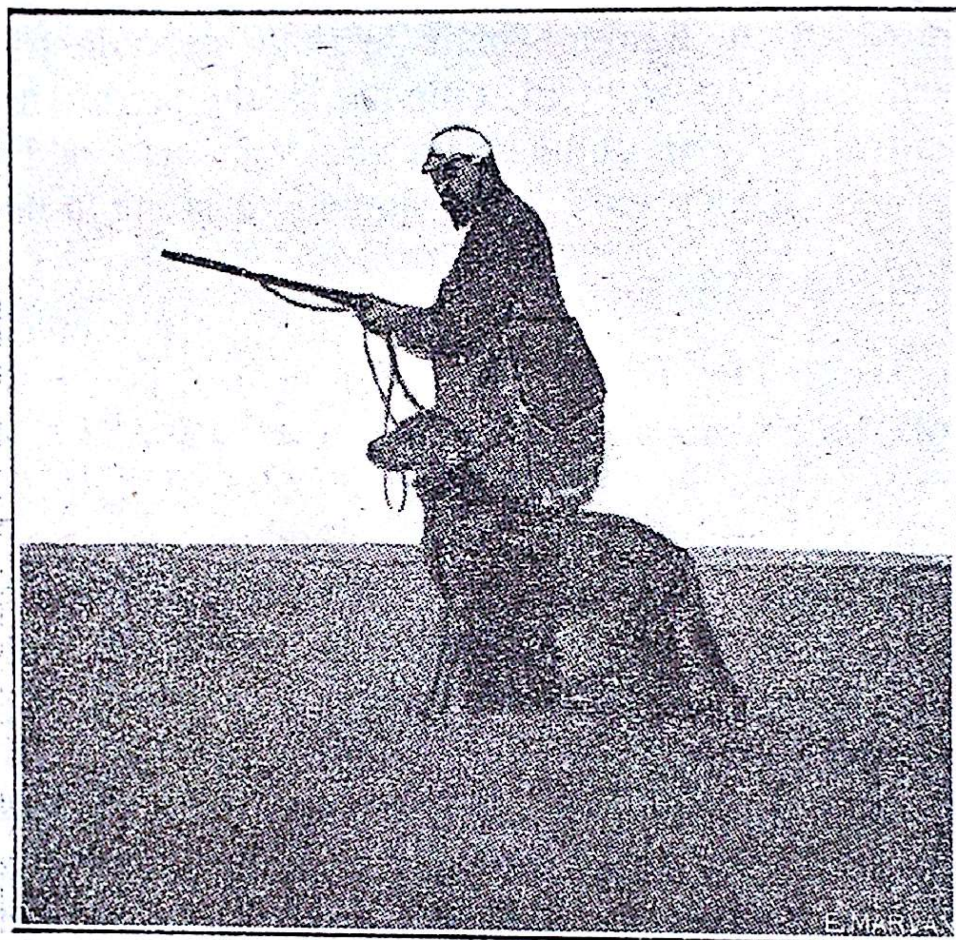
25. „La picior“.

prins vom începe a-l învăţa comanda „La picior“ adică să meargă odată cu noi lângă piciorul nostru. Pentru aceasta, de câte ori va căuta să iasă înaintea noastră, îi vom da uşor cu vărguţa peste bot spunându-i „la Picior“. După puţine lecţii va şti ce însemnă „la Picior“.

Sistemul de a ţinea cânile la picior, nu înapoia noastră, e bazat pe principiu că cânele trebue să vadă totdeauna ce se petrece înaintea lui, el vede mai bine şi observă mai bine de cât noi ori ce ar sbura sau mişca înaintea noastră. Ţinându-l înapoia noastră îi impedicăm ori ce vedere.

Mai târziu vom căuta străzi lăturalnice mai liniştite, sau chiar afară din oraş e mai bine, îi vom scoate atunci lanţul, spunându-i: „Allez Medor“, dându-i libertatea să fugă, să sburde, să sară, va căuta să profite cu vârf şi îndesat de această libertate. Când credem că e de ajuns,

profităm când e mai departe de noi şi-l punem „Down“ sau îl chemăm la noi cu „Aici Medor“, sau îl facem să meargă înainte dându-i comanda „Allez Medor“ observând cu

„La picior“.

stricteţe cele prescrise la acest capitol de dresaj. După un timp oarecare profitând când e departe de noi, îl fluerăm puternic scurt chemându-l cu „Aici Medor“, făcând semne cu mâna, după care îi vom spune „la Picior“ mergând cu

el cât va timp, apoi iarăşi îi lăsăm libertate. Ajunşi în oraş sau pe străzi mai frecventate îl ţinem numai la picior chemându-l la cea mai mică abatere. Astfel se va învaţa, că pe stradă va trebui să meargă numai la picior. Cu acestea îl vom feri de a fi strivit de trăsuri, tramvae, automobile, îl vom feri de a se mirosi cu alţi câni întâlniţi pe stradă de la care ar putea lua vreo boală urâtă de piele, sau să fie muşcat.

26. Să meargă în trăsură, Comanda „Hop“

Apoi ne vom sui cu el în trăsură spunându-i „Hop“ adică, să sară, şi-l vom aşeza la picioarele noastre „Sitz“, sau „Couche“ sau mai bine îl aşezăm între picioarele noastre. Când ne vom da jos din trăsură, îi vom spune „Jos“ lăsându-l să sară el întăi, c'apoi să ne dăm noi jos. In tramvai tot aşa vom proceda, aşezâudu-l între picioarele noastre, la primele lecţii nu-l vom lasa din lanţ.

Dacă intrăm într'un local să-i punem lanţul, şi la masa unde ne aşezăm îl punem „Sitz“, sau „Couche“ dacă locul e curat. Nu vom da voe să-l mângâe nici o persoană străină, fie pe stradă sau în trăsură, sau în tramvai, sau în vre-un local.

Profităm de ocazie şi-l scoatem cât mai des când e timpul frumos şi în foarte scurt timp, nici nu vom mai avea nevoe să-i aninăm lanţul, care de altfel trebue să-l avem totdeauna în buzunar pentru tot cazul.

27. Comanda „Acasă“

Medor însă prinzând plăcere la astfel de plimbări, va căuta a se lua după noi şi fără voia noastră; ceia ce nu trebue să-i permitem. Când eşim de acasă şi vedem pe Medor, că are intenţia să vie după noi, îi strigăm „Acasă“ şi dacă putem îi aplicăm o vargă două bune.

Tot aşa procedăm când îl întâlnim hoinărind singur pe stradă, administrându-i chiar o bună corecţie cu varga. Vom ruga în acelaş timp pe vecin, pe sergent, pe podar, ca de câte ori îl vor vedea pe stradă să-l ia pe goană acasă.

Cu modul acesta se va învaţa să nu părăsească nici odată curtea. Şi e foarte important, căci nici nu va putea fi furat, nici sà-i se întâmple vreun accident, sau să se umple de rapăn de la vre un alt câne.

Putem uşor să-l învăţăm iarăşi să plece acasă de ori de unde vom vroi. După ce l-am luat cu noi şi facem 2-3 sute de metri, îi scoatem zgarda şi îi spunem „Acasă“, îl ameninţăm şi ne luăm după el strigând „Acasă“ până când îl vedem că intră în curte, aşteptând câtva timp să vedem dacă nu ese imediat iarăşi în stradă. Cu sistemul acesta, întăi mai deaproape, pe urmă din ce în ce mai departe îl vom învaţă să se ducă acasă ori de unde îi vom porunci. Numai în primele dăţi e

absolut necesar să ne ţinem după el până când îl vedem că intră în curte.

28. Rezumat. Din cele ce am aratat până aici, a-i putut constata iubite vânător, că tot acest dresaj până acum a cânelui D-tale l-ai făcut cu multă uşurinţă şi plăcere, parvenind să vorbeşti aproape cu el, aceasta graţie inteligenţei elevului D-tale şi graţie dragostei şi metodei care ai pus'o. Ai observat de asemenea, că în chestie de dresaj, n'ai uzat de fel de bataie, câinele D-tale aproape nu ştie ce vra să zică bataia; în ce priveşte educaţiea acolo l-ai mai pişcat din când în când, făcând însă mai mult teatru cu el, pe când păstrai cel mai desăvârşit calm. Ai evitat de a face lecţie cu el când ai fost necăjit sau nervos, nu l'ai pedepsit pe nedrept de câte ori a executat bine comanda, l'ai mângâeat, i-ai dat să mânânce bucăţica care-i place. In fine ai urmat întocmai sfaturile pe care ţi le-am dat şi mulţumită cărora poţi să te prezinţi la concurs cu câinele D-tale.

Să prea poate că cineva nu prea cunoscător în chestie să obiecteze, că dresând în acest fel un câne ar însemna să nu ai altă treabă, să nu faci altă ceva de dimineaţă până în seară de cât să te ţii de dresajul cânelui. Ori această părere ar fi enorm de greşită, căci ţinându-te toată ziua de el, în scurt timp l-ai dezgusta. Te ocupi de dre-

saj în timpul meselor, 10-15 minute, în timpul zilei când îţi permite timpul, atâta tot. Şi chiar la urma urmei, dacă îl vei învaţa nu mai "Aici şi „Down" să execute corect, tot l-ai învaţat ceva, vei putea trece înainte multora cu cînele D-tale.

In ceia ce priveşte chestiunea la ce vrâstă e bine de scos câinele la câmp, cu greu s'ar putea răspunde, aceasta depinde după rasă şi după porecocitatea fiecărui individ. După observaţiile mele am constatat că: Pointerii şi Seterii de rasă curată sunt mult mai tardivi, unii din ei tocmai la al treilea an încep a lucra conştiincios, aceasta se datoreşte în special stărei lor extrem de nervoasă. Aşa că o regulă nu poate să existe, de multe ori un câine la 14-15 luni, e mai copil de cât unu la 7-8 luni. De obicei se scoate un căţel la câmp între 10-12 luni.

29. Recapitulare.

După această paranteză, să facem o recapitulare de cele învaţate până acum de elevul nostru şi dacă se prezintă bine pentru a fi scos la câmp.

1) A învăţat să vie imediat când îl chemăm, fie cu fluerul fie cu semne, fie cu vocea la comanda „Aici".

2) Să se culce imediat ori şi unde s'ar afla la comanda „Down".

3) Să facă „Tout-beau", adică să aştepte comanda.

4) „Allez", să plece, să meargă înainte.

5) „Pill", să stârnească vânatul aretat, să apuce cu gura vânatul înpuşcat să-l aporteze.

6) „Such", „Such schön", „Such weiter", Allez such", să çaute cu râvnă cu inzistenţă.

7) „Aport", să aducă vânatul înpuşcat sau prins.

8) „La Picior", să meargă lângă picior preferabil la stânga atât cât vom vroi.

9) „Lasă sau Dă", să dea drumul la ceia ce are în gură.

10) „Sitz", să se aşeze pe trenul de dinapoi.

11) „Couche", să se culce unde îi arătăm.

12) „La Loc", să meargă la locul unde îi indicăm.

13) „Hop", să sară în trăsură şi „Jos" să sară jos din trăsură.

14) „Acasă',, să rămâe sau să plece acasă.

Constatăm cu mare satisfacţie, că munca noastră nu a fost zedarnică, elevul nostru execută toate comenzile la perfecţie şi acum când are aproape 10 luni sau un an putem să-l scoatem la câmp, îl trecem la universitate, la şcoala cea mare. Aici îşi va complecta dresajul, devenind nelipsitul nostru tovarăş pentru tot timpul de aici înainte.

30. Frica de puşcă.

Dar înainte de a eşi cu el la câmp trebue să fac atent pe vânători asu-

pra unui fapt extrem de important şi de care dacă nu vom ţinea seama, riscăm să nu ne putem folosi de elevul nostru multă vreme, sau în multe cazuri pentru totdeauna, cu tot dresajul care i l'am făcut.

S'a constatat, că unii câni de rasă, în special Pointerii, sunt extrem de nervoşi, de impresionabili şi chiar fricoşi. Zgomotele prea tari, tunetele, fulgerele, focul de armă, îi fac să se teamă, să tremure, şi să se ascundă. Ne vom da seama imediat, că avem de a face cu o stare nervoasă pe care vom căuta-o s'o înlăturăm procedând cu metodă.

De aceia e bine când cânele e încă tânăr de tot, nervii lui nefiind atât de dezvoltaţi, să-l deprindem cu focul de armă. Vom întrebuinţa mai întăi Flaubertul mic care nu face zgomot prea mare şi aceasta nu chiar la urechea lui, vom profita când e mai departe, când nu observă, ca să vie el singur să întrebe ce a pocnit aşa ? Şi pe urmă, numai după ce s'a deprins cu Flaubertul, tragem cu o altă armă însă cu încărcătura de pulbere redusă. E mai bine să întrebuinţăm pulberea fără fum care nu face zgomot. Şi aşa treptat îl vom deprinde cu focul de armă şi nu vom risca când îl vom scoate la câmp, la cel întăi foc de puşcă să nu ştie cum să fugă mai iute acasă. Odată frica intrată în el ne va trebui foarte multă rabdare să o facem să-i dis-

pară. In loc să sară şi să latre de bucurie când ne vede cu puşca în mână, va ciuli urechile, va pune coada între picioare şi nu ne va mai urma de cât legat. Mulţi vânători care nu au rabdarea necesară, după câteva încercări nereuşite abandonează cânile sau se desfac de el. De aceia repet că nu va fi nici odată prea mare importanţa ce vom da acestui fapt.

31. La câmp.—Introducere.

Aici se începe adevarata şcoală şi depinde numai de noi, dacă vom şti cum să procedăm spre a avea un câne ireproşabil dresat. Căci tot dresajul de casă ce i l'am făcut pănă acuma nu va valora nimic, dacă nu vom pune toată ştiinţa noastră în joc şi nu vom da toată atenţia necesară până şi faptelor care ni s'ar părea de mică importanţă, dar cu foarte mari consecinţe pentru mai târziu.

Să ne punem mai întăi întrebarea: anume ce trebue să învăţăm pe cânele nostru să facă la câmp? Va răspunde fiecare: „cum ce să facă ?", să caute şi să areteze vânatul, e foarte simplu. De aceiaşi părere voi fi şi eu: e foarte simplu pentru acela care ştie cum trebue să-l înveţe şi foarte greu şi complicat pentru acela care nu ştie. Şi pentru a defini mai bine ce voesc să spun, voi face o comparaţie: un tânăr talentat la vioară care învaţă să cânte de la un lăutar, va cânta ţigăneşte toată viaţa lui; pe când dacă ar fi învaţat cu un profesor bun, ajungea un ar-

tist. Tot astfel se va întâmpla şi cu cânele nostru. Vom proceda greşit cu el de la început, greşit va continua să lucreze pentru totdeauna.

Prin urmare, acei ce doresc a deveni buni profesori, în interesul lor şi a cânelui lor, nu vor avea de cât să urmeze acest mic curs, pentru care îmi voi da cu plăcere toată osteneala, pentru a-l reda cât mai înţăles şi cât mai interesant.

In primul loc trebue să ne dăm sama: că fie care câne de rasă e un pachet de nervi pe care ca să-i putem stăpâni trebue mai întâi să ştim a fi stăpâni pe ai noştri.

In al doilea rând trebue să ne dăm sama cu ce fel de caractere sau temperamente avem a face; căci nu cu toţii ne vom purta la fel.

In acelaş timp previn, că vom avea de luptat cu multe defecte ale unora din câni care în majoritate provin din moştenire, dar care cu oare care metodă le vom putea uşor îndrepta.

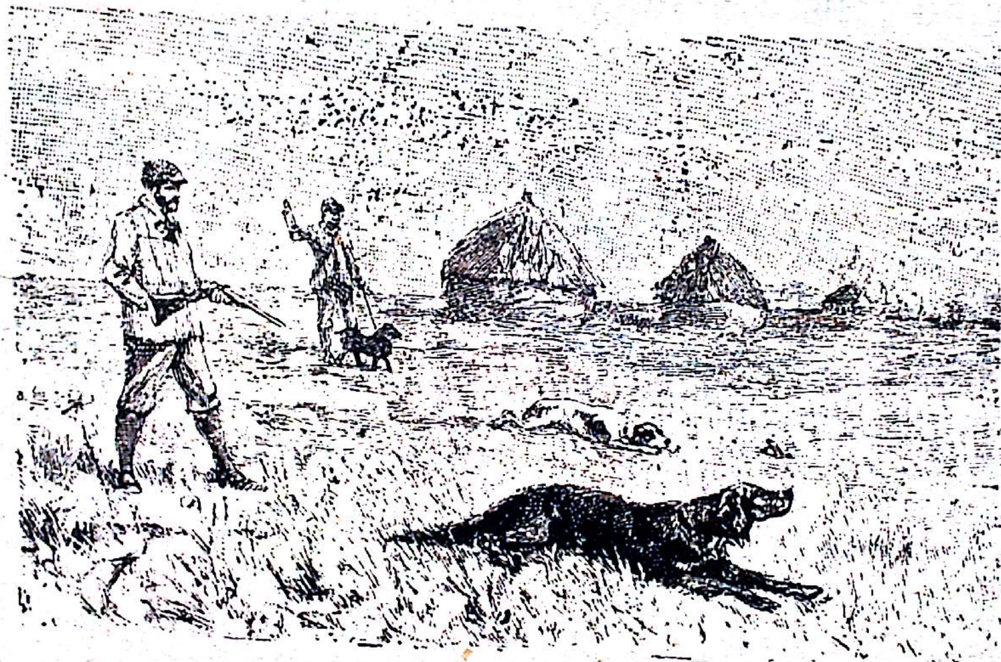
Voi căuta în cursul acestui capitol, să arăt defectele mai principale indicând în acelaş timp modul lor de îndreptare.

După această introducere, revenim la iubitul nostru „Medor", care şi el e un pachet de nervi şi să încercăm a-l scoate pentru prima oară la câmp. Urmărind cu atenţie dresajul lui, vom trece cu el prin toate ipostasele şi vom constata,

că dacă vom şti cum să procedăm cu el, nu ne va fi tocmai greu s'o scoatem la un foarte bun capăt.

32. La câmp.

In primele zile după seceratul grâului, potrivim o zi ceva mai nouroasă şi fie dimineaţă sau spre sară, invităm pe D-l

„Down".

Medor să ne urmeze, punându-i zgarda la gât, lănţujelu luându-l în buzunar şi beţişorul în mână, care e preferabil să fie de lemn alb sau văpsit cu alb, spre a fi văzut de departe de câne, când va trebui să-l râdicăm în sus sau să-i facem semn cu el. E bine să nu fie mai lung de 30 - 35 cm., având la capăt o gaură,

prin care trecem o cureluşe prevăzută cu o mică carabină pentru a putea fi atârnat de tăşcuţa cu cartuşe.

Până să ajungem la miriştea pe care am a-les-o sau pe care o vom alege-o, îl lăsăm să se bucure de libertate: va alerga, va veni înapoi, într'un cuvânt va manifesta mare plăcere şi bucurie; cu toate acestea nu-i vom strica de loc bucuria lui, dacă-l vom pune de câteva ori „Daun", observând foarte strict să-l execute corect, aşa după cum l'am învaţat, alternându-l cu „Aici Medor" sau cu „Allez Medor".

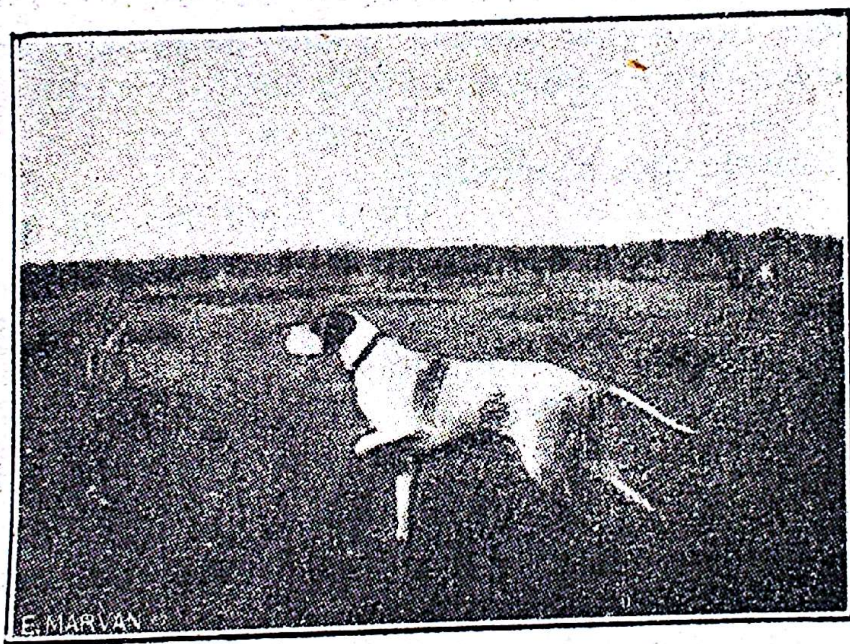
33. Să nu ne piardă din ochi. Ajunşi la miriştea noastră, după ce ne-am dat sama din cotro bate vânatul, luăm direcţia aşa ca să avem vânatul în faţă; dar mai întâi îl punem pe D-l Medor „Down", după care comandă îi spunem „Allez-Medor", făcându-i semnù de rigoare cu mâna, noi rămânând ceva în urma lui. Probabil că va începe a alerga fără nici un rost; pe câtă vreme nu se va departa prea mult de noi aşa ca să nu ne piardă din ochi, îl vom lasa în pace să facă el ce va crede; dar cum îl vom vedea că vrea să o ia razna, printr'un energic „Daun" îl ţintuim pe loc, făcându-l să ne aştepte până când ajungem la el, ca apoi să-i dăm din nou drumul să alerge. Vom proceda astfel ori de câte ori îşi va manifesta in-

tenţia de a scapa de sub raza de comandă. Şi cu cât va fi mai des, cu atâta va fi mai bine, căci vom parveni mai uşor să-l facem să ne înţeleagă, că nu va trebui nici odată să ne piardă din ochi. In acelaş timp comanda „Daun“, se va infiltra atâta în el, în cât pot să zic, că va deveni o a doua natură la dânsul. Şi odată stăpâni pe acest magic „Daun“, putem să păşim cu încredere înainte.

34. Primul Aret la prepeliţă.

Cum dimineaţa şi sara prepeliţele cântă, căutând pe cât posibil a avea vântul în faţă, ne vom îndrepta cu Medor în spre una din ele. Şi dacă ni se pare, că Medor aleargă prea tare, îl punem „Daun“ şi luându-l apoi „La picior“ ne apropiem până la o distanţă de câţiva metri de prepeliţa care cântă, spunându-i: „Allez Such Medor“ sau eventual dacă îl vedem prea nebun, îl punem din nou la „Daun“, svârlindu-i apoi un mic bulgăraş de pământ în acea direcţie, dându-i în acelaşi timp comanda să caute. Şi într'un caz şi într'altul, după ce va înainta câţiva metri, mai cu samă, dacă vânatul va fi favorabil, mirosul lui fiind înfluenţat de efluviile emanate de prepeliţă, îl va face să cadă imediat în aret. Noi îndreptându-ne încet spre el, îi vom spune; „Tout-beau Medor“, Tout beau Medor“... până când vom ajunge chiar lângă el. Il mân-

gâiem pe spate, lăsându-l să stea încă cât-va timp în aret, până când îi dăm comanda de: „Pill Medor“ sau „Allez pill Medor“; dar în acelaşi timp suntem cu mâna aproape de zgardă, ca în momentul când va zbura prepeliţa şi nu va face „Daun“ la comandă, noi cu o mişcare uşoară imprimată pe zgardă îi vom aduce aminte.

In arret.

Repetându-se astfel la câteva prepeliţe, Medor al nostru va înţelege că va trebui să se pue la „Daun“ cu sau fără comandă la fiecare vânat stârnit. *De acum înainte, aceasta va fi lege pentru el şi pentru noi un principiu* de la cari nu vom deroga nici odată, atâta timp cât ne

respectăm ca vânător şi avem pretenţia de a avea un câne bine dresat.

E foarte important, că primul arret al cânelui să fie un vânat, nu o păsărică oareşi care sau vr'un şoarece ; căci dacă-l facem de la început să areteze numai vânat, va neglija apoi totul ce nu-i vânat pentru noì şi astfel nu va contracta urâtul obicei, după cum se întâmplă în cele mai multe cazuri, de a areta toate păserelele sau şoarecii de pe câmp.

35. Declararea cânelui.

După două sau trei prepeliţe aretate şi stârnite de el, se va deştepta în el gustul de a căuta şi atunci vom vedea că începe un simulacru de chetă, adică va începe a încrucişa la dreapta şi la stânga pe dinaintea noastră, mişcând coada de la stânga la dreapta sau viceversa, făcând apoi o circonferenţă cu ea. Mişcările regulate ale cozei, ne arată cel mai sigur indiciu, că cânele nostru începe a deveni conştient de rolul la care este chemat şi că s'a declarat. Cânii care nu au aceste mişcări regulate ale cozei, sau nu sunt declaraţi încă sau păcătuesc, că sunt de rasă proastă nefiind nici odată prea mare lucru de capul lor.

36. Tăerea cozilor.

Fiind vorba de coada cânelui, cred că ar fi locul nimerit să fac o pa-

ranteză şi să vorbim ceva despre ea. Cânele prin mişcările care le imprimă cozei, pot spune că vorbeşte cu ea, după cum ţine sau mişcă coada vedem imediat ce sentimente exprimă: frică, bucurie, atenţie, bună sau rea dispoziţie, sănătos ori bolnav etc. care de altfel le cetim şi pe faţa lui, în mişcările urechelor şi în privirea ochilor; dar care mişcări dacă nu sunt complectate simultan cu mişcările cozei, ceia ce se întâmplă cu cânii la care s'a suprimat coada, ne pot înşala de multe ori asupra sentimentelor ce era să exprime cânele. Şi e foarte important, că şi noi să pricepem când cânele ne vorbeşte cu coada, cu urechile şi cu ochii. Apoi la vânat, vânătorul experimentat, după bătăile cozei şi după poziţia ei când cânele aretează, ştie la sigur cu ce vânat are a face, prepeliţă, potârniche, epure etc.

Şi acum stau şi mă întreb, pentru ce unii din vânători tae cozile cânilor de aşa manieră, că aproape o suprimă? Probabil din punct de vedere estetic, cânele având coada cam groasă şi prea lungă cred ei, că va sta mai bine cânelui fără ea şi că îi va da un aspect mai important, mai de rasă, se înşală.

Totuşi este explicaţia, pentru ce în unele cazuri la cânii care au cozile prea lungi suntem nevoiţi a le scurta puţin, din cauză că cânele făcând mişcări prea violente cu coada, loveşte

cu vârful ei toate obiectele tari, făcând-o să sângereze, se râneşte. Şi de aici capătă boala ce se numeşte „şancăr codal" şi care e destul de greu de vindecat. Dar de la scurtarea cozei cu 4—5 centimetri şi până la suprimarea ei, este o enormă diferenţă şi constitue o mare greşală.

La Pointeri şi la Seteri ar fi o crimă să le tăem cozile.

După această paranteză să revenim la subiectul nostru.

37. Cheta.

Imediat ce am văzut, că cânele nostru a prins gust la căutat, trebue de la început să-i formăm cheta. Cu toate că unii câni chetează de la natură, totuşi trebue să le-o corijăm, făcându-i să înţeleagă ce cerem de la ei prin o chetă corectă.

Pentru aceia, căutând pe cât posibil a avea vântu în faţă, întimpul când cânele caută, luăm direcţia spre dreapta, făcând atent cânele să ia şi el acea direcţie, indicând aceasta cu un gest larg a mânii drepte. Când am ajus la 40-50 metri de locul de unde am plecat, o luăm spre stânga, făcând cânele atent prin gestu mânii stângi, căutând în acelaş timp a păstra o distanţă de 15-20 metri între noi şi câne. Şi iarăşi când am parcurs cei 40-50 metri, o luăm iarăşi la dreapta. Cu alte cuvinte chetăm şi noi împreună cu el. După ce am repetat această

manevră cam de 20 de ori, pe nesimţite mai scurtăm cheta noastră, lăsăm cânele să cheteze singur şi când a ajuns la distanţa hotărâtă îl fluerăm, indicându-i direcţia contrară cu mâna, apucând şi noi într'acolo, aşa că pe încetu parvenim a pastra centru chetei, a cărui perpendiculară trebue să cadă drept pe noi. Acest procedeu atât de natural şi frumos îl întrebuinţăm cu câni care au chete de la natură şi pe care noi am îndreptat-o, am corectat-o.

Cu câni mai dificili va trebui să muncim ceva mai mult. Cu cânii prea iuţi vom proceda ca şi cu ceilalţi cu deosebire, că îi vom pune la „Down" de câte ori au ajuns la distanţa de 40-50 metri şi aceasta continu până ce vor începe a pricepe, pe urmă lăsăm „Daunu" şi întrebuinţăm flueru.

Acest dresaj îl facem la început, o oră două pe zi, şi numai la loc deschis, la mirişte, sau iarbă mică şi acolo unde avem siguranţa că sunt prepeliţe, căci o oră de lucru în aceste condiţiuni face cât 20 de alte ore pe loc sau pe timp nepotrivit. De asemenea ne este oprit la începutul dresajului chetei a vârâ cânele în locuri acoperite. Dacă cânele nostru, are 10-12 luni, îl putem scoate la câmp cu tot acelaş folos pe la finele lunei lui Mai începutul Iunie şi poate e şi mai bine, prin faptul că avem numai câmp deschis pretutindeni.

Beţişorul alb de care am vorbit la început, nu

trebue să ne părăsească nici odată. Acest talisman sau Baghetă magică, cânele îl distinge de departe, apoi ne ajută să dăm o mai mare amploare gestului având beţişorul în mână şi cu toate că nu am bătut cânele cu el, totuşi, D-l Medor îi poartă un mare respect. Să ne ferim a purta bici de piele sau cravaşe maleabile de piele, căci pe lângă că nu ne servesc la nimic de oare ce noi nu întrebuinţăm bataea, fac pe mulţi câni să prindă frică şi groază de ele.

Pentru comanda „Down" când trebue să ridicăm mâna în sus, să nu întrebuinţăm beţişorul de cât când cânele ni s'ar părea că e prea departe, altfel dacă îl întrebuinţăm ori şi când se va învaţa să nu execute „Daun" de cât când va vedea beţişorul; de aceia trebue alternat.

38. Rezumat

In aceste lecţii antepremergătoare cu Medor, am reuşit nu tocmai greu să'l învăţăm: 1) să nu ne peardă din ochi, 2) primele noţiuni de chetă, 3) să facă „Daun" la ori şi ce vânat stârnit, 4) să nu caute înapoia noastră. A-ţi văzut, n'am întrebuinţat nici bataea, nici colieru de forţă, nici praştia, în fine nimic din instrumentele de tortură pe care dresorii în majoritatea lor, le cred indispensabile la dresaj. Aşa cel puţin cred ei. Cu blândeţă şi puţină răbdare, am făcut pe elevul nostru să se pasioneze de aceste lecţii şi putem cu drept cuvânt să ne

lăudăm: că noi am făcut cu el, în câteva şedinţe ceia ce alţii nu fac într'un sezon întreg.

39. Primul foc de puşcă

Acuma când sezonu de vânătoare e deschis, putem fără nici o teamă să abordăm câmpul de operaţie. De zgomotul puştei, Medor nu se teme, căci încă de mic l'am deprins cu el şi apoi înainte de deschidere am mai tras din când în când prin curte cu puşca. Totuşi

„Daun“ la focul de puşcă.

nu ar fi greşit să luăm în seamă toate probabilităţile şi ca să fim precauţi pentru primele zile e bine să întrebuinţăm cartuşe cu detonaţiunea slabă.

Incepem a proceda cu el, exact cum am procedat la *primul aret* când l'am scos la câmp fără puşcă şi tot numai la loc deschis. Dacă'l vedem că se ambalează, prin câteva „Daunuri“ succe-

sive îl calmăm, aducându-i aminte că n'are voie să ne peardă din ochi, în colo poate să alerge cât îl va ţinea picioarele. Căci după puţin timp vom avea satisfacţia să-l vedem deodată din galopu cel mare încetinând aliura, până ce dă la pas, şi cu nasu pe sus căzând în aret. Noi nu ne vom grăbi de loc, căci el e deprins să ne aştepte cât de mult din lecţiile făcute anterior, ci încet ne vom duce la el îl vom mângâia spunându-i încet: „Tout-beau“, vom lua loc în stânga lui, aşa ca piciorul nostru drept să fie aproape lipit de partea dinainte a lui. După ce ne-am dat bine seama, că nu avem nici un obstacol de nici într'o parte şi că avem loc deschis de jur împrejur, intimăm cânelui comanda de „Pill“. Cele mai de multe ori se va întâmpla să nu vroiască să mişte din loc, cu toate insistenţele noastre; atunci facem noi câţi-va paşi înainte de stârnim prepeliţa şi în acelaşi moment strigăm un „Daun“ puternic, şi numai după ce am văzut cânele la „Daun“ tragem; altfel vom face o mare greşală. Cânele trebue să-şi asocieze ideia că vânatul stârnit şi cu focul de puşcă însamnă „Daun“ pentru el. Şi cum noi facem încă şcoală cu el, nu vânat, putem să lăsăm şi zece prepeliţe să sară, fără ca să tragem înainte de a vedea cânele la „Daun“. Dar după dresajul ce i l-am făcut, e aproape imposibil să nu execute

la moment „Daun" pentru care am pus atâta stăruinţă.

Să presupunem, că Medor s'a pus imediat la „Daun" când a sburat prepeliţa şi noi am tras în toată liniştea făcând să cadă prepeliţa la 20-30 metri distanţă de noi şi pe care Medor a văzut-o căzând. In cazul când vom vedea intenţia la el de a se scula fără voe, printr'un „Daun" îl ţintuim iarăşi locului, după care îl mângâem dându-i comanda „Allez aport" acompaniată de gestu cu mâna. Cele mai de multe ori se va întâmpla, că cânele să plece la comandă şi după ce a găsit prepeliţa să nu vroiască să pună gura pe ia. In acest caz, luăm prepeliţa şi i-o svârlim la 5-6 metri, comandându-i „Aport", la această comandă cânele se va duce, o va lua în gură şi ne va aporta-o corect, aşa după cum l-am învaţat. Se poate întâmpla de asemenea, s'o miroase numai, fără să vrea s'o ia în gură, dacă vedem că nici după insistenţele ce punem refuză s'o aducă, i-o mai svârlim de câte-va ori până ce în fine se decide s'o aporteze. Dar dacă continuă a refuza, să nu ne descurajăm şi să repetăm această operaţie ori şi de câte ori ni se prezintă cazul. Cânele văzând atâta persistenţă, va înţelege că trebue să aporteze şi va aporta cu toată repulziunea ce o simte punând gura pe vânat. De multe ori aceşti câni, rebeli la început la aport, devin mai târziu cei mai buni aportori cu acest sistem.

Sub nici un motiv nu ne este permis a întrebuința forța sau brutalitatea, sau să ne enervăm, fără ca să nu riscăm a face cânele nostru pentru totdeauna rebel aportului.

Va fi foarte important şi decisiv faptul, că cea întâi prepeliță care a sărit de la aretu cânelui s'o împuşcăm şi în căderea ei să fie văzută de câne, şi mai ales dacă avem şanse, să împuşcăm patru cinci consecutiv în condițiunele aratate, pot să spun c'am câştigat enorm de mult cu dresajul cânelui; ceia ce am făcut într'o oră două cu el valorează mai mult de cât ar face altu în 20 de lecții sau mai mult. In acelaşi timp se asociază în capul cânelui ideia că focul de puşcă implică şi o piesă căzută, pe care va trebui să o caute, să o găsească şi să ne o aducă.

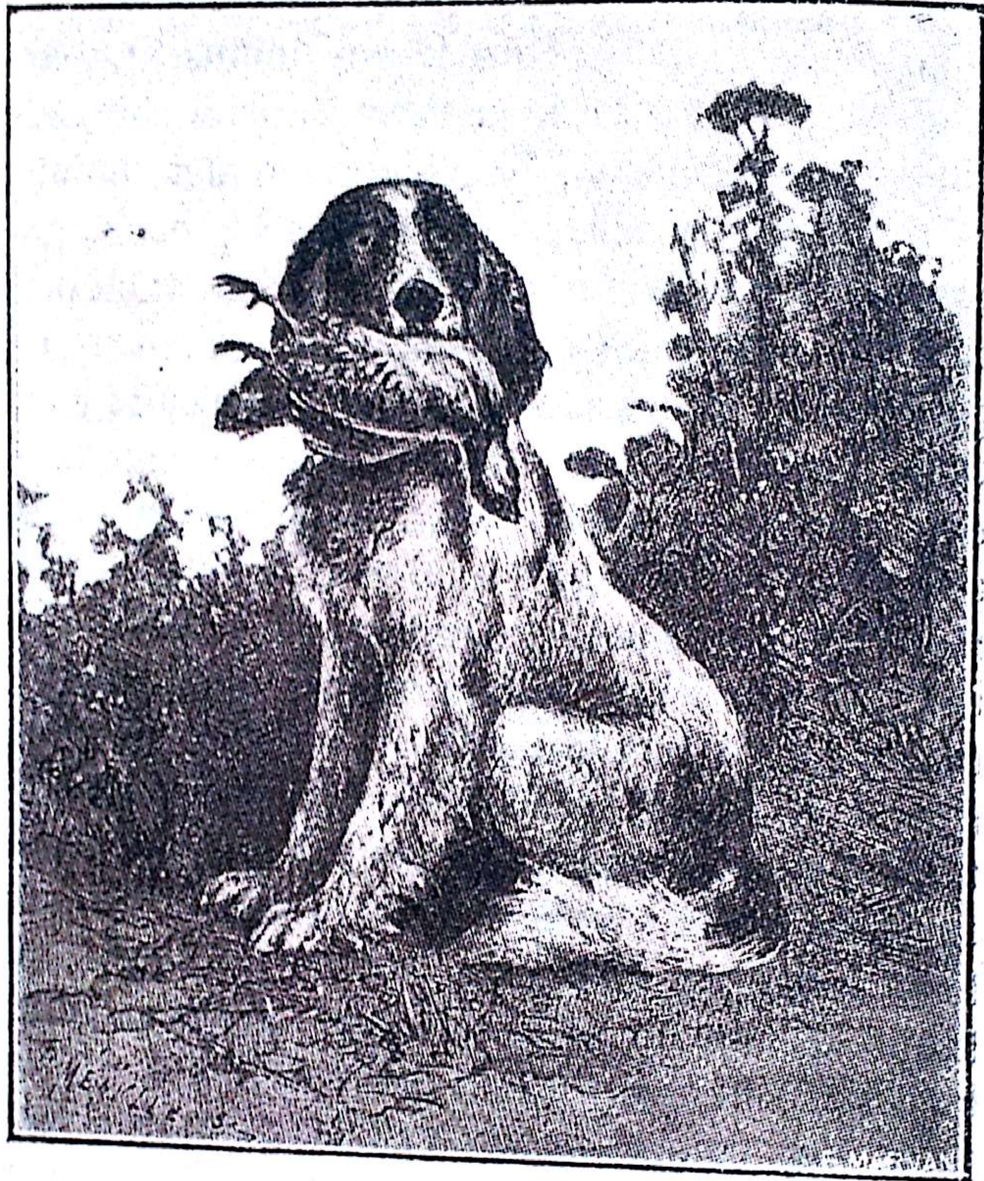
Să presupunem, că până aici toate au mers de minune, suntem mulțumiți şi de noi şi de câne, cu o condiție însă să nu uităm că facem şcoală nu vânătoare. Şi ca atare în prtmul rând, datoria sfântă care o avem față de tovarăşul nostru Medor, e ca să-i corectăm din ce în ce mai mult cheta şi să i-o formăm. *Cheta reprezintă, jumătate din valoarea cânelui.* Să nu ne pese dacă camaradul nostru ar împuşca chiar 40 de bucăți, noi să fim mulțumiți cu 8-10 bucăți ale noastre, împuşcate cu rostul lor şi numai pentru dresajul cânelui nostru. Căci nu va trece

mult timp şi vom fi răsplătiţi cu prisosinţă de munca noastră.

40. Căutarea şi găsirea vânatului împuşcat.

Până acum, prepeliţele pe care le-am împuşcat, toate au căzut pe loc curat la vederea cânelui, pe care ni le-a găsit şi aportat. Să căutăm de aici înainte, să-i prezentăm ocazii din ce în ce mai grele să găsească un vânat împuşcat. Pentru aceia, căutăm a trage într'o prepeliţă care s'ar îndrepta înspre un ogor cu porumb des sau cu mohor, astfel ca să cază acolo. Cânele fiind la „Daun" îi dăm comanda de: „Allez such aport", îndreptându-ne şi noi în acea direcţie. Se poate întâmpla, ca s'o găsească repede; dar se poate întâmpla şi contrariul. Văzând că nu găseşte nimic, cânele va manifesta intenţia să părăsească acel loc, noi vom continua a sta cam pe acolo făcând mici deplasări la dreapta şi la stânga, încurajându-l şi îndemnând cânele să caute, după câte-va roate, negăsind, nimic, iarăşi va manifesta intenţia să plece, sau văzând că noi nu ne dăm duşi de acolo, va veni lângă noi uitându-se în ochii noştri sau se va aşaza. Noi vom fi imperturbabili şi fără să-i arătăm cea mai mică enervare, după ce l-am lasat câtva timp, îl vom face din nou să caute. Dându-şi seama, că nu-i nici un chip, spre a ne face plăcerea, va începe din nou a căuta, dar acuma a uitat complect ce caută şi cu gându în

altă parte aleargă de zor încolo şi încoace fără rost. Ba se întâmplă de multe ori, că a trecut de zece ori pe lângă prepeliţă, a calcat-o cu picioa-

Aport Sitz

rele chiar, fără să o simte. Noi având certitudinea, că prepeliţa a căzut moartă, dacă ne vom uita bine pe jos, o vom descoperi-o. Atunci che-

măm cânele la noi, îl punem „Daun“ sau „couche“ şi după câtva timp de odihnă, mergem cu el la picior până în apropiere, spunăndu-i, să caute. De data aceasta o va găsi la siguranţă. Repetându-se însă aceste cazuri sub forme diferite şi noi uzând de aceiaşi persistenţă imperturbabilă, vom reuşi a inculca cânelui aceiaşi persistenţă în a căuta şi găsi vânatul împuşcat. Şi ca consecinţă a acestui dresaj vom fi siguri pentru viitor, că pentru cânele nostru nu va exista vânat căzut şi negăsit. Noi nu ne vom putea plânge ca alţii că: au împuşcat atâtea piese dar 5-6 nu le-a găsit cânele, au ramas pierdute.

41. Primul epure.

Umblând la prepeliţe, e foarte probabil ca să ne sară câte un epure, fie stârnit de sgomot, fie aretat de câne, şi cum sezonul pentru epuri nu e deschis, e de la sine înţeles că nu vom trage în nici unu şi cu atât mai bine va fi pentru câne, înainte de a vedea epure (împuşcat) căzând, va vedea câţi mai mulţi fugind pe lângă nasul lui sau dinaintea lui, el făcând „Daun“ la fiecare din ei.

Dar în fiecare câne există tendinţa irezistibilă şi naturală de a se lua după epure, datoria noastră e să fim foarte atenţi, că la primul epure văzut sau stârnit de el, să fie pus imediat la „Daun“. In cazul când, cu toată comanda dată la timp nu sa pus la „Daun“ şi sa alungat după epure, îl

fluerăm puternic şi imediat ce a venit îl dojenim şi luându-l la picior mergem cu el de-l punem „Daun“ acolo unde trebuea să-l execute când iam dat comanda, noi retrăgându-ne unde am fost, nu încetăm al dojeni. După cât-va timp îi permitem să se scoale. De asemenea nu-i vom da voe să se ia pe urma epurelui, aceasta e treaba copoiului. *Pointerului nostru nu-i este permis să umble cu nasu pe pământ.* Procedând astfel de la primii epuri, pe urmă când sezonul va fi deschis, îi va putea să-i treacă sute de epuri pe la nas fără să facă o mişcare.

Primăvara, la goanele de Sitari ar fi cea mai bună ocazie pentru câne să vadă în fiecare zi câte 4-5 epuri care-i vor trece pe la nas fără să mişte. Pentru aceasta în primele zile îl ţinem legat de noi, punându-l la „Daun“ la fiecare epure. Mai pe urmă îi scoatem lanţul, dar vom avea grijă să-l ţinem culcat chiar lângă piciorul nostru pentru ca, în cazul când va manifesta intenţia de a se repezi să putem cu o scurtă şi uşoară mişcare să'l oprim.

42. Părăsirea aretului.

Pentru a-l avea în mână, mai bine şi a-l face mai suplu, îl facem din când în când să părăsească aretu cel mai ferm şi să vie imediat la noi la comanda „Aici“ sau la fluer. Nu va fi tocmai greu, fiindcă îşi va aduce aminte de dresajul ce i l'am făcut, când la co-

manda „Aici“ trebue să părăsească la moment strachina cu mâncare şi cu gura plină încă cu mâncare să vie la noi; de cât nu trebueşte abuzat şi numai după ce cânele s'a declarat bine

Daun! La epure sărit.

şi am vânat cu el prepeliţi suficiente; căci altfel se întâmplă să prindă frica de aret şi de câte ori vra să areteze îl vom vedea că lasă a-

retu şi va veni spre noi. Pe lângă supleţă, acest dresaj ne va mai servi să câştigăm un timp preţios la vânat, chemând cânele de câte ori îl vom vedea că aretează pui sau cloşte, sau alt vânat în care nu vroim a trage.

43. Aport la comandă.

După ce ne-am dat osteneala, să facem pe cânele nostru să aporteze corect şi chiar să-i placă să facă această treabă, acuma ne vom ocupa să-l învăţăm să aducă numai bucăţile pentru care va primi poruncă. Căci nu avem nevoe absolută să obligăm cânele să ne aducă fiecare prepeliţă împuşcată. Să ne închipuim, că am dat peste un pasaj unde la fiecare două-trei minute cade câte una, dacă vom lasa cânele să le aducă pe fiecare, vă închipuiţi cât timp preţios perdem, este o muncă zadarnică pentru bietul câne şi în acelaşi timp prepeliţele de prin prejur au fugit care încotro, prevăzând pericolul, făcând cu aceasta înzecit mai grea munca cânelui să le găsească.

Ne va fi foarte uşor să-l învăţăm; poruncindu-i să aducă una sau două şi alte trei ne vom duce noi de le vom râdica, cânele bine înţeles rămânând la „Daun“ aşteptând fie întoarcerea noastră, fie că-l chemăm la noi. In foarte scurt timp va pricepe ce cerem de la el.

Vom face excepţie cu prepeliţele căzute de-

parte sau în mohoare, pe aceste va trebui neaparat să le aducă cânele, ba chiar dacă o vedem jos, nu vom pune mâna pe ea, lăsând pe câne să o găsească.

Este bine înţeles că şi acest dresaj îl facem mai târziu, după ce cânele a vânat macar 3-4 săptămâni.

---

44. Defectele unora din câni, şi modul de a le îndrepta.

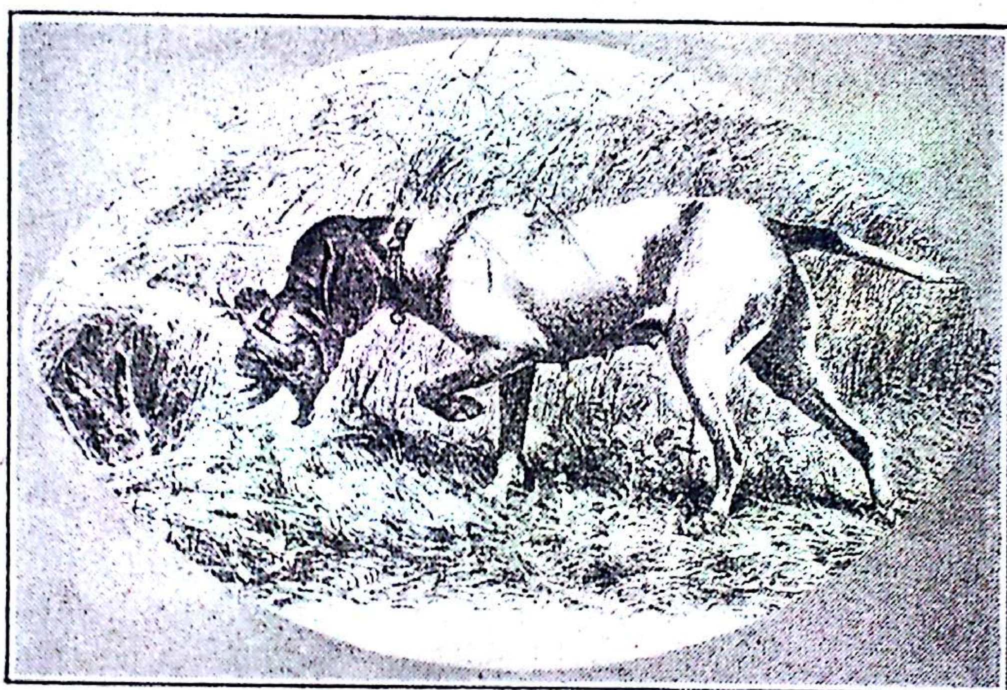
E cunoscut, că cele mai multe defecte le găsim la cânii de rasă şi pot zice că sunt în raport cu calităţile lor. Ca atare, nu va trebui să dezesperăm nici odată când constatăm vre-un defect la un câne de rasă bună, pe care cu ceva rabdare şi bună voinţă vom parveni al înlătura.

45. Mania aretului.

Să luăm de pildă mania aretului. Cânele care suferă de această manie, când se vede la câmp e într'un aret perpetuu, orice mişcare în aer, provenită fie de la un fluture, fie de la o păsărică care trece în zbor, îl face să areteze, de asemenea îl face să cadă în aret orice emanaţiune de la şoareci, de la păsărelele care sunt prin iarbă, sau de la urme vechi. Intr'un cuvânt el nu face altă ceva decât să areteze şi nu-l putem face să avanseze în ruptul capului.

Pentru acestea, cel mai bun leac ar fi următorul: să-l scoatem cu un alt câne dresat la

câmp şi să facem tot posibilul să nimerim un loc cu cât mai mult vânat, astfel ca să-i dăm o-cazia să vadă mult vânat căzând şi să audă cât mai multe focuri de puşcă. Noi nici nu-l băgăm în samă, îl lăsăm la mania lui şi ne căutăm de treabă cu celalt câne, trăgând mereu focuri. De la o vreme va începe şi el a căuta, căutând să imite pe tovarăşul lui şi încetu cu în-

Aport şi aret.

cetu va începe a se dezbara de acest obiceiu. In cazul când nu avem un al doilea câne, sau nici tovarăşi cu câni n'am găsit, îl luăm singur, principalu e să găsim un loc cu prepeliţi suficiente şi umblând cu picioru tot vom stârni câteva pe care le vom împuşca. Cânele văzându-se

ne bagat în samă va veni el singur părăsind areturile lui şi va începe a căuta. Cu acest fel de câni nu trebue să le dăm nici o comandă, doar din când în când un „Vină aici“, să le permitem chiar să se alunge după vânat, în fine să facă ce vor până când vor uita de mania aretului. Ne va fi foarte uşor în urmă, să-l readucem la calea cea bună prin regulile de dresaj aplicate celorlalţi câni.

46. Areturi falşe.

Sunt câni care deşi nu sufăr de mania aretului, totuşi aretează locurile mai vechi părăsite de vânat, sau mai proaspete şi va fi o notă foarte proastă pentru el, dacă va rămânea cu acest obiceiu. Dacă vom interveni de la început ne va fi uşor să-l dezbarăm, mai târziu va fi mai greu.

De câte ori vom vedea că nu sare nimic de la aretul lui, îl vom ţine de rău, dojenindu-l şi în acelaşi timp cu un „Aici“ imperativ îl chemăm la noi, pe când dacă aretu lui e bun şi sare vânatu, îl mângâiem cu vorbe frumoase, dulci, îl lăudăm. Cu alte cuvinte ne vom da osteneala să-l facem să înţeleagă, ce face rău şi ce face bine. E aproape imposibil să nu reuşim cu acest sistem. Şi cu atât trebue să inzistăm mai mult să îndreptăm acest defect supărător, cu cât majoritatea cânilor cu nas bun au acest defect.

47. Cânii timizi.

Sunt câni de o timiditate exasperantă, veşnic fricoşi şi cu coada între vine, să tem şi de umbra lor, focul de puşcă îi face să tremure, şi de aceia nici nu-i putem face să avanseze; chiar dacă caută câte puţin vin apoi de se aşază înapoia noastră. Cu aceştia va tre-

bui să facem dovadă de o mare rabdare, să nu ne enervăm câtuşi de puţin şi să-i tratăm cu mare blândeţă. Prin ataşament să căutăm a le inspira confienţă în ei. Le vom permite să facă ce vor, nu le vom da nici o comandă. Îi

vom scoate la câmp fără puşcă atâta vreme cât timiditatea nu i-a părăsit. Să insistăm mult cu „Pill“ să-i asmutem asupra mâţelor, asupra porcilor, chiar a păsărilor de curte, să fim mulţumiţi când se vor repede şi mai mulţumiţi când vor prinde un pui (pe care bine înţeles nu trebue să-l vadă nevasta) să-l facem să-l aporteze mângâindu-l. In fine ori şi ce mijloc va fi bun numai să-i vedem scapaţi de această timiditate.

De multe ori vom reuşi uşor ; dar şi de multe ori foarte greu ; căci trebue de luat în samă că aceşti câni sunt foarte tardivi. Nu trebue însă să ne descurajeze acest lucru căci 99°/₀ es cei mai buni câni. Eu am avut din acest fel de câni care abia la trei ani am putut face treabă cu ei dar şi ce-i mai buni care au eşit.

48. Cânii distraţi.

Nu-i nimic mai enervant de cât un câne distrat. In timpul chetei cele mai aprinse, dacă zăreşte ceva pe câmp : un alt câne, un om, un cal, un alt vânător, se opreşte din chetă uitând de ea şi se uită îndelung ce face ceia ce el a văzut. Şi mai ales dacă din nenorocire suntem cu un tovarăş la vânat, se va uita tot timpul numai la el sau la cânele lui.

Spre a-i dezbara de acest urât şi enervant obicei, va trebui să ne izolăm singuri cu el, şi în nici un caz să nu avem al doilea câne cu noi. Şi de câte ori îl vom vedea distrat, să-l ocărâm

bine, ba chiar putem să-l ameninţăm cu bataia şi la rigoare să-i dăm vr'o două. Mai nimerit ar fi, să umblăm câtva timp cu el numai pe locuri acoperite. Acolo nedistrându-l nimic îşi va căuta de treabă. Şi cu timpul e aproape sigur că se va dezbara de urâtul lui obicei.

Am putea întrebuinţa acest sistem şi pentru cânii care sufăr de mania aretului; de oare ce ei aretează mai mult din ochi.

Dacă vedem, că nu prea reuşim cu el cu acest sistem, *recurgem la sistemul cozorocului sau a ochelarilor* de sită deasă de sârmă, care servesc de a-i împedeca vederea la distanţă şi în lături, permiţându-i să vază la 3—4 metri înaintea lui, atâta cât ar trebui să poată căuta.

Atât cozorocul cât şi ochelarii, putem să-i fabricăm noi singuri. Cozorocul trebue să fie făcut din piele groasă spre a-şi păstra rigiditatea şi spre a nu se înmuia la ploae, ochelarii îi vom construi concavi, căutând a evita ca nu cumva să-l jeneze.

49. Cânii care nu ţin aretu suficient şi forţează vânatul.

Pentru aceştia nu avem alt mijloc de întrebuinţat de cât magicul „Daun“ cel mai simplu şi mai uşor. De câte ori îl vom vedea căzând în aret, îl vom pune la „Daun“, vom merge noi singuri de vom stârni vânatul, îl vom împuşca nepermiţând

cânelui să se scoale de cât la comanda de: „Allez aport“ sau ne vom duce să-l ridicăm singuri. In caz când n'am prins de veste şi el a forţat vânatul să sară luându-se după el, îl fluerăm puternic, şi ocărându-l bine, îl punem la „Daun“ acolo unde a stârnit vânatul. Noi ne retragem câţiva metri înapoi, făcând pe suparaţii şi-l lăsăm „Daun“ cel puţin 10 minute ca să priceapă el, că aceasta e pedeapsă. Dacă se mai repetă cazul mai rău, să-i administrăm vr'o două trei vărguţi bune de tot, ca să simtă cât mai tare usturimea şi iar îl punem la „Daun“ lăsându-l mai mult timp de astă dată. După 4—5 lecţii de felul acestora cânele nostru se va corija cu siguranţă. Ar fi inutil să mai repet, că ne este absolut interzis a trage în vânat în astfel de condiţiuni.

50. Cânii care-şi pierd capul la focul de puşcă.

Mulţi câni îşi pierd complect capul când aud focul de puşcă. Incep a alerga nebuneşte încolo şi încoace, dând târcoale mari, până aproape la epuizare. Trec pe lângă vânatul căzut, de multe ori fără să-l simtă, ba mai mult, prin fuga lor stârnesc fără să areteze şi vânatul ce s'ar afla înaintea lor. In cât, de aşa serviciu mai bine te dispensezi.

Spre a remedia acest rău şi a face să dispară acest urât defect la câne, e absolut necesar ca

să intervenim chiar de la început cum vedem pe cânele nostru manifestând astfel de intenţie; căci mai târziu ne va fi mai greu.

Pentru aceasta nu permitem cânelui să facă un pas înainte când a auzit focul de puşcă, menţinându-l la „Down". După un moment de aşteptare, îi intimăm ordinul să se scoale urmându-ne „la picior" până la locul unde credem că a căzut vânatul punându-l să caute. Dacă vedem că iarăşi începe a alerga nebuneşte fără rost, îl punem din nou „Down" pentru un minut două, şi aceasta o repetăm până când vom vedea că şi-a recapătat calmul, când aproape sigur va găsi piesa împuşcată. Câte-va lecţiuni de acestea serioase la început vor face ca să lecuim pentru totdeauna cânele nostru de acest defect.

51. Rezumat. Din toate acestea ne-am convins că: metoda întrebuinţată de noi; anume aceia de a ne adresa inteligenţei cânelui, ne-a dat rezultate bune, căci nu ne-a fost tocmai greu să-l facem să înţeleagă când a greşit şi odată ce şi-a dat samă de aceasta am văzut că nu a mai repetat greşala. In definitiv pentru mine nu există defect care să nu se poată îndrepta. In câne nu există îndărăptnicia caracteristică altor animale lipsite de inteligenţă, la el e mai mult o serie de cauze, provenite din eccesul de nervi moşteniţi de la procreatorii lui.

52. Frica de puşcă.

Cu toate că am mai tratat acest capitol la începutul dresajului, acesta se refera însă mai mult la maniera cum ar trebui să procedăm pentru a preveni ca cânele nostru să nu prindă frică de focul de puşcă. Aici fiind vorba de cânii ajunşi la maturitate, prin urmare de cânele în care a întrat această frică care în cele mai multe cazuri a fost transformată într'o adevarată groază din neexperienţa noastră, mă voi sili a arata şi dovedi că şi aceastǎ boală îşi are leacul ei. Previn însă, că aici, rabdarea noastră va fi pusă la o grea încercare. Şi numai acei vânători stăpâniţi de dragostea şi amorul pentru cânele lor vor putea reuşi.

Acest caz („Frica de puşcă") se prezintă sub forme diverse, variate şi curioase de la individ la individ. Astfel un câne care avea o groază indescriptibilă de puşcă, după un timp oare-şi-care, aşa din senin a uitat complect de ea şi parcă nici n'a avut-o vreodată. Alţii care de la începutul dresajului lor suportase cu mare uşurinţă zgomotul focului de armă, deodată îi vedem că mai pe urmă prind frică. Alţii au o groază nebună de tunete, trăsnete şi de fulgere şi câte alte multe cazuri. Toate însă aceste cazuri şi forme nu provin de cât din cauza stărei nervoase a cânilor noştri. Prin urmare spre a-i

aduce la normal va trebui să-i vindecăm de boala de nervi.

Mijloacele drastice întrebuinţate de unii vânători; adică a trage cât mai multe focuri de puşcă ţinând cânele legat—„spre a-l deprinde zic ei“ sau a-l purta legat de noi fiind la vânat şi având alt câne care să caute, nu fac altă ceva de cât să-l înbolnăvească mai rău.

Un singur mijloc este şi aceasta după mine e infailibil pentru a-l vindeca de boala de nervi: să căutăm a-i ajuta să-şi dezvolte cât mai puternic simţul vânatului în el; căci să nu uităm, că instinctul rasei înăscut în fiecare câne de vânătoare va avea ultimul cuvânt el va învinge până la urmă toate.

De aceea scoatem cânele pur şi simplu la câmp fără puşcă şi aceasta atâta timp până când vedem că a devenit pasionant să caute şi să stârnească vânatul. Aceasta se poate întâmpla în foarte scurt timp, dar şi în foarte mult timp, chiar uneori şi două sezoane întregi—aici e locul unde rabdarea noastră e pusă la grea încercare; dar aceste cazuri sunt mai rare.

Să admitem cazul când cânele nostru s'a declarat complect şi a devenit pasionat în căutarea vânatului. Atunci într'o bună zi luăm şi puşca cu noi (pe care am avut grijă încă de la început a o desface şi reface, a o arma şi dezarma în gol în faţa cânelui mai în fiecare zi) având

grijă a avea cartuşe cu detonaţia slabă (încercate cu pulbere fără fum). Şi purtând-o mai mult pe umăr, ca să dăm senzaţie cânelui ca nici gând nu avem să ne servim, de ea, şi chiar lăsând cânele să stârnească câte-va prepeliţe în care nu vom trage; la un aret potrivit pe un loc curat fără să ne simţească cânele, luăm puşca de pe umăr şi tragem, detonaţiunea fiind slabă şi cânele văzând prepeliţa căzând la 10-15 metri de el, se va repezi s'o ia. Repetăm cu a doua şi a treia acelaşi lucru dacă vedem că cânele nu manifestă nici un semn de frică, sau în caz contrar mai alternăm, lăsând să ne mai stârnească câte-va în care nu vom trage, c'apoi iarăşi să tragem în una la care nu se aşteapta el, de maniera cum am tras în prima prepeliţă. Mai bine e însă să nu mai tragem de fel în acea zi, lăsând pentru a doua sau a treia zi. Dar de obicei, dacă n'a manifestat nici un semn de frică la cea întâi prepeliţă, nu va manifesta nici la următoarele. Şi din acea zi putem să ne felicităm că am vindecat cânele nostru de boala fricei.

Acesta este după mine sigurul şi singurul mijloc care nu mi-a dat greş nici odată.

53. La potârnichi

După ce am făcut sezonul de prepeliţe cu el, îndreptându-l pe calea cea bună, l-am învaţat a cheta frumos, areteează impecabil, se pune „Down" de câte ori sare vâ-

natul, caută cu stăruinţă vânatul împuşcat, îl aportează corect ; acum putem să mergem cu el la potârnichi.

Nu se va întâmpla acelaş lucru cu potârnichile ca şi cu prepeliţele. Prin zgomotul care'l fac când sar, zăpăcesc de multe ori vânătorul şi pe câne în special, şi dacă nu vom fi stăpâni pe noi, uitând al pune „Down", la secundă, se va zăpăci fugind după ele şi cu toate apelurile noastre repetate şi disperate, nu va vroi să ştie de

Bine dresat.

nimic. Ei bine ! nu pentru aceasta am muncit noi; cânelui nostru nu-i va fi permis să facă astfel de greşală. Ca atare ne luăm măsurile dinainte, şi pentru aceasta e suficient a fi stăpâni pe noi.

Când am ajuns la locul unde presupunem că ar fi potârnichele, lăsăm cânele să caute. După un timp, vom vedea cânele marcând areturi scurte şi cât mai dese, uitându-se când într'o direcţie când într'alta, ceia ce va însemna, că pe acolo sunt sau au umblat mai mulţi indivizi şi pentru

noi e cert că cânele a dat peste potârnichi, dacă, din întâmplare a dat peste o prepeliţă cloşcă cu pui aceasta n'are a face, chestia e să fim atenţi.

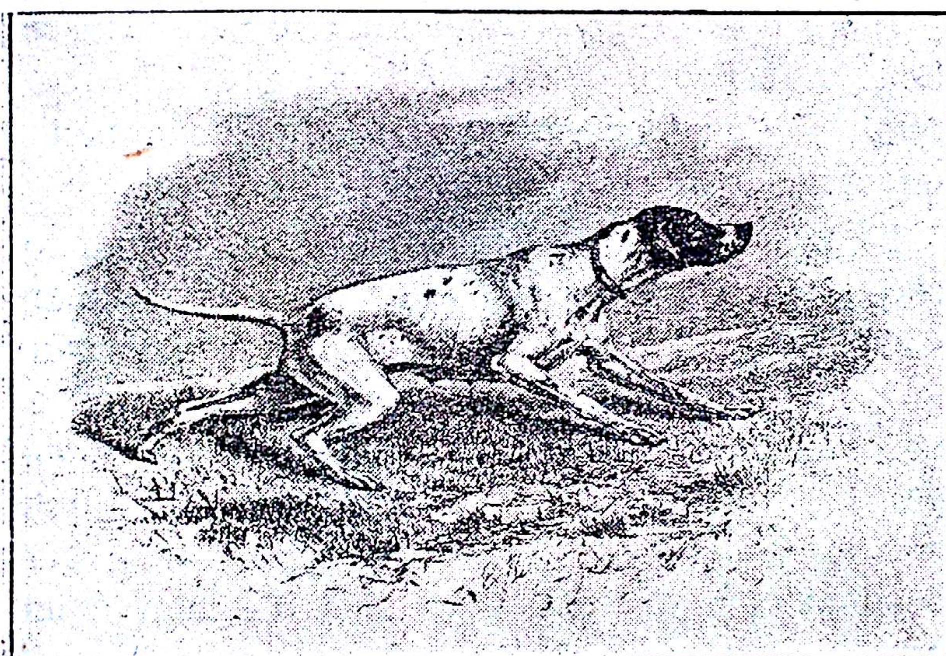
Noi în tot acest timp, ne ţinem cât mai aproape de câne calmându-l cu „Tout-beau, Medor, încet, încet, Medor". Văzându-l că ar avea intenţia să se ambaleze îl punem „Down", după 2-3 minute îi dăm drumul să caute iar, în curând îl vom vedea în aret definitiv. Atunci vom şti că şi cârdu de potârnichi s'a oprit şi nu mai e mult până să sară, e blocat, imobilizat, de câne. După cum am spus căutăm a fi chiar lângă câne, ca în cazul când nu ar face „Down" la moment să'l reţinem de zgardă, punându-l cu forţa „Down". Şl numai după ce l'am văzut culcat, tragem, contrar renunţăm. Acest gest eroic, ne va face să culegem cele mai frumoase roade pe urma dresajului lui Medor. Să nu ne pară rău, că n'am tras, căci în curând ni se va prezenta altă ocazie, fie că regăsim cârdu pe care l'am stârnit, fie altul, sau fie altă dată. Să fim mulţumiţi, că Medor a făcut cunoştinţă şi cu potârnichele.

In cazul când cânele s'a pus „Down" la secundă când a sărit potârnichele, atunci tragem liniştiţi, putând face şi duble. Medor le va căuta, le va găsi şi le va aduce pe rând, corect. De fapt acest vânat este de resortul special al Pointerilor; aici îşi arată el toate calităţile rasei

lui, aliură, chetă, miros, nu ştim ce să admirăm mai mult, e incomparabil !

54. La epuri.

După aceiaşi metodă vom proceda şi la epuri. Dacă cânele a făcut „Down" la primul şi al doilea epure, va face totdeauna,

Aret la potârnichi. Cârdul e blocat.

aceasta după cum am spus depinde numai de noi. Dar se poate întâmpla, ca într'un moment de neatenţie a cânelui, să-i sară epurele fără veste şi cu tot „Daunu" nostru, să fugă după el. Atunci îl fluerăm puternic, nu va întârzia mult şi va veni, îl vom dojeni şi luându-l de zgardă îl vom duce la locul unde trebuia să facă „Down"

şi punâdu-l din nou la „Down“, îl vom lasa ca 10—15 minute ocărându-l; el va şti că a făcut rău şi că aceasta e o pedeapsă pentru el. Deasemenea dacă trece un epure stârnit de alt cineva pe dinaintea noastră, sau dea curmezişul în vederea cânelui, va trebui neaparat să-l punem „Down“.

Dacă vom urma această metodă corectând cânele la început, de câte ori va greşi, în scurt timp, îl vom face ca să nu se mai ia după nici un epure toată viaţa lui.

La primul epure aretat şi dacă a executat corect „Down“, după ce l'am împuşcat, intimăm cânelui comanda la „picior“, mergând cu el până în dreptul epurelui, când îl punem „Down“, apoi îi spunem: „allez Medor aport“, noi stând pe loc; cânele se va duce, îl va mirosi, va căuta să-l ia în gură, dar de multe ori nu va reuşi neştiind cum să-l apuce; atunci noi intervenim, prezentându-i epurele cu spinarea ca să poată el să-l apuce de mijloc, noi tot mângâindu-l şi încurajându-l îl vom face să vie după noi cu epurele în gurâ, apoi îi luăm epurele, după ce natural, a făcut frumos „Ziţ“.

După ce am procedat astfel, cu doi sau cu trei epuri, nu vom mai pune cânele la „picior“ şi din poziţia de „Down“ în care se afla, îi vom comanda: „allez Medor aport!“, noi stând lo-

cului ; cânele se va duce şi ni-l va aporta, după care apoi vine dezmierdarea şi recompensa.

Să admitem însă cazul: că am tras într'un e-

Aport la epure.

pure pe care l'am rănit bine, rupându-i un picior, vom permite cânelui că din poziţia de

„Daun“ în care se afla, să se scoale şi să-l prindă dându-i comanda: „Allez Pill!“ şi când l'a prins îi spunem: „Aport Medor!“ repetând şi fluerând în caz de întârzie.

El văzând, că nu-i dăm voe să alerge după orice epure în care am tras şi nu l'am rănit, în curând îşi va da seama după care epure îi e permis să alerge să-l prindă şi după care nu.

„Down“ la epuri e nota cea mai bună de dresaj a unui câne, aducându-ne în acelaşi timp avantajul, că putem trage în ori şi ce epure aretat sau stârnit la întâmplare, fără frică de a împuşca cânele şi ca atare nu-l vom greşi.

Aport corect la epure.

Să admitem alt caz; că tragem într'un epure care deşi nu arată semne vădite de a fi atins, totuşi ni s'ar părea c'am tras bine şi că epurile ar fi căzut prin apropiere sau că se află rănit undeva. E natural că vom merge să-l căutăm cu cânele care dând de urma lui şi pricepând de ce e vorba o va lua razna, noi nu putem şti ce s'a întâmplat cu epurile, poate să fie la 50

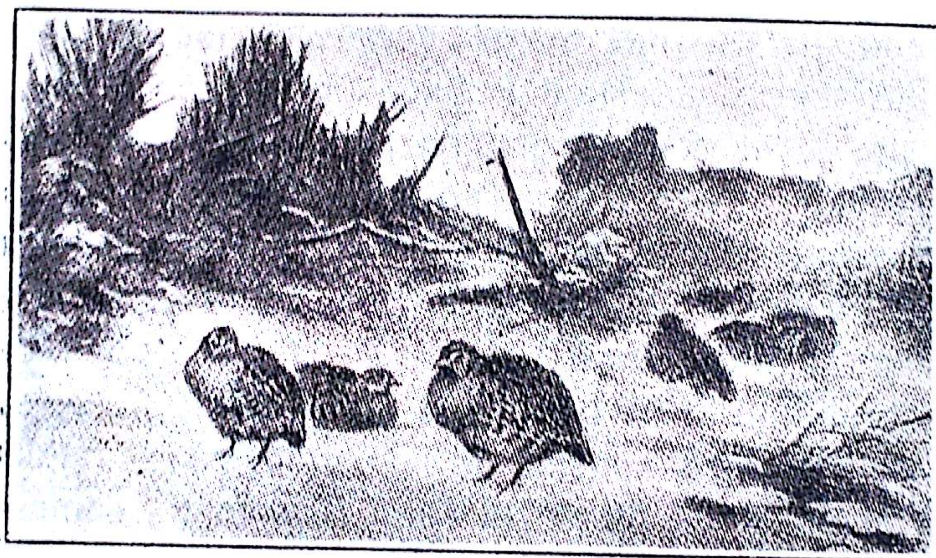
de metri departe de noi sau la 500 sau mai departe.

Atunci se va întâmpla ; că neputând fi în apropiere de câne, el văzându-se de capul lui, va goni primul epure ce-i va sări, fie cel pe care îl credeam noi rănit, fie altul, în ori ce caz se va transforma într'un veritabil copoi, apelurile noastre şi flueraturile vor fi zadarnice; căci el fiind departe nici nu ne vede nici nu ne aude.

Acuma dacă stăm şi judecăm, ne dăm sama c'am făcut o mare greşală, pentru un epure problematic, toată munca pe care am depus-o cu dresajul cânelui, se duce pe baltă ; căci dacă a gonit astăzi un epure, mâne altul, nu va lipsi mult să urmăriască pe toţi. De aceia e mai bine să renunţăm, să nu lăsăm nici odată cânele să iasă din raza noastră de comandă, ca să putem fi auziţi şi văzuţi de el când îi vom da comenzile. Cu timpul, cânele va capata experienţa sa proprie dându-ne dovezi de marea lui inteligenţă, care ne va uimi.

Nemţii în special, ţin foate mult a dresa cânii lor, să caute epurele rănit, sau presupus ca atare, la comanda „Such-verloren“ ! ; O fi bun nu zic acest dresaj, dar eu nu voi lasa pointerul meu să-mi scape din vedere, căci cu nervii şi ardoarea lui, nu voi putea fi sigur aproape nici o dată, mai ales la început, că nu-mi va juca festa.

E locul să spun aici că: mulţi vânători, odată sezonu de prepeliţi terminat şi recolta de pe câmp strânsă, când începe adevaratul sezon de epuri, nu'şi mai eau cânii cu ei, îi lasă acasă, preferând să caute la picior. Majoritatea din ei nici nu concep a merge cu cânele la epuri, e un non-senz pentru ei, căci cânii lor nefiind dresaţi

Timpuri de mizerie.

a nu goni epurii, mai mult le vor strica, gonind toţi epurii stârniţi sau văzuţi.

Cu un câne ca al nostru ar fi un pacat să'l lăsăm acasă, căci nu numai că nu ne va incomoda, dar ne va fi de un mare folos; întăi că'l vom putea purta la picior toată ziua dacă vom vroi, că va căuta nu mai acolo unde-i vom da noi voie, de asemenea îl vom pune „Down" ori de câte ori va fi necesar.

Unui câne de rasă putem să-i permitem să caute incontinu şi pe locurile goale şi pe acele acoperite, ne va găsi şi areta epuri unde nici nu bănuim, vom vedea şi trage în îndoit mai mulţi epuri de cât tovarăşii noştri fără câne. Apoi se întâmplă foarte adese-ori să dăm peste potârnichi, ne întrebăm atunci ce se face vânătorul fără câne, pe când pentru noi nu există astfel de întrebare.

In acelaş timp profităm să complectăm dresajul cânelui la epuri. Vom putea avea ocazia să urmărim un epure rănit câteva sute de metri cu cânele la picior, ca apoi la zece metri de epure să-i comandăm „Allez Medor aport".

Apoi ni se va prezenta zeci de cazuri variate: de pildă vom vedea cu plăcere cânele nostru, că fără să-i comandăm, face „Down" când va vedea vre-un epure venind înspre noi sau trecând pe dinaintea nasului său fără să clipească macar din ochi. Şi câte altele! Pe urmă noi nu vom perde epurii răniţi. Cânele ni-i va găsi pe toţi.

Eu personal nici odată nu m-am despărţit de câne, până şi la goană îl luam cu mine, putea să treacă ori şi ce fel de vânat pe dinaintea lui fără să mişte, deasemenea toamna la pândă în pădure sau la poala pădurei. Indată ce a priceput despre ce e vorba, stătea, nemişcat, nici vorbă să se scarpine sau să sufle, sau să geamă, sau să dea macar din coadă. Cu ajutorul lui am găsit

mult vânat împuşcat de care nici nu bănuiam.

55. Incă ceva despre comanda „Aici". Noi ştim câtă insistenţă am pus ca să dresăm cânele nostru să vie la secundă când aude comanda „Aici"; de aceia nu va trebui s'o neglijăm repetând-o din când în când; cu toate că după un sezon de vânătoare, cânele nostru va lucra aşa de bine, că mai că nu va mai fi nevoe să-i dăm vre-o comandă; totuşi trebue să i-o pareamintim şi să mergem până acolo încât să părăsească imediat chiar Aretul cel mai ferm şi să vie fără ezitare la comanda „Aici", după cum am mai spus-o.

56. Vânătoare la sitari. Trecem acum la vânatul de sitari. Ar fi de prisos să spun că e una din cele mai grele şi mai frumoase vânători, fiecare vânător o cunoaşte. Sitarul e o pasăre foarte şireată, ştie să se păzească de minune. Şade de preferinţă în mlăzile cele mai dese şi inextricabile din pădure, nu se lasă uşor aretat, fuge pe jos cu foarte mare iuţeală sute de metri, când într'o direcţie când într'alta, când înapoi, manevrează aşa de bine că zăpăceşte şi derutează pe vânător şi pe cânele neexperimentat, sare atunci când te aştepţi mai puţin. O dată ce a sărit, face o serie de croşe-

turi, profitând de ori ce obstacol natural interpus între el şi vânător, spre a se acoperi mai bine; copaci, tufe, accidente de teren, toate sunt bune pentru a-l acoperi. La loc deschis zboară una cu pământul, te zăreşte de foarte departe şi când e pe jos şi din zbor, evitându-te şi dat fiind că e rar şi greu de găsit şi împuşcat face ca această vânătoare să fie extrem de pasionantă pentru adevaratul vânător.

Nu voiu descrie aici în amănunt obiceiurile acestei paseri, presupunându-le cunoscute de toţi vânătorii, voi da numai câteva lămuriri necesare dresajului cânelui.

Sitarul fiind o pasăre de pasaj ne vizitează de două ori pe an, toamna şi primăvara, de la finele lui Fevruar până pe la mijlocul lui April primăvara, şi la întoarcere toamna, de pe la finele lui Septembre şi până la finele sau jumătatea lui Octombre. Acest interval de timp variază după cum e anotimpul mai secetos sau mai umed, mai călduros sau mai răcoros. Faptul acesta determină pentru el, uşurinţa de a găsi hrana lui, care constă în diverse specii de vermi şi insecte care la rândul lor se dezvoltă mai bine, cu cât timpul le e mai favorabil, ori în caz contrar, sitarul negăsind hrana lui îndestulătoare îşi scurtează şederea lui la noi şi pleacă cât mai curând. Pentru aceasta trebue să ne grăbim a

profita cât mai mult în aceste două scurte sezoane.

Primavara îl găsim în mlăzile cele mai dese ale pădurei; când la văi adânci, când la coaste expuse la soare, când la cele expuse la nord, alte ori la podişuri, aceste cazuri sunt în directă legătură cu vremea deafară.

Toamna în schimb îl găsim la marginea pădurilor prin huciaguri, la rarişte pe locurile de pădure unde umblă vitele la păscut, dar numai la ţeline, prin ogoarele de porumb neculese de prin apropierea pădurei, prin boji, prin vii.

Toamna ţine mai bine aretu la câne, zboară mai greoi, nu fuge atât de mult pe jos ca primăvara, probabil că e mai gras, cu un cuvânt mai uşor de împuşcat de cât primăvara.

Acum ne pregătim să mergem cu „Medor" la sitari. E necesar să-i atârnăm de zgardă un mic clopoţel, pe care noi auzindu-l continu, vom şti totdeauna unde se află cânele; căci dat fiind desimea în care am intrat, nu putem să-l vedem într'una şi sitarul nu se îngrijeşte câtuşi de puţin de această muzică.

Sitarul, răspândind un miros particular foarte pronunţat, e simţit de câne de la mare distanţă, îl aretează de multe ori, de câte trei, patru ori, până ce sare. Cânele cu experienţă şi dresat la sitari, cum l'a simţit începe a-i da târcoale, până când ţi-l aretează în faţă; astfel că prins

între vânător şi câne, va lua hotărârea să zboare şi care hotărâre îi va fi fatală, căci sărindune de aproape vom trage bine şi chiar dacă-l scăpăm cu primul foc, îl vom putea prinde cu al doilea.

Cânele neexperimentat şi nedresat bine la acest fel de vânat îl va urmări sute de metri, aretându-l ba ici, ba colo, făcându-ne şi pe noi să ne ţinem de el într'un suflet, ca apoi sitarul să ne tragă pe sfoară şi să sară când ne aşteptăm mai puţin şi dintr'o direcţie cu totul opusă pe care o credeam, ba de multe ori îl auzim numai, nici nu-l vedem.

Spre a învăţa cânele nostru să lucreze cum trebue, va trebui ca de câte ori va areta, să facem noi ocolul necesar venind în faţa lui; sitarul sărindu-ne bine îl vom împuşca. Trebue să avem în vedere că sitarul zboară mai întotdeauna contra vântului, ca atare vom profita de această observaţie spre a ne aşeza cât mai bine când urmează să tragem.

Apoi de câte ori „Medor" ne va stârni vre-un sitar care va sări prea departe, sau îl va stârni nearetat, să-l certăm bine, să facem urât la el, să vadă că ne-am suparat, va pricepe uşor că a făcut rău şi vom avea această dovadă, văzându-l cum se ruşinează şi cum va fi de umilit când va sări sitarul nearetat de el, urmând

acest sistem se va deprinde a areta mai întotdeauna sitarul în față.

Și aici va trebui pusă multă insistență în căutarea vânatului împușcat, căci încă tot la școală suntem ; chiar nu trebue să uităm pe „Down“ nici odată ; o neglijență de comandă sau de executare necorectă a unei comenzi, atrage după sine alte greșeli.

57. Vânătoarea la duble și becaține. Să vorbim acum puțin de vânătoarea de duble și becaține.

Și această vânătoare, ca și vânătoarea la sitari, e destul de grea. Prin faptul că dubla este un vânat rar și nu stă de cât în anumite locuri. E greu de abordat din cauza dificultăței de a merge prin apă, de multe ori peste genunchi. O găsim de obicei prin șesurile cu apă, sau la coada bălților. Ea nu stă la stuh, nici la papură, ci pe un fel de oaze mici, care se disting de departe prin culoarea albăstrue închisă datorită unei specii de iarbă grasă specială locurilor băltoase, sau la locurile acoperite cu rogoz mic.

Dar aceste toate se capătă prin propria experiență. Aici vom arăta maniera de a învața câeele nostru să le caute și să le găsească. Dubla, contrar sitarului, nu fuge mult pe jos, refuză să sară, stând lipită de un mușuroi și treci de nenumărate ori pe lângă ea fără să zboare ; în-

cât de multe ori părăseşti locul, cu credinţa fermă, că conştiincios cum ai căutat acel loc, nu există nici o dublă. Aici apelăm la ajutorul cânelui cu mirosul fin şi bine dresat, pe când alţi câni trec fără a o simţi, al nostru va cădea imediat în aret şi dat fiind că dubla când se râdică are un zbor cam greoi, tirul e foarte uşor. Spre a învăţa cânele nostru să caute cu stăruinţă o porţiune de loc, nu mai mare de multe ori de cât 3—4 sute metri patraţi, trebue să avem răbdarea să stăm locului chemând cânele ori de câte ori ar vrea să se îndepărteze, îl vom vedea, că după ce a trecut pe un loc de zece ori, căzând în aret, aceasta însamnă că amicul nostru „Medor“ nu are experienţa acestui fel de vânat, el având experienţa vânatului de câmp, unde mirosul vânatului e mai pronunţat şi caracteristic, nu are nevoe să treacă de multe ori pe un loc să-l simtă; pe când aici la teren băltos, se schimbă cu totul condiţiunile, mirosul vânatului se confundă aproape cu alte mirosuri emanate de baltă, cânele neputându-l distinge uşor, de cât după ce capătă experienţa acestui fel de vânat.

De obicei cânele nu se va pune „Down“ în apă; dar va rămânea nemişcat când va sări vânatul.

In ceia ce priveşte becaţinele iarăş e nevoe, ca cânele să capete experienţa acestui vânat. După primele lecţii, cânele va vedea, că aler-

gând nebuneşte sau neatent va face să sară dinaintea lui o sumedenie de becaţine, în care noi nu vom trage, făcând observaţiile cuvenite D-lui „Medor" care-şi va da seamă în urmă că procedează rău, şi va începe a căuta încet şi cu atenţie, atunci vom putea şi noi împuşca câte vom vroi, permiţându-ne a face cele mai frumoase lovituri.

58. Vânătoarea găinuşilor de aluni sau irunci.

Irunca e o potârniche de pădure, mai mare ceva decât cea de câmp, trăeşte numai prin mijlocul codrilor mari şi în anumite locuri, ca atare e foarte sălbatică, ştie să se păzească bine de duşmani şi mai ales contrar potârnichii de câmp, ea are posibilitatea de a se branşa, adică de a se aşeza pe copaci; ceia ce potârnichea de câmp nu face.

Din cauza rarităţei ei, şi greutatea de a o găsi şi vîna şi în special din cauza cărnei ei extrem de suculentă şi gustoasă, face ca să fie un vânat mult apreciat.

Pentru vânătorii care au un câne bine dresat, nu există vânătoare mai frumoasă de cât acea a iruncii. Şi aici e locul să spunem că experienţa ne învaţă şi pe noi şi pe câne cum să le vânăm.

Toamna târziu, când frunza e aproape căzută de pe copaci, e momentul când să le vânăm.

De aceia, ne interesăm, întrebând de oamenii sau de pădurarii de prin părţile locului unde se găsesc irunci. După informaţiunile capatate, luăm un om sau un pădurar cu noi, care cunoaşte bine locurile, intrăm cu cânele de obicei în mladă; cânele va căuta ca la sitari. Iruncile îşi petrec timpul mai mult pe jos căutându-şi hrana, cânele nostru va marca în curând aretul, ele de obicei ne fiind prea mult speriate vor ţine aretul aşa că se vor râdica în apropierea noastră. Dacă e la începutul toamnei să râdică de obicei o familie întreagă compusă din şasă la opt indivizi şi aceasta la intervale, fiind înprăştiate pe o distanţă mai mare de cât potârnichile ; în cât foarte uşor putem să facem dublele, căci sar unele după altele; dacă le vânăm la sfârşitul toamnei, atunci cele de mai multe ori, sar pereche. E de remarcat că ele nu cată să se ridice în sus ca sitarul şi să fofileză printre arbori râdicându-se de la unu la trei metri de pământ; şi odată stârnite se aşează pe un copac din apropiere. Atunci trebue să observăm cu multă atenţie crăcile arborilor şi imediat ce le-am văzut, ocolim de aşa manieră, spre a nu fi văzuţi, ţinând cânele la picior şi tragem în ele pe state.

Se vânează de altfel şi cu chemătoarea; e paserea care se pretează cea mai uşor la astfel de curse. Chemătorile se fac din oase subţiri,

găurite în formă de fluer, învăţând să dai intonaţiile, fie după cum le-ai auzit de la alţi cunoscători, fie chiar de la irunci, auzindu-le în timpul înpărecherei lor, sau mai târziu când mama îşi strigă puii.

59. Vânătoare la răţe cu cânele. Pointerului în special nu-i place apa, nici nu e croit pentru baltă, fiind mai senzibil, mai delicat, poate căpata repede o răceală puternică. Cu toate aceste dacă îl vom antrena, se va deprinde şi cu aceasta; prinzând gust.

Ca să-l facem să se vâre în apă, profităm de o zi călduroasă, când apa e caldă bine: îi zvârlim la o mică distanţă de mal, o pasăre împuşcată, bună-oară o prepeliţă, spunându-i: „Aport Medor“ îndemnându-l prin semne, prin vorbe, mângâindu-l până când îl vedem că se decide să se vâre în apă s'o aducă.

Să nu facem greşală de neertat să-l forţăm aruncându-l în apă; căci va prinde frică, refuzând pe urmă, dacă nu pentru totdeauna cel puţin pentru mult timp ca să mai intre în apă. Deasemenea va trebui să ne ferim, al face să intre în apă, unde e cosor mult, care îl împedică la înotat, făcându-l să prindă frică. Să ne silim al face să-şi câştige încrederea în el însuşi.

Dacă îl luăm în barcă cu noi, să nu'l facem

de la început să sară din barcă la adânc, căci scufundându-se va prinde iarăşi frică, ci să căutăm un loc puţin adânc unde poate el să atingă fundul cu picioarele; apoi când va veni să se sue din nou în barcă trebue să'l ajutăm.

Procedând astfel vom parveni, odată ce a capatat încrederea în sine, a avea un câne fără pereche pentru baltă; mai ales dacă-l ducem des la acest fel de vânătoare va ajunge să devie pasionat.

De cât nu nu trebue să uităm nici odată a proceda cu cât mai multă băgare de seamă, a nu-l face să se bage în apă primăvara sau toamna târziu sau în timpul iernei când apa e prea rece.

De asemenea trebue să ne ferim a-l învăţa: că de câte ori vroim a-l baga în apă să-i azvârlim câte un obiect pentru aport sau bulgări de pământ, căci riscăm cu aceasta să-i asociem ideia, că nu trebue să se bage în apă de cât aşteptând să-i aruncăm ceva pe care el să-l aporteze. Intr'un cuvânt el va începe a crede că vrem sâ ne jucăm, să ne distrăm cu el. Şi în acest caz cânele nostru nu va vroi să se vâre să caute prin papură sau stuf de cât aşteptând ocazia să vadă că-i zvârlim ceva, ca după un minut să se reîntoarcă la mal; astfel că va neglija complect vânatul.

Pe când noi urmărim scopul, ca cânele să sară

în apă din propria lui iniţiativă sau în urma comenzei noastre de: „Allez such" şi să caute prin papură sau stuf să ne stârnească răţele.

Pentru aceasta va trebui să facem cât mai mult vânat cu el la baltă, căci numai astfel va prinde gust şi se va pasiona.

---

60. Vânătoarea cu doi sau mai mulți câni deodată.

E ceva peste măsură de frumos, când avem ocazia să vedem doi, sau trei câni bine dresaţi lucrând la un loc. Fiecare câne lucrează individual, dacă unul din ei, cade în aret ceilalți toţi aretă şi ei. Apoi când sare vânatul toţi se pun la „Down", numai aceluia căru-i îi poruncim, se duce să aporteze vânatul împuşcat, ceilalți stau la „Down". Deasemenea numai pe acel care îl chemi, trebue să vie, ceilalţi îşi vor căuta de treabă, sau îi ţii la picior, pe unul sau doi din ei; în fine parvii, să vorbeşti cu fiecare în parte. Aceasta se poate face relativ uşor prin dresaj, numai să ai răbdarea necesară.

Se admite că avem trei câni: „Medor, Haras şi Diana", după ce i-am învaţat la „Down" şi să vie la apel, procedăm astfel:

La timpul prânzului lor, le înşirăm cele trei străchini cu mâncare, de formă sau de culoare deosebită pentru fiecare, la interval cam de un metru una de alta, apoi cu fluerul chemăm cânii,

ei ştiind că vin la mâncare, vor da buzna. Ii punem pe toţi la „Down“, fiecare în dreptul strachinei lui. Să zicem că Medor, are strachina No. 1, Haras No. 2 şi Diana No. 3.

Având cravaşa în mână, ne aşezăm la spatele lor, la mijloc şi după un timp oare-care, comandăm lui Medor: „Medor Pill“ pe când

Arret a Patron sau respectarea aretului celuilalt.

Medor mănâncă, ceilalţi vor pastra poziţia de „Down“; în caz când ar manifesta vre-unul din ei dorinţa de a se scula, îl plesnim uşor cu cravaşa; după puţin timp dăm voe lui Haras şi în urmă Dianei. E foarte principal, să nu uităm nici

odată a pronunţa mai întăi numele cânelui şi apoi comanda.

După ce i-am lasat să mănânce câtva timp, printr'un „Down" puternic îi culcăm iar pe toţi, ca să reîncepem de pildă cu Diana şi să sfârşim cu Medor.

După puţin timp vom putea constata, că elevii noştri după câteva lecţiuni, au priceput fiecare ce trebue să facă.

La lecţiile următoare, după ce am aşazat străchinile cum am spus mai sus, ne aşezăm la o distanţă de câţiva metri de străchinile lor şi fluerăm strigând „Aici cânii, aici cânii" ei trecând pe dinaintea străchinilor, vor căuta să se opriască, noi vom repeta comanda de „Aici cânii" făcându-i să vie la picioarele noastre, unde-i vom pune „Down"; pe cel care nu ascultă, îl croim imediat cu cravaşa. Văzându-i pe toţi „Down", intimâm de pildă lui Medor ordinul: „Medor Allez" el va trebui să se scoale şi să se ducă drept la strachina lui No. 1. (Tot timpul dresajului, nu va trebui schimbat nici numărul locului, nici strachina care a avut-o fiecare câine la început). Ajuns acolo îl punem „Down", procedând apoi cu ceilalţi doi la fel. Acum ca să le dăm voe să mânânce, începem cu Haras ca să terminăm cu Medor sau cu Diana.

După ce au mâncat ceva, îi fluerăm din nou strigând „Aici cânii" ei vor trebui să părăseas ă

imediat mâncarea, venind cu toţii, fără ezitare la picioarele noastre; în caz contrar, cravaşa îşi va îndeplini rolul. Ar fi bine ca la primele câteva lecţii să avem concursul unei a doua persoane, spre mai multă uşurinţă.

Pe urmă, iarăşi procedăm prin a trimite câte unul să mănânce.

La alte lecţii, pe când mănâncă cu toţii spunem numai unuia din ei, de pildă: „Diana Down", ea va trebui să se culce, pe când ceilalţi vor continua să mănânce, şi tot aşa alternativ cu toţii, până când vom reuşi, ca fiecare se execute individual comanda ce i-am dat.

Tot astfel fiind aşezaţi la 7-8 metri departe de ei, chemăm pe care voim noi, de pildă: „Haras aici", el va trebui să vină imediat, pe când ceilalţi vor continua să mănânce.

Aceiaş lecţie le putem face afară în curte cu „Aport".

Le arătăm mingea, pe care vroim s'o dăm, să ne-o aducă; dândule-o la fiecare s'o miroase, apoi îi punem la „Down", asvârlim mingea nu prea tare la început, cam la 20 de metri de ei si ordonăm numai unuia din ei de pildă: „Medor Allez Aport", când Medor singur se va duce s'o aducă, pe când ceilalţi vor sta la „Down" alternând pe urmă cu fiecare succesiv.

După câte-va lecţii putem de pildă, când unul din ei conform ordinului a plecat să aducă min-

gea şi va ajunge aproape de ea să-l punem „Down", trimeţând apoi pe al doilea şi al treilea. Ii vom vedea pe toţi „Down" cu mingea la botul lor, până când vom spune unuia din ei s'o aducă. Sau la comanda „Câni Allez Aport" să plece cu toţii odată şi când vor ajunge aproape de minge îi punem la „Down", dând ordin unuia din ei s'o aducă, sau îi chemăm pe toţi la noi cu: „Aici cânii" ei vor veni cu toţii, fără să se atingă de minge.

In scurt timp cu puţină răbdare şi cu metoda prescrisă vom putea jongla cu ei. Nu trebue uitată recompensa, în natură şi mângâierea după ce ori ce comandă executată bine, de altfel ca şi la dresajul individual.

61. Maniera de a învaţa cânele să se afunde în apă.

Vom mai putea de pildă, să le aruncăm mingea într'o cadă cu apă, la început să aibă 30—40 c. m. înălţime de apă, se vor întrece care mai de care s'o scoată. Mărind pe urmă volumul apei până la un metru sau chiar doi metri ; numai cada să fie destul de largă, ca să aibă cânele unde se întoarce. Cu aceste exerciţii învăţăm cânii să se afunde fără frică în apă. Natural că aceste exerciţii începătoare le facem vara când e cald.

De asemenea nu trebue neglijate lecţiile de „Such".

Procedăm în fine cu lecţiile, întocmai cum am procedat cu Medor de la început până la sfârşit, până în momentul când trebue să-i scoatem la câmp.

Ar fi o greşală dacă i-am scoate pe toţi odată, vor trebui scoşi pe rând până când am parvenit să le formăm cheta, să le afermăm aretu şi să execute „Daunu" şi „Aici" ireproşabil. Apoi îi scoatem câte doi pentru câteva zile, pe urmă al treilea şi al patrulea dacă-l avem.

Pentru aceasta să nu se creadă că ar fi cine ştie ce muncă grea. E suficient de lucrat cu fiecare câne câte o oră pe zi timp de 10—15 zile, ca apoi să putem lucra cu toţi împreună. De cât în primele zile de ansamblu ne ar trebui un ajutor inteligent care să ne ajute la corectarea elevilor care au greşit.

Se va întâmpla la început, că odată scoşi cu toţii la câmp, unul sau unii din ei să fie distrat, să nu caute, să fie atent numai la tovarăşii lui, curios să vadă ce fac. In acest caz ne vom ocupa mai mult de el, îndemnându-l în mod stăruitor ; dar totdeauna cu mare blândeţă, să nu ne răstim la ei şi cu puţină răbdare, vom parveni să le înlăturăm acest defect. Sau îi scoatem de câteva ori numai pe acei, sau pe acela singur, procedând conform instrucţiunilor din capitolul „Cânii distraţi".

Şi aici, ca şi la vânătoarea cu un câne sin-

gur, trebue să corectăm sau să reprimăm imediat greşala fiecăruia.

De asemenea e bine ca să ţinem câte unul din câni la picior, pe când ceilalţi vor căuta, şi să-l schimbăm din timp în timp cu altul, rânduduindu-i pe toţi. Acela va îndeplini rolul de „Retriver" adică aportor, va fi treaba lui să aducă vânatul împuşcat, pe când ceilalţi vor urma să caute înainte.

Nu m'aş mira ca unii din vânători, să trateze de fantezie sau imaginaţie cele scrise de mine aici ; la acei Domni vânători voiu avea onoarea a le răspunde că această fantezie am pus-o în aplicare parvenind, să dresez 4 câni cu care eşiam totdeauna la vânat.

---

62. Dresajul cânilor mai în vrâstă.

Ideia care predomină printre mulţi vânători : că un câne trecut de doi ani, nu se mai poate dresa sau se dresează cu multă greutate, e foarte greşită.

Şi iată de ce: la un câne de doi ani sau mai bătrân, găsim aproape inteligenţa lui formată, mai cu samă dacă a fost lasat să crească şi să se dezvolte în voia lui şi n'a fost ţinut închis sau la lanţ. Şi cele mai de multe ori la această etate, are şi simţul vânatului dezvoltat sau dacă nu-l are încă, de la primele lecţii la câmp, vom putea constata cum se trezeşte în el acest simţ.

Dresajul unui astfel de câne va fi foarte uşor, dacă vom şti cum să ne luăm; căci cu el, nu vom mai avea de luptat cu greutăţile de la început, ce le întâmpinăm cu un căţelandru prostuţ şi naiv la culme. Cânele mai bătrân, e natural să priceapă mult mai uşor ce cerem de la el. Voi merge chiar şi mai departe, putând face dovada ori şi când ; că, chiar un câne rău dresat, se poate perfect îndrepta ; cu o condiţiune

însă, să fie de rasă şi să aiba nas bun; căci altfel păcat de muncă.

Prima condiţiune pentru a-l dresa: este ca să ni-l ataşăm, să-l facem să ne cunoască de stăpân şi să ne iubească. Pentru aceasta, cel întăi lucru, pentru o bucată de vreme îl ţinem legat la cuşcă, ducându-i noi singuri mâncarea, având grija a-l mângâia şi a-i vorbi cât mai des, nefăcând deocamdată nici o lecţie cu el. După câteva zile, văzând că manifestă bucurie când ne vede, vom începe a-l scoate la plimbare în lanţ, vorbindu-i şi mângâindu-l cât mai des. Intorşi acasă, iarăşi îl vom lega la cuşca lui. Trebue să avem tăria, că cel puţin 10—12 zile, sau mai mult, să nu-i dăm drumul din lanţ nici un moment şi mai cu samă când îl scoatem la plimbare.

După trecerea acestui termen fatal, vom începe a-i da din când în când libertate. Ne va fi foarte recunoscător, manifestându-şi această recunoştinţă prin săriturile dezordonate şi prin nesfârşitele semne de bucurie. Vom avea grijă să avem totdeauna câte ceva de ale mâncării prin buzunar, spre a-i da când îl vom chema la noi cu „Aici“. Cu acest sistem, nu va trece mult timp şi cânele adoptându-ne de stăpân se va ataşa foarte mult de noi.

Având acest rezultat, putem fără frică să începem dresajul, întocmai după regulile din a-

cest tratat. Intâi cu „Tout-beau" şi „Pill" înaintea străchinei cu mâncare şi pe urmă cu „Down" şi „Aici". Ţin să atrag atenţia, că e de mare importanţă faptul, ca să nu-i dăm încă libertate deplină, şi să continuăm a-l ţine la lanţ. Libertatea pentru el trebue să însemne o mare favoare şi o mare facere de bine, ce nu-i vine decât de la noi. De aceia, nu trebue să pue nimene mâna pe lanţul lui de cât noi.

In tot timpul dresajului de casă, vom întrebuinţa blândeţă, însă şi energie foarte multă. Având însă în vedere, că numai avem a foae cu un căţeluş, vom putea în caz de neascultare, să-i aplicăm şi câte o cravaşă, dar vorba aceia: „una şi bună" aşa ca să ţie minte mult timp.

Am greşi dacă deabia l'am plesni într'una, căci s'ar învaţa să suporte uşor astfel de lecţii, ne mai având pe urmă nici un efect asupra lui. Să ne ferim însă a-l cravaşa, când de pildă nu va executa bine comenzile „Aici" sau „Aport"; căci am risca să confunde aceste comenzi făcându-le sinonime cu bătaia. Pe când putem să-l pedepsim fără frică, pentru celelalte comenzi, bunăoară: pentru „Tout-beau", „Down", „Couche", „La loc", „Afară".

In privinţa comenzei „Daun", ca să-l facem să execute corect, se poate să avem la început oareşi care greutăţi; dar dacă l-am învăţat să facă bine „Daun" înaintea farfuriei cu mâncare,

nu ne va fi tocmai greu să-l învăţăm să execute această comandă şi în afară de mâncare. De cât trebue să fim foarte băgători de seamă, că pedepsindu-l într'un moment de enervare sau neţinând în samă starea sufletească a cânelui, să-l facem să prindă frică şi când va auzi „Down“ s'o rupă de fugă. Dacă nu putem fi stăpâni pe noi, e mai bine să renunţăm al bate şi să avem răbdare să-l ducem de 20 de ori înapoi. El văzând, că nui cauzăm nici un rău, în cele din urmă va ceda Cu mijloacele ce le avem la îndemână: Ataşamentul, mâncarea, libertatea şi persuaţiunea e peste putinţă să nu o scoatem la capăt cu cel mai recalcitrant animal.

63. La câmp.

Să ne ferim al scoate la câmp, până când nu va executa la perfecţie „Down“ şi „Aici“, dar odată ce le execută bine, putem fără grijă să-l scoatem, observând întocmai aceleaşi regule de procedare ca şi cu Medor.

Se poate întâmpla şi aceasta foarte des, că cânele nefiind încă declarat, adică neavând dezvoltat încă simţul vânatului, să nu putem face deocamdată nimic cu el. Nu-l vom putea face să avanseze ţinându-se numai înapoia noastră. In acest caz trebue să dăm dovadă de multă rabdare, şi nu numai, că nu va trebui să-l pedepsim, ci din contra să-i vorbim blând şi să-l mângâem. Aceasta până când se deprinde cu

câmpul, în care timp constatând că n'are de ce se teme, va începe a manifesta bucurie când îl luăm cu noi şi de la sine va avansa el singur şi foarte curând va areta prima lui prepeliţă. Cred că ar fi de prisos, că în tot acest timp, adică până la declararea lui; să nu facem absolut nici o lecţie cu el şi să eşim fără puşcă. Lecţiile vor începe odată cu declararea lui, însă şi acestea făcute cu multă socoteală, spre a nu-l intimida. De obicei aceşti fel de câni, devin cei mai blânzi şi cei mai ascultători, în cât vom fi recompensaţi peste aşteptările noastre, în schimbul răbdărei ce am depus cu ei.

Acuma să învederăm cazul, când vom avea a face cu un element cu totul contrar, adică prea iute, nebunatec, totdeauna dispus să nu ne asculte de cât constrâns. Nici pe aceştia nu ne va fi greu să-i dăm la brazdă, ba din contra, mult mai uşor de cât pe cei timizi. Cu magicul „Down" le venim de hac. Ţin însă să observ, ca pedeapsă, să nu întrebuinţam nici odată bataia la câmp ci numai mijloacele indicate în acest tratat; adică îl ţinem la picior mai mult timp, sau îl punem la „Down" să steie până când i se va urâ, îl dojenim, îl ameninţăm. In schimb acasă pentru o mică greşală îl croim să vadă stele verzi. Cu acest sistem va şti că nu e de glumit cu stăpânul şi că trebue să asculte. Fiind la vânat îşi va aduce foarte bine aminte de pedepsele us-

turătoare de acasă şi va lucra aşa după cum dorim. Dacă l-am bate la câmp, ar începe a prinde frică de noi, ar lucra tot cu gândul la bătae, mai mult constrâns şi nu ar pune toate facultăţile lui în joc, inteligenţa, isteţiunea etc. Ca atare trebue să păstrăm aceasta ca principiu: Cânele se bate acasă nici odată la câmp, contrar cu calul care nu se bate nici odată în grajdi ci numai în ham.

Cânele la câmp trebue să manifesteze numai bucurie şi plăcere.

Să mai presupunem cazul, când vom avea de a face cu un câne, bine înţeles şi acesta de rasă bună, care a vânat, însă din cauza dresajului rău sau din lipsă de dresaj, e aproape imposibil să ne folosim de el. Şi cu aceasta procedăm la început, exact cum am procedat cu ceilalţi: lanţul mâncarea şi plimbarea până ce ni-l ataşăm, apoi dresajul de casă, şi în urmă câmpul, având grijă a eşi fără puşcă până când nu va executa perfect toate comenzile noastre şi mai ales nu va fugi după vânat. Pentru acest din urmă caz, e bine să-i legăm de belciugul sgărzei, *o frânghiuţă de vr'o 4 metri*, ca în momentul când va sări vânatul şi'i vom comanda „Down" să avem frânghia în mână, pentru al smunci puternic în caz când va manifesta intenţia să se repeadă după el. Dar mai întâi de toate trebue să ne dăm seama cu ce fel de caracter avem a face

şi să ne comportăm în conseçinţă după cum am arătat în cursul acestui tratat.

Toate acestea le spun, din propria mea experienţă; căci în scop de studiu, am dresat în viaţa mea toate caracterele de câni şi de diverse vrâste chiar de la 4 ani înainte, având rezultate splendide în cele mai multe cazuri. Am dresat câni, aproape sălbateci, care până la vârsta de 3 ani şi mai bine, au crescut de capul lor, la un loc cu cânii din curte şi cu copoii, care prinseseră obiceiul să mânânce păsările din curte şi toţi epurii care-i prindeau pe câmp deavalma cu copoii. Ei bine, aceşti câni după dresaj, cu foarte mare greu, i-am făcut să pue gura pe vânat să-l aporteze, şi când am parvenit la aceasta, aportau foarte delicat, nici odată nu stringeau vânatul în gură.

Am mai dresat câni de 4 ani, născuţi şi crescuţi în chenil, de unde n'au mai eşit nici odată. Având zidurile chenilului înalte, aşa că nu vedeau de cât cerul şi locul pe care erau ei şi omul care-i îngrija. Când au fost scoşi afară şi mai ales când au fost aduşi la oraş, au prins groază de tot ce vedeau, în cât puteam să-i asemăn perfect cu un animal sălbatec prins în pădure, care s'ar fi aflat în aceleaşi condiţiuni. Cu aceştia mărturisesc, çă a fost un tur de forţă din parte-mi, reuşind înşă, cum se poate mai bine.

Ca concluzie, pentru mine şi pentru toţi acei

care văd cânele aşa după cum îl văd eu, nu există câne de vânătoare bine înțeles de rasă, ca să nu se poată dresa. Afară doară de cei cu tare înăscute şi încă trebue de pus un mare punct de întrebare.

Sfătuesc prin urmare, pe toţi vânătorii care au câni de rasă de felul acestora despre care am vorbit, să nu-i abandoneze ci să-şi dea puţină osteneală să aplice sistemul de dresaj arătat de mine, asigurându-i de reuşită. Sunt sigur că vor păstra şi pentru mine o cât de mică părticică de recunoştinţă.

64. Observaţii cum ar trebui să ne purtăm cu diversele caractere ale cânilor noştri.

La capitolul „Defectele cânilor şi maniera de a le îndrepta“ am vorbit numai de defecte care nu trebuesc confundate cu caracterele.

Prin caracter înţălegem, de altfel ca şi la oameni, felul de a fi a animalului. fiecare individ îşi are caracterul său propriu.

De pildă : bun, blând, apatic, rău, îndărăpnic, ranchiunos, răutăcios, linguşitor, morăcănos etc.

65. Buni, blânzi şi apatici. De la sine se înţălege că nu cu toţii trebue să ne purtăm la fel. Astfel cu cei buni şi blânzi ne vom da osteneala să'i mai oţelim puţin, să tindem a le infiltra voinţă şi iniţiativă şi să le revie încrederea în ei. Pentru aceasta încă de tineri îi învăţăm să fie mai hărţăgoşi, fie că-i facem să se ia la luptă cu vre-un camarad de a-i lor, fie că-l tachinăm până la atâta în cât să vrea să ne muşte. In fine vom găsi noi destule mijloace pentru a-i face mai hărţăgoşi, mergem chiar

până acolo, că întrebuinţăm şi bataia, bine înţăles în afară de lecţii şi de vânat—le vom găsi noi nod în papură şi acasă. Aceasta pentru a-i mai oţeli, a-i face mai puţin succeptibili.

66. Răii.

Cu cei răi pe care nu va trebui să-i confundăm cu cei răutăcioşi, căci rău însamnă hărţăgos, gata de luptă şi de atac ori şi când, care nu sufere batae, se revoltă, gata să-ţi sară în cap sau să te muşte chiar ; pe când răutăciosul şi invidiosul caută să facă rău pe ascuns. Pentru acei răi zic—şi eu găsesc o calitate la câne de a fi rău, căci aceasta denotă, energie, voinţă, voinicie—ne vom purta cu ei totdeauna cu binele, menajându-i şi să ne ferim a-i contraria, ba de multe ori mai închidem ochii la câte o greşală care ar atrage după ea corecţia. In cele mai multe cazuri această răutate înăscută în câne este un apanaj a cânelui de rasa pură şi în special a Pointerului care nu întotdeauna e comod.

67. Indărăpnicii.

Cu cei îndărăpnici va trebui să-i dezarmăm cu neîncăpăţinarea noastră. Tact, răbdare şi blândeţă e leacul lor. Şi îndărăpnicia la câne denotă o voinţă şi pentru mine tot ce este voinţă sau se manifestă ca atare este o notă bună. In lunga mea experienţă cu diverse caractere de câni, mi-am format convingerea ne-

strămutată; că cel mai mare procent de câni eminenţi mi l'au dat *răii şi îndărăpnicii.*

68. Rauchiunoşii. Cu aceştia, care pentru o cât de mică observaţie ne budează, sau în caz când le-am aplicat vre-o corecţie, nu vor să ne mai vadă zile întregi dearândul, sau fiind la vânat, din cauza unei observaţii refuză de a mai căuta, rămânând în urma noastră, supăraţi cu coada între picioare ne urmăresc câte o oră întreagă şi mai mult,—(în special căţelele au acest caracter) ar fi să întrebuinţăm sistemul ignorărei. Pe aceştia va trebui nici să-i mângâem nici să-i dojenim. Facem noi pe supăratul aşa ca să vie el să cerşească o mângâiere sau un cuvânt bun de la noi.

69. Răutăcioşii, invidioşii. Foarte urîte caractere (şi aici căţelele predomină) îi vom pedepsi cu toată energia, dându-le câte o corecţie pe care s'o ţie minte multă vreme, însă numai asupra faptului. De obicei aceştia sunt şi linguşitori şi prefăcuţi.

70. Morocănoşii, suparaţii. Cu aceşti câni totdeauna serioşi şi posomorâţi care mai nici odată nu-i vom vedea manifestând vre-un semn de bucurie sau mulţumire, de alt-

fel supuşi şi ascultători de felul lor, va trebui să ne purtăm cu ei foarte blând, mângâindu-i încurajându-i şi pe cât posibil să fim cât mai mult în contact cu ei spre a avea ocazia să le vorbim cât mai des. Apoi vom mai încerca cu ei să-i facem să rabde mai mult de foame, astfel când le vom prezenta blidu cu mâncare să vedemn la ei semne de bucurie, de mulţumire, ba mai mult încă le vom da mâncare puţină ca să le fie totdeauna foame. Pe urmă din când în când îi mai punem la lanţ, ca să le pară bine apoi când le vom da drumul. In fine uzăm de toate mijloacele care pot să le procure o mulţumire.

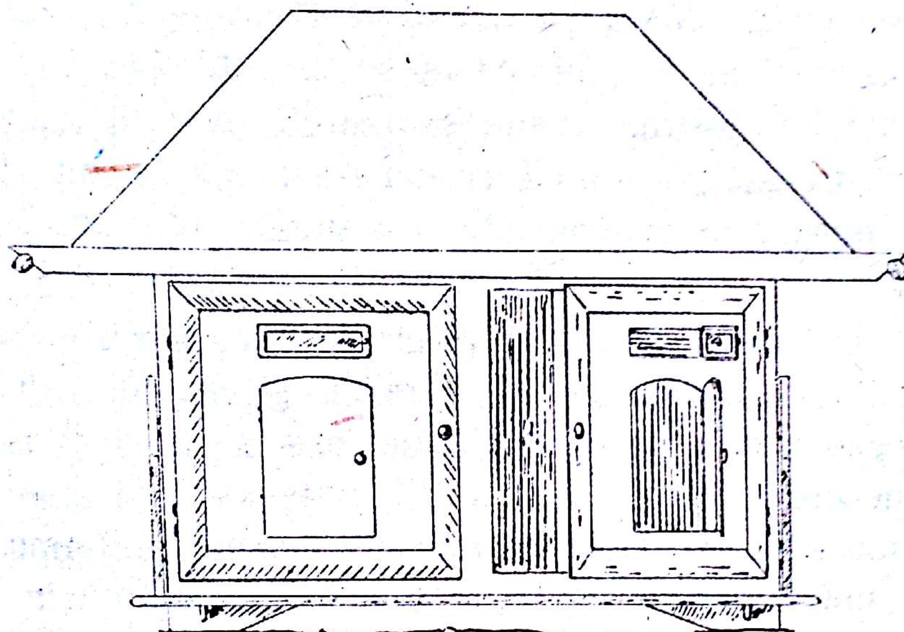
71. Maniera de a întreţine cânele sau cânii în bună stare.

Trebue de la început să ne dăm seamă, că nu e tot acelaş lucru a îngriji cânele, sau cânii noştri de vânătoare ca şi cum am îngriji cânii de curte, nu că ei nu ar suporta acest regim, dar trebue de avut în vedere, că ceia ce cerem Pointerului nostru de rasă, nu cerem cânelui din curte.

Noi avem datoria de a căuta să avem cânele nostru de vânat totdeauna în formă. Aproape aceiaş atenţie şi îngrijire care o dăm calului englez, de curse, trebuesc date şi cânelui nostru, dacă avem pretenţia ca el să ne dea maximum de calităţi.

De aici nu rezultă că aceste îngrijiri deosebite şi atenţia continuă ce le vom da cânelui sau cânilor noştri de vânătoate să ne înspăimânte aşa fel ca să devie mai mult o belea pe capul nostru, din contra, dacă se va da atenţia cuvenită rândurilor de mai jos, se va vedea că în loc de greutăţi şi plictiseală, vom găsi o plăcere în a îngriji cum trebue de câne.

Ca un prim principiu; cânele nostru trebue ferit de contactul cu lumea, nu-i vom permite hoinăreala pe stradă, sau contactul cu alţi câni străini. In contact prea des cu lumea străină, devine linguşitor şi nu ne va asculta de cât când îi va conveni, gata chiar să ne părăsiască definitiv, urmând pe altă persoană. In contactul cu

— Cuşcă Model. Gheorghe C. Lecca —

alţi câni, se poate molipsi de boli, sau să fie muşcat de un câne turbat.

Apoi chiar dacă am admite, că locuind fie la ţară, fie la oraş, avem o curte închisă, tot nu vom fi siguri, că cânele nostru nu va scapa vre-o dată pe stradă sau pe câmp unde găsind alţi tovarăşi, se va lua la joacă, sau se va duce să vâneze pe propria lui socoteală; căci riscăm

mult, întâ că la prima ocazie, să ni-l fure şi al doilea va deprinde obiceiuri răle, contrar dresajului ce i-am dat.

Pentru aceste motive, cel mai bun lucru e că ori unde am fi, fie la ţară, fie la oraş, va trebui să construim un „Chenille“ adică o despărţitură îngrădită prevăzută cu o uşă unde cânii să-şi aibă cuşca lor, stând în libertate. Cu acest sistem vom fi siguri că nu se va întâmpla nimic cânelui nostru, având şi marele avantaj că-şi păstrează şi dresajul care i l-am dat şi nu va cunoaşte pe nimeni altul de stăpân, de cât pe noi.

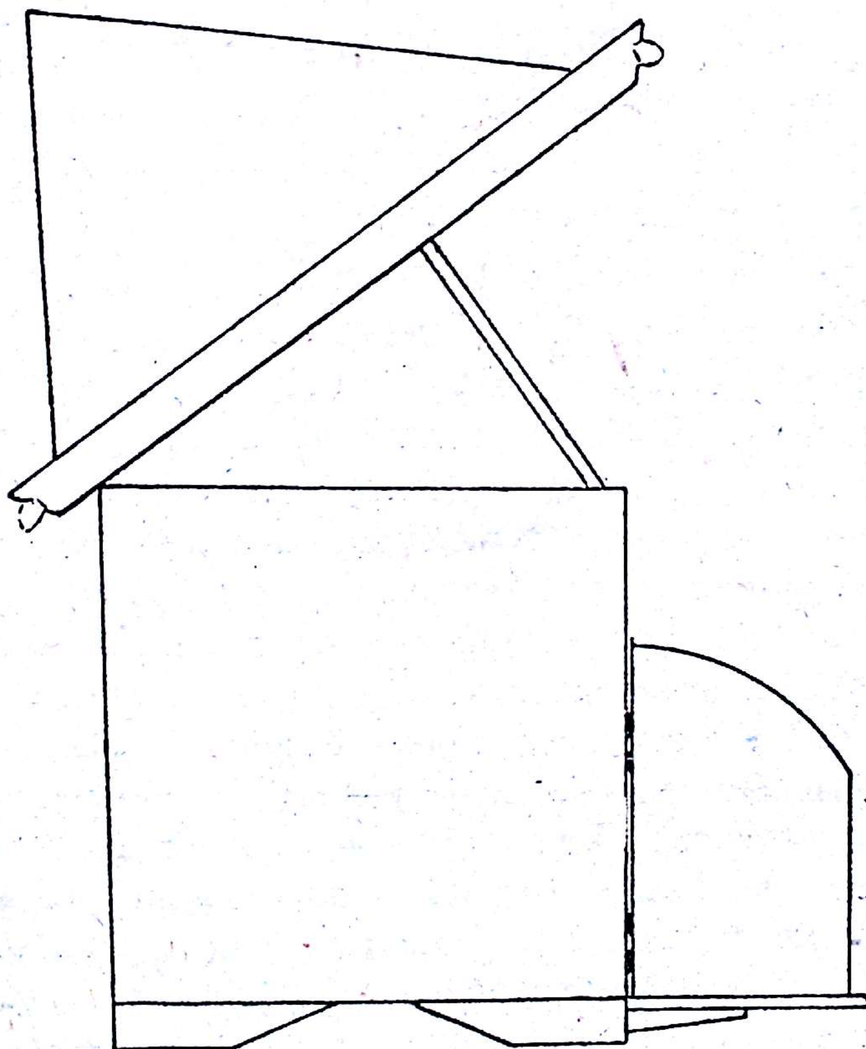
De altfel datoria cânelui de vânătoare e ca să nu cunoască de cât Chenilul şi câmpul ; altceva nimic. Cu o condiţiune însă să le dăm în fiecare zi o oră, două de libertate sau mai mult, sau să-i scoatem la plimbare. Ţinând tot timpu cânii închişi, devin supăraţi, perzând mult din inteligenţa şi vioiciunea lor.

In acelaş timp, având hrana lui regulată, va fi totdeauna sănătos şi în formă, nepierzând nimic din admirabilele lui facultăţi.

Acum fiind vorba să ţinem vara şi iarna cânii în Chenille, ne vom gândi să construim o cuşcă pentru ei în aşa condiţiuni, ca ei să se simtă ca în casă.

După multe pipăiri, am reuşit a construi o cuşcă, care mi-a rezolvit pentru totdeauna difi-

cila chestie, unde se țin cânii în timp de iarnă. Până atunci cu toate că aveam cuşcă bună şi aşternut gros de pae, la geruri mari, cânii erau

— Văzută din profil —

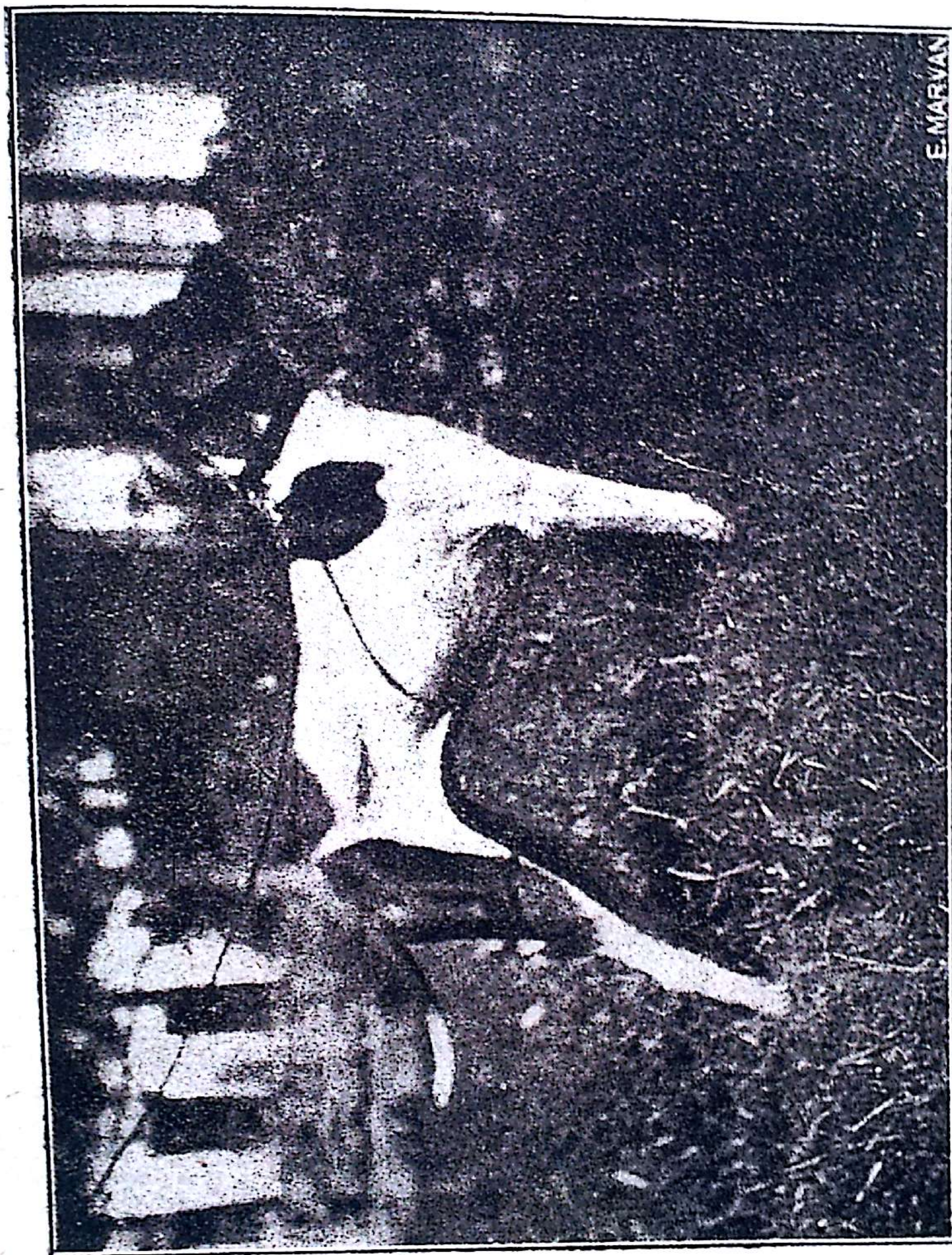
prăpădiți, dacă îi țineam în bucătărie, aveam nemulțămirile bucătăresei de îndurat. Apoi cânii

sufereau totdeauna mâncând toate rămăşiţile de la bucătărie, ba de multe ori erau opăriţi şi câte multe altele, încât nu am fost vre-odată mai mulţumit de cât, când graţie cuştei construite după planul meu, am fost în stare ca pe 20 gr. de frig să păstrez 8 gr. de căldură în cuşcă, ceia ce e suficient pentru ca cânele să nu sufere câtuşi de puţin de frig.

Spre a construi o cuşcă astfel, procedăm în modul următor: Din scânduri de 3 cm. grosime geluite pe ambele părţi, dăm să ne facă o ladă cu pereţii dubli cu interval de 5 cm. pe care interval îl umplem cu cenuşă cernută, de asemenea tot dublu să fie şi duşameaua de jos, totul sprijinit pe picioare groase, cam de 10 cm. înălţime. Partea din faţă de sus e prevăzută cu două fereşti şi e compusă din două porţi, care se deschid şi închid pe stâlpul de la mijloc cu jgheab. Aceste obloane servesc spre a aerisi şi curăţi lada în interior, în întregime. Aceste obloane, au la rândul lor câte un oblonaş mai mic, atât cât poate intra cânele, pe care la frig mare vom putea închide unu din ele, lăsând numai celalt liber, pe unde să intre sau să iasă cânii. Aceste două deschizături vor putea fi prevăzute cu un covoraş, prins mai sus care va avea de scop când obloanele stau deschise în permanenţă, să împedice vântul sau răceala să intre în interior.

Acoperişul, care este un tot separat, având

plafon, se aşază pe ladă, fiind fixat cu şarniere,

Din cânii mei: Medor de sub „Marquis" în etate de doi ani proprietatea mea.

aşa ca să fie ridicat uşor când voim, servind

pentru a putea curăţi lada, sau a pune aşternut de pae.

Jos cuşca are o mică terasă, sau balconaş prins şi acesta în şarniere, spre a se putea alipi de perete, în caz de transport şi care serveşte ca pe timp umed sau rece cânele să poată sta afară la soare pe un loc uscat. Deasemenea pereţii laterali au câte o apărătoare mobilă prinsă în şarniere care să ferească balconul de vânt şi acoperemântul având straşina mărişoară, îl va apara de ploaie.

Acoperişul va avea un ulucaş de tablă, cu câte două coturi laterale permiţând apei de ploaie să se scurgă pe lături.

Tot acest mic edificiu vine vopsit cu o culoare cu uleiu, de obicei îl dăm de trei ori peutru că vopseaua prinzându-se mai bine, îl apără mai bine de intemperii conservându-l mulţi ani.

Lada la mijloc are o despărţitură, care o punem, sau o scoatem după nevoe. In timpul ernei punem pae suficiente, iar în timpul verei, un aşternut pe care-l scuturăm cât mai des.

Această cuşcă astfel construită, are dublă proprietate, că vara e foarte răcoroasă, iar earna călduroasă.

De altfel figurile din text arată destul de lămurit construcţia ei.

După ce am construit cuşca, ne gândim acum la îngrăditura pe care o facem după locul de care

dispunem, natural cu cât va fi mai mare, cu atât e mai bine, dar se cere cel puţin macar 10 metri patraţi.

Această dispărţitură o facem din patrate de leaţuri groase de 8-10 cm. de 2 metri lungime pe 1.50 înălţime şi pe care spaţii punem sârmă împletită în ochiuri. Facem atâtea patrate câte ne trebue, ca să încunjurăm locul destinat, le fixăm apoi cu câţi-va ţăruşi cu cue provizorii lăsând loc pentru portiţă. Şi toată afacerea e gata. Aceasta în scop de a putea muta îngrăditura şi cuşca din loc în loc când am fi să avem nevoe.

72. Bolile cânilor şi noţiuni generale despre higiena lor.

Din experienţă ştiu că natura e cel mai bun medic al animalelor. Animalul bine îngrijit şi hrănit se vindecă de ori ce boală aproape singur, datoria noastră e să intervenim numai la cazuri prea grave.

Neavând pretenţia de a scri un tratat de medicină veterinară, care de altfel îl găsim în ori ce librărie în româneşte, în franţuzeşte, în nemţeşte etc. mă voi sili a da câte-va sfaturi practice cum va trebui să procedăm în anumite cazuri de afecţiuni şi ceva noţiuni de higienă elementară.

73. Jigaraea.

De pildă să luăm mai întâi jigaraia, sau jigodia, jaba etc. aceiaşi sub diverse denumiri. De această boală suferă toţi cânii începând cu vârsta de la 6-7 luni până la 2-3 ani, se manifestă sub diverse forme. Cea mai obişnuită este ivirea unui catar puternic la nas şi la ochi producând o mare mâncărime din cauza iritărei, nasu şi urechele cânelui sunt ferbinţi.

Apoi la alţii prin o stare generală rea, temperatură, vărsături dese şi diarie continuă cu pierderea totală a poftei de mâncare. Şi încă sub alte diverse şi variate forme care toate sunt în deajuns de grave, cu consecinţi şi mai grave. Astfel unii pierd pentru totdeauna mirosul, alţii orbersc sau asurzesc în cazul când catarul s'a declarat numai la cap. La alţii se declară o paralizie a părţei dinainte sau dinapoi a corpului şi de multe ori rămân cu ea pentru totdeauna, la alţii icterul (galbanarea) care în multe cazuri produce moartea şi multe alte consecinţe.

Cânele care după cum am spus în cursul acestui tratat, e supra alimentat de tânăr şi bine îngrijit va trece uşor această maladie cu şi fără medicamente mai că nici n'ar simţi-o, pe când cei debili au a suferi toate consecinţele.

Cum vom vedea aceste simptome declarându-se, trebue să ţinem cânele la căldură (această boală e mai frecventă toamna, iarna şi primăvara, vara mai rar). Ii dăm de câte două ori pe zi câte un păhăruţ (de cele de vin) jumătate untdelemn de masline şi jumătate esenţă concentrată de cafea neagră. Apoi îl spălăm de două au trei ori pe zi la ochi cu acid boric. Ca mâncare îi dăm supă de carne şi lapte, şi strachina a apă totdeauna primenită, dacă are pae ca aşternut trebue schimbate la fiecare două zile, într'un cu-

vânt cea mai mare curăţenie trebue să domnească în tot timpul boalei.

74. Vermii.

De vermi intestinali suferă mai toţi cânii şi în special căţeii. N'avem decât să ne uităm în excrementele lor ca să le constatăm prezenţa, sunt de diferite forme, unii albi şi rotunzi ca bobul de orez, alţii galbeni şi lungueţi. Şi unii şi alţii produc foarte mari pertubaţii mai ales la căţei. Şi aici dacă animalul e bine îngrijit, natura va învinge; cu toate acestea e bine să intervenim la timp, administrând cânilor sau căţeilor suferinzi câte, un purgativ puternic (cel mai puternice untu de riţină) ca pe urmă să le dăm fie în mâncare fie direct un decoc de ferigă sau orice alt venifug, bunăoară „Santonin". Să mai punem în mâncare praf de cărbune sau le dăm pe gură câte un pumn de sare sfărmată (nu pisată).

75. Răceala. Pneumonia. Reumatismele.

Fricţiuni cu alcool cât mai dese peste tot corpul şi ţinut la căldură.

76. Boli de piele.

Atât sunt de numeroase bolile de piele la câne şi să prezintă sub atâte forme în cât ar trebui un volum întreg să le descriu. Unele din ele provin din cauza sângeli

alterat al cânelui, acestea se vindecă pe cale internă, administrând cânelui arsenic, altele sunt de provenienţă parazitare, unele foarte uşor vindecabile altele foarte greu şi eau denumirea de rapăn. Pentru acest rapăn sunt sute de reţete, dar care ca la ori şi ce boală de piele, fie la câne, fie la om, trebue încercate multe până-i dai de leac. Soluţia Vleminschi şi oleu de cadum sunt cele mai obişnuite. Dar după experienţa mea şi ca preventiv şi ca curativ uleiul mineral gras de calitatea I-a, e unul din cele mai bune medicamente, întăi că nu irită pielea cânelui, şi al doilea face să dispară puricii, cauza principală a întreţinerii boalei. Ca mijloç preventiv suveran e bine la fiecare 2-3 zile să trecem peste tot corpul cânelui o perie aspră de pae înmuiată într'o soluţie de petrol cu apă.

77. Șancărul codal sau de ureche. Se tratează cu alifie de Iodoform sau Xeroform imobilizând urechea prin o legătură. Pentru coadă se bandajează vârful cozei de aşa manieră ca să nu poată cânele să smulgă bandajul cu gura.

78. Baia.

In privinţa băei, e bine să nu spălăm cânele de cât la mare nevoe. De altfel cânele ţinut bine, va fi totdeauna curat. O bae ori prea rece, ori prea caldă, poate dăuna mult rău cânelui ;

provocându-i o puternică răceală, cu multe complicaţiuni. E cu totul altceva pentru cânele ţinut în casă cu noi, acela spalat şi uscat, nu are de ce se teme nefiind expus la temperatura de afară.

79. Rezumat. Spre a preveni însă toate aceste boli şi altele e nevoe absolută de o hrană curată şi substanţială dată la timp, de o mare curăţenie şi de un adăpost bun, lăsând pe urmă natura să-şi îndeplinească rolul ei.

---

80. Incheere şi consideraţiuui generale.

Dacă am pus puţină osteneală şi voinţă, şi am urmat întocmai metoda prezentată în acest tratat de dresaj, am putut constata, cu multă satisfacţie, rezultatul strălucit ce am obţinut cu dresajul cânelui nostru.

Principiu acestui dresaj constă în aceia, după cum am mai spus, a ne adresa inteligenţei cânelui, spre a ne face înţeleşi de ceia ce cerem de la el. Ca bază acestui dresaj, am întrebuinţat „Daunu“ şi „Aici“, dar mai cu samă „Daunul“; căci un câne care face „Daun“, e sigur că vine şi la apel.

Graţie acestui magic „Daun“ am parvenit a face din năbădăiosul nostru Pointer, cel mai docil câne, fără a înrâuri câtuşi de puţin asupra felului său de a fi. La câmp deschis i-am dat drumul să alerge după pofta lui, cu condiţia ca să nu ne peardă din ochi, la câmp acoperit, bunăoară cum sunt ogoarele înguste cu porumb, cu pârloage sau mohor, el va cheta aproape la pas şi atâta cât îi permite lărgimea ogorului.

Aceasta a capatat-o prin dresaj, prin experienţă şi mai mult prin inteligenţa lui, care l'a făcut să înţeleagă, că fugând ca un nebun într'un ogor îngust, va perde din ochi pe vânător şi vânătorul pe el, ceia ce nu i-am permis nici odată, şi atunci şi-a dat seama că trebue să-şi modereze aliura. Tot astfel se va comporta şi la pădure la sitari, îşi va modera cheta în raport cu felul locului unde vânăm. El ştie că nu trebue să ne piardă din ochi şi aceasta e suficient, ne-a înţăles.

Am inzistat asupra acestei chestiuni, pentru a dovedi acelora care susţin morţiş, că un Pointer nu-şi poate modera cheta. Şi atunci aşi dori să văd pe aceşti „Toma necredincioşi“ ce vor mai zice, când vor vedea un Pointer căutând aproape la pas, acolo unde trebue.

Tot cu acest magic „Daun“ am mai atins un scop, din cele mai principale în dresaj şi anume: cânele nostru să rămâe stană de piatră, sau să se pue la „Daun“, dinaintea ori şi cărui vânat stârnit.

Cu un câne dresat astfel, ar fi greşită ideia să ne închipuim că de aici înainte vânând cu el, toată ziua nu vom avea altă ceva de făcut de cât să-l punem la „Daun“. Am întrebuinţat acest minunat sistem, numai pentru a face cânele nostru cât mai suplu şi graţie inteligenţei lui, ne-a priceput uşor ce cerem de la el.

Pentru a doua campanie vom vedea, că nu vom mai avea nevoe să întrebuinţăm „Daun" de cât rar de tot, mai mult spre aducere aminte; căci cânele va lucra aşa de bine şi frumos, că de multe ori va trece ziua fără să fim nevoiţi a-i da vre-o comandă; ne va înţelege din ochi, din gest; ba de multe ori ne va devansa chiar intenţiile noastre.

De asemenea nu-i vom mai pretinde să ne facă „Daun" la focul de puşcă, el ştie că pentru nimic în lume nu va trebui să se alunge după vânatul stârnit, ca atare, poate să rămâe în picioare, şi chiar aici am vrut să ajungem; căci în ţara noastră unde avem bălării şi erburi mari, ar fi greşit să împedicăm cânele să vadă, unde a căzut sau s'a remizat vânatul. Cu toate acestea, ca oameni prevăzători tot îl punem din când în când „Daun" la focul de puşcă, mai ales la epure şi la loc deschis.

„Daun" e un instrument cu două tăiuşuri, întrebuinţându-l cu rost şi socoteală, facem minuni cu el, întrebuinţându-l rău înţeles, fără rost, şi la orice moment, ajungem de zăpăcim complect cânele; nu ne va pricepe ce vrem să-i cerem, şi vom ajunge la un rezultat mai puţin de cât mediocru. Cuvântul „Daun", trebueşte răcnit scurt aşa ca o trosnitură, schimbându-i intonaţia, sau prelungind cuvântul, am greşit din capul locului, căci cânele nu-l va mai putea deosebi de cele-

lalte comenzi, şi atunci e mai bine să te laşi păgubaş de „Daun" şi să-ţi dresezi cânele cum te pricepi.

Acum, iubite vânător, să facem o mică comparaţie între cânele D-tale dresat aşa după cum te-am învaţat şi cânii tovarăşilor D-tale. Cei mai mulţi, păcătuesc că n'au o chetă formată, acuşi fug înainte, vin înapoi pe aceiaşi urmă, caută locurile pe unde au mai trecut de câteva ori, caută înapoia vânătorului, fug după vânatul stârnit; de apel nici nu vor să audă când vor fi ambalaţi. In definitiv greşeli capitale, de la început până la sfârşit, care te fac să compătimeşti nu pe vânător, dar pe bietul câne, care de multe ori poate fi un animal de rasă. Aceştia se numesc câni rău dresaţi.

Dar să vorbim puţin şi de cânii dresaţi după altă metodă de cât a noastră. Să luăm de pildă cânii dresaţi „par force". Această metodă constă în a face cânele să execute de frică, ceia ce vrai D-ta, nu-i ceri nici inteligenţă, nici aptitudini, nu vrai să stai la discuţie cu el, şi nici nu vrai să-ţi dai osteneala să-l faci să înţeleagă pentru ce îi ceri să facă cutare sau cutare lucru. D-ta nu-i ceri de cât să execute. Se înţelege, cu multă greutate parvii, întrebuinţând mijloacele de constrângere: colieru de forţă, smuncindu-l brusc de frânghie de câte ori vra să se depărteze, rânindu-i gâtul, „bilboketu" pentru

aport, (un instrument de lemn pe care i-l fixezi cu deasila în gură), şi cele mai de multe ori, bataia. Dar care e rezultatul? După întreit şi împătrit mai multă muncă, de cât în metoda noastră, acel vânător, sau dresor, a parvenit să aibă un câne, în care a omorât de la început, ori şi ce inteligenţă; a făcut un fel de automat fricos, care ştie de frica recompensei ce-l aşteaptă... bataia, lucrează sarmanul mai mult cu gândul la bici, şi la stăpân, de cât la vânat. Aceştia sunt cânii aşa zişi, bine dresaţi. Acuma v'aşi întreba, se pot compara macar pe departe cu al nostru?... sigur că nu!

Voi mai menţiona o altă categorie de câni, acei care pot să zic, să dresează aproape singuri. Aceştia, au avut norocul să aibă stăpâni vânători, de acei pasionaţi pentru cânele lor şi care în ataşamentul lor pentru câne şi cânele pentru stăpân, a devenit doi buni amici. Acest câne, lasat la iniţiativa şi inteligenţa lui proprie, a capatat experienţa vânatului, înţălegând în acelaş timp, că fără colaborarea vânătorului, nu poate face nimic şi ca atare, să înţălege de minune cu stăpânul său, pe care îl adoră. Aceşti câni, care poate n'au nici o noţiune de dresaj, pot fi mult superiori celor două categorii pomenite mai sus şi în orice caz, fac pe stăpânul lor să împuşte mult mai mult vânat, de cât ceilalţi.

Aşi mai putea adăoga încă o categorie de

câni ; acei dresaţi special pentru fieldtrials (concurs). Prin faptul că pentru un concurs, se cer anume performanţe, acei câni nu sunt dresaţi de cât în acest scop. In cât, de cele mai de multe ori, se întâmpla ca un câne de aceştia, chiar premiat fiind, când l'ai scos la câmp, la vânătoarea practică, să fie întrecut de alţi câni. Pentru ce ? pentru că el nu ştie altă lecţie, de cât acea învaţată pe de rost de la dresorul lui şi când a ajuns în faţă cu neprevăzutul şi cu schimbarea de decor, nu cam prea ştie pe unde s'o scoată. Cu toate acestea, un astfel de câne pe mâna unui vânător inteligent, poate deveni de prima forţă ; căci are baza dresajului foarte bună.

Spre a termina, va trebui să mai dezvolt o chestiune pe cât de principală, tot pe atât de importantă.

Să nu credem c'am atins perfecţia cu dresajul nostru, când am ajuns să obţinem de la cânele nostru, să execute fără greş ori ce comandă şi să ne înţăleagă ca un om. Datoria noastră acuma, e să-l înţălegem şi noi pe el ; căci fără mirare are şi el această pretenţie şi, cu tot dreptul.

Şi Doamne : de câte ori nu am păcătuit faţă de el, ignorând aceasta. Deprinşi totdeauna a ne impune cu autoritate, voinţa noastră, nu am vrut să ţinem samă de bunele lui intenţiuni. De pildă, văzându-l stăruind să caute într'un loc, sau să se îndrepte într'o direcţie contrară aceleia pe

care am vrut s'o apucăm noi, nu l'am chemat să-l punem să caute, în alt loc, sau să apucăm altă direcţie ; pe când dacă l'am fi urmat, n'ar fi trecut mult timp şi l'am fi văzut căzând în aret. Aceasta însamnă, că l'am abătut de la calea cea bună, nu l'am înţăles. Tot astfel greşim, când l'am abătut de a căuta în direcţia, care crede el că va găsi vânatul împuşcat, punându-l să caute cu stăruinţă, locul care l'am fixat noi. unde credem că a căzut vânatul, dar fie că ne-a înşelat ochiul, fie că vânatul ar mai fi avut putere să fugă pe jos, dacă l'am fi lasat să facă cum ştie el, ne-ar fi găsit vânatul poate la 100 de metri, de unde credeam noi că a căzut. Şi greşala noastră, cu atâta va fi mai mare, cu cât vom perzista, căci foarte repede cânele va perde confienţa în el, bizuindu-se numai pe noi.

Prin urmare, odată pentru totdeauna, după ce am dresat cânele, să ne dăm sama şi să avem ca principiu, „să lăsăm cânele la propriele lui forţe", şi să nu căutăm la orice moment, a ne impune voinţa. Noi nu posedăm nici mirosul lui, nici instinctul lui, să nu ne amestecăm acolo, unde nu ne putem pricepe.

Datoria noastră de acum înainte, e de a-l urma, având arma totdeauna gata şi servindu-l de câte ori s'ar prezenta ocazia.

Acesta e idealul care l'am urmărit prin metoda dresajului din acest tratat, şi care ideal, cred că l'am ajuns.

81. Propunere.

Acum ca încheiere definitivă vin cu următoarea propunere:

In interesul cauzei în general şi a tuturor vânătorilor amatori şi conştienţi a cânilor de aret de rasă pură, doresc a întocmi şi edita un frumos album, care să conţie portretele tuturor cânilor de rasă curată din întreaga ţară.

Ca atare, rog pe toţi Domnii posesori a unor astfel de câni, a-mi trimete prin poştă fotografiile cânilor lor.

Aceste fotografii vor fi de mărimea „format cabinet", preferabil „instantaneu de cât poză" şi dacă se poate cât mai recente; căci cele vechi şi uzate nu ese bine în clişeu.

Odată cu acestea se va anexa şi pedigreul fiecărui câne. scris cât mai detailat şi deslușit; cu alte cuvinte origina provenienţei cânelui, din ce părinţi se trage, cine a fost proprietarul acestora, şi acesta de unde-i are. In fine cu cât se vor cunoaşte ascedenţii cât mai îndepărtaţi a cânelui cu atât va fi mai bine, deasemenea dacă e-

xistă acte de provenienţă a se trimete copiile lor.. Idem descripţia cânelui, în care are a se specifica : Numele, rasa, vrâsta, talia, (adică măsura în centimetri de la vârful piciorului dinainte până la greabăn) culoarea, părul scurt sau lung, dacă are nas bun sau de mijloc, dacă caută în galop sau la trap, dacă-i place sau nu să aporteze, ce fel de caracter, în fine ce calităţi mai deosebite are şi care ar fi defectele.

Aceste date vor trebui să fie cât mai sincere şi oneste ; căci urmând să fie publicate, prin urmare aduse la cunoştinţa tuturor, ar fi penibil pentru acea persoană care sub propria semnătură ar da date dubioase.

Acest album are a se edita în mai multe exemplare care se vor pune în vânzare şi reedita pe urmă la fiecare trei ani. In acest scop vor fi lasate la urma fiecăru-i album câte-va file libere pe care se va putea lipi sau ataşa alte clişeie survenite în cursul anului şi care se vor edita la fiecare 1 Ianuar.

Tot odată sper, că acest album va deveni *„cartea de origină sau studbokul românesc“* al cânilor de vânătoare, va marca începutul unei fericite selecţiuni a rasei cânilor de vânătoare, făcând încetu cu încetu să dispară toate corciturile posibile şi imposibile ce le avem astă-zi. Şi în acelaş timp va aduce reale servicii acelor care ar dori să-şi procure cânii de rasă din părinţii cunoscuţi.

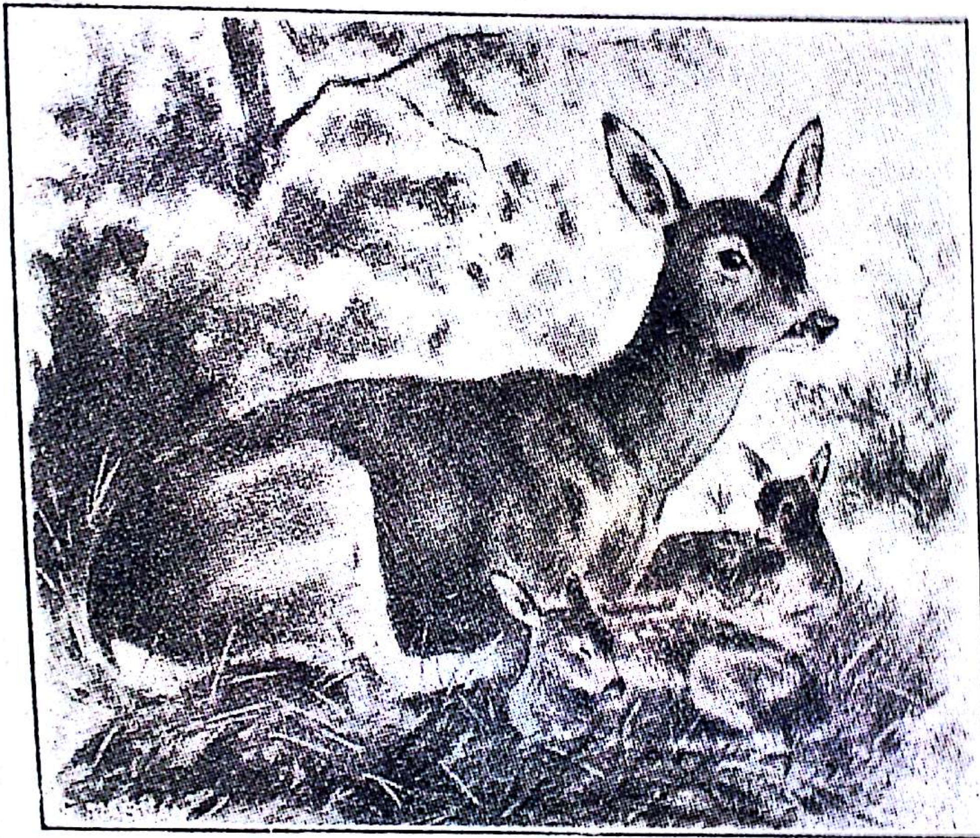
Consultând albumul, se va adresa direct proprietarului cânelui ales. Pe de altă parte şi proprietarul de astăzi a cânilor de rasă, va da mai multă importanţă progeniturii cânelor săi ştiind că au întrebare şi îi aduce un frumos beneficiu, nu va mai lepada căţeii sau nu-i va mai dărui în dreapta şi în stânga, ca apoi peste un an să-i vadă lasaţi în voia lor umplând pieţele publice cum se întâmplă astăzi.

De asemenea stau cu plăcere la dispoziţia ori şi cui ar dori să mă consulte în ori şi ce chestiune relativ la dresaj, la alegerea unui câne de vânătoare, a unei arme etc.—în fine în orice chestie relativ la vânătoare în general.

Pentru ori ce corespondenţă se vor alătura timbrele necesare pentru răspuns.

Adresa:

G. C. LECCA
STR. PĂCURARI 40, IAŞI

O mamă. Vânători cruţaţi-le !

TABLA DE MATERII

PREFAȚĂ

ERATA

Pag. 17. Rândul 10. Ceteşte: voi căuta cât mai bine.
„ 19. La clişeu. „ pedigreu nu pedigren.
„ 51. După No. 14. „ zadarnică „ zedarnică.
„ 79. Legenda clişeului: „Pedepsit".
„ 116. Rândul 12. Ceteşte: face nu foae.
„ 136. La Cap. „Vermii" rândul 12. Ceteşte: cel mai puternic e untul de riţină.

N. B. Parte din cuvintele străine, le-am scris intenţionat şi după cum s'ar pronunţa în romîneşte.

Tipărită sub auspiciile Societăţei
„Cercul Vânătorilor"
din Iaşi

